

PROGRAM WSPÓŁPRACY TRANSGRANICZNEJ POLSKA-ROSJA 2014-2020

Projekt 29.04.2016

TEN PROGRAM JEST WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ.

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	4
Wprowadzenie	5
1. Opis obszaru Programu	7
2. Strategia Programu.....	10
2.1 Opis strategii Programu.....	10
2.2 Uzasadnienie strategii Programu	16
2.2.1 Analiza społeczno-gospodarcza i środowiskowa.....	16
2.2.2. Doświadczenia z poprzednich Programów Wsparcia Transgranicznego	23
2.2.3 Spójność z innymi programami finansowanym przez UE oraz strategiami krajowymi i regionalnymi.....	25
2.2.4 Analiza zagrożeń i środki łagodzące	30
2.3. Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	31
2.4. Uwzględnienie kwestii przekrojowych	33
3. Struktury właściwych władz i organów zarządzających	34
3.1 Wspólny Komitet Monitorujący	37
3.2 Instytucja Zarządzająca.....	39
3.3 Instytucje Krajowe.....	45
3.4 Wspólny Sekretariat Techniczny i Oddział	47
3.5 Instytucja Audytowa i Grupa Audytorów	51
3.6 Kontrolne Punkty Kontaktowe	52
3.7 Niezależni Audytorzy	54
4. Wdrażanie Programu.....	55
4.1 Systemy zarządzania i kontroli	55
4.1.1. Instytucje Programowe i ich funkcje	55
4.2 Ramy czasowe realizacji Programu	57
4.3 Procedura wyboru projektów	58
4.4 Projekty wybrane w procedurze bezpośredniego udzielenia zamówienia	63
4.5 Zasady kwalifikowalności wydatków.....	85
4.6 Procedury zarządzania i kontroli finansowej.....	88
4.7 Zasady dotyczące zamówień publicznych ogłaszanych przez beneficjentów oraz inne zasady, których należy przestrzegać	91
4.8 System monitorowania i oceny	92
4.9 Podział odpowiedzialności między państwami uczestniczącymi	95
4.10 Strategiczna Ocena Oddziaływania Programu na Środowisko.....	98

4.11 Strategia komunikacyjna	103
4.12 System informatyczny Programu	106
4.13 Języki.....	107
4.14 Zastosowanie euro	107
5. Finanse Programu.....	107
5.1 Orientacyjny plan finansowy	107
5.2 Pomoc Techniczna.....	110

WYKAZ SKRÓTÓW

IA	Instytucja Audytowa
Kontrola AIK	Kontrola Administracyjna i Kwalifikowalności
FA	Formularz Aplikacyjny
BO	Oddział (Branch Office)
CBC	Współpraca Transgraniczna (Cross-Border Cooperation)
KPK	Kontrolny Punkt Kontaktowy
ZSW	Zaproszenie do składania wniosków
KE	Komisja Europejska
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EIS	Europejski Instrument Sąsiedztwa
EISP	Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa
UE	Unia Europejska
FAQ	Często zadawane pytania (Frequently Asked Questions)
GA	Grupa Audytorów
IP	Instytucja Pośrednicząca
RW	Rozporządzenie Wykonawcze Komisji (UE) nr 897/2014 z dnia 18 sierpnia 2014 r. ustanawiające przepisy szczegółowe dotyczące wdrażania programów współpracy transgranicznej finansowanych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 232/2014 ustanawiającego Europejski Instrument Sąsiedztwa
WKM	Wspólny Komitet Monitorujący
WPO	Wspólny Program Operacyjny
WST	Wspólny Sekretariat Techniczny
DPI	Duży Projekt Infrastrukturalny
IZ	Instytucja Zarządzająca
PC	Państwo Członkowskie
IK	Instytucja Krajowa
NUTS	Klasyfikacja Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych
OLAF	Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych
SZiKP	System Zarządzania i Kontroli Programu
ZP	Zasady Postępowania
SOOŚ	Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko
PT	Pomoc Techniczna
CT	Cel Tematyczny

WPROWADZENIE

Program Współpracy Transgranicznej (PWT) Polska-Rosja 2014-2020 został opracowany wspólnie przez stronę polską i rosyjską. Program będzie współfinansowany przez Unię Europejską i Federację Rosyjską. Wkład finansowy UE będzie zapewniony przez Europejski Instrument Sąsiedztwa oraz Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach finansowej perspektywy Unii Europejskiej 2014-2020.

Wspólny Program Operacyjny dla PWT Polska-Rosja 2014-2020 został opracowany w oparciu o ramy prawne następujących rozporządzeń i dokumentów:

- Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii;
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 232/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające Europejski Instrument Sąsiedztwa;
- Rozporządzenie Wykonawcze Komisji (UE) nr 897/2014 z dnia 18 sierpnia 2014 r. ustanawiające przepisy szczegółowe dotyczące wdrażania programów współpracy transgranicznej finansowanych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 232/2014 ustanawiającego Europejski Instrument Sąsiedztwa;
- Dokument Programowy dla wsparcia UE na rzecz Współpracy Transgranicznej EIS (2014-2020);
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 236/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające wspólne zasady i procedury wdrażania unijnych instrumentów na rzecz finansowania działań zewnętrznych;

Dodatkowo, dla Federacji Rosyjskiej dokument został opracowany na podstawie następujących dokumentów:

- Strategia Społeczno-Gospodarczego Rozwoju Północno-Zachodniego Dystryktu Federalnego Federacji Rosyjskiej do 2020 r. zatwierdzona przez Rządowe Rozporządzenie Wykonawcze Federacji Rosyjskiej nr 2074-p z dnia 18 listopada 2011 r.; federalna ustawa o zamówieniach publicznych nr 44-ФЗ z dnia 5 kwietnia 2013 r.;
- Strategia Społeczno-Gospodarczego Rozwoju Federacji Rosyjskiej do 2020 r.
- Program Rządu Federacji Rosyjskiej "Społeczno-gospodarczy rozwój obwodu kaliningradzkiego do 2020 r.";
- Koncepcja Polityki Zagranicznej Federacji Rosyjskiej przyjęta przez Prezydenta Federacji Rosyjskiej dnia 12 lutego 2013 r.;
- Kodeks Podatkowy Federacji Rosyjskiej;
- Obowiązujące dekrety Prezydenta Federacji Rosyjskiej i Rządu Rosji

Wdrożenie Programu będzie zgodne z postanowieniami stosownej umowy o finansowanie pomiędzy Federacją Rosyjską, Unią Europejską i Polską po przyjęciu WPO.

Program został opracowany przez Wspólny Komitet Programujący (WKP), który ponosi ogólną odpowiedzialność za przygotowanie Programu Współpracy Transgranicznej (PWT) Polska-Rosja 2014-2020. Podczas spotkań, jak również w trakcie całego etapu przygotowania

programu, aktywnie zaangażowani byli przedstawiciele centralnych i regionalnych władz obydwu państw. Udział w spotkaniach Wspólnego Komitetu Programującego w charakterze obserwatorów wzięli również przedstawiciele Komisji Europejskiej oraz Projektu Pomocy Technicznej INTERACT EISP. Aby opracować wspólne stanowisko dotyczące treści Wspólnego Programu Operacyjnego zorganizowano 6 spotkań:

- Warszawa (Polska), 29 sierpnia 2013;
- Moskwa (Rosja), 24 marca 2014;
- Warszawa (Polska), 12 lutego 2015;
- Kaliningrad (Rosja), 29 kwietnia 2015;
- Warszawa (Polska), 9-10 czerwca 2015;
- Warszawa (Polska), 12 kwietnia 2016.

Ponadto, w Federacji Rosyjskiej oraz w Polsce zorganizowane zostały społeczne konsultacje, aby zaznajomić z programem potencjalnych beneficjentów oraz innych uczestników i interesariuszy. W ramach konsultacji społecznych zebrano potrzeby i pomysły wyżej wspomnianych grup. Wyniki konsultacji były pomocne w opracowaniu ostatecznej wersji Wspólnego Programu Operacyjnego przed jego przyjęciem przez Komisję Europejską.

Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko (SOOŚ) została opracowana w dialogu pomiędzy zewnętrznymi ekspertami, IZ, WKP oraz szerszym kręgiem odbiorców poprzez konsultacje społeczne. SOOŚ została opublikowana na stronie internetowej PWT EISP Litwa-Polska-Rosja, co ułatwiło dostęp do dokumentów dla wszystkich zainteresowanych.

1. OPIS OBSZARU PROGRAMU

Program Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja 2014-2020 obejmuje cztery regiony (trzy regiony w Polsce i jeden region w Federacji Rosyjskiej):

- region pomorski, Polska;
- region warmińsko-mazurski, Polska;
- region podlaski, Polska;
- obwód kaliningradzki, Federacja Rosyjska.

Długość granicy lądowej pomiędzy Polską (regiony: pomorski, warmińsko-mazurski i podlaski) a Federacją Rosyjską (obwód kaliningradzki) wynosi 210 km. Pomiedzy Polską a Federacją Rosyjską jest również granica morska. Na granicy polsko-rosyjskiej funkcjonują 4 drogowe przejścia graniczne oraz 3 kolejowe przejścia graniczne.

Obszar Programu składa się z głównych i przyległych regionów, jak również głównych społecznych, gospodarczych i kulturowych ośrodków.

Główne regiony

Obszar Programu obejmuje następujące jednostki jako główne regiony:

- W Polsce - jednostki NUTS III:
 - podregion gdański (region pomorski);
 - podregion trójmiejski (region pomorski);

- podregion starogardzki (region pomorski);
 - podregion elbląski (region warmińsko-mazurski);
 - podregion olsztyński (region warmińsko-mazurski);
 - podregion ełcki (region warmińsko-mazurski);
 - podregion suwalski (region podlaski);
- W Federacji Rosyjskiej:
 - obwód kaliningradzki.

Podregion elbląski, olsztyński, ełcki i suwalski są bezpośrednio zlokalizowane na granicy pomiędzy Polską i Federacją Rosyjską. Podregion trójmiejski został administracyjnie oddzielony od podregionu gdańskiego, zachowując z nim pełną funkcjonalną spójność, a z uwagi na swoją lokalizację przy Zatoce Gdańskiej, przecina go granica morska pomiędzy Polską i Rosją. Podregion starogardzki ma relatywnie mocno rozwinięte transgraniczne powiązania i jest usytuowany blisko granicy, w regionie pomorskim. Najdłuższa granica lądowa z obwodem kaliningradzkim, wynosząca 210 km, obejmuje obszar województwa warmińsko-mazurskiego.

Przyległe regiony

Obszar Programu obejmuje również następujące jednostki NUTS III jako przyległe regiony:

- podregion słupski (region pomorski);
- podregion białostocki (region podlaski).

Wyżej wspomniane regiony zostały włączone do obszaru Programu, ponieważ zapewniają kontynuację dotychczasowych schematów współpracy opracowanych w ramach PWT EISP Litwa-Polska-Rosja 2004-2006 i Litwa-Polska-Rosja 2007-2013. Instytucje z tych regionów uczestniczyły w projektach, a ponadto obserwuje się współpracę pomiędzy miastami partnerskimi i euroregionami. Istotne jest kontynuowanie partnerstwa zbudowanego w latach 2004-2013 pomiędzy instytucjami społecznymi, gospodarczymi, naukowymi i lokalnymi.

Główne społeczne, gospodarcze i kulturowe ośrodki.

Moskwa została objęta Programem jako główny ośrodek gospodarczy, społeczny i kulturowy. Organizacje zlokalizowane w Moskwie mają monopol de jure lub de facto oraz posiadają kompetencje techniczne, wysoki stopień specjalizacji oraz uprawnienia administracyjne wymagane do wdrożenia projektów w ramach CT 10 (wspieranie zarządzania granicami oraz bezpieczeństwem na granicach, zarządzanie mobilnością i migracjami). W związku z powyższym udział Moskwy w znacznym stopniu przyczyni się do osiągnięcia celów Programu i przyniesie istotną wartość dodaną dla głównych/przyległych regionów. Jej udział w Programie będzie ograniczony do działań w ramach CT 10.

Warszawa została objęta Programem jako główny ośrodek gospodarczy, społeczny i kulturowy. Organizacje zlokalizowane w Warszawie mają monopol de jure lub de facto oraz posiadają techniczne kompetencje, wysoki stopień specjalizacji oraz uprawnienia administracyjne wymagane do wdrożenia projektów w ramach CT 7 (poprawa dostępności

regionów, rozwój trwałego i odpornego na klimat transportu oraz sieci i systemów komunikacyjnych). W związku z powyższym udział Warszawy w znacznym stopniu przyczyni się do osiągnięcia celów Programu i przyniesie istotną wartość dodaną dla głównych/przyległych regionów. Jej udział w Programie będzie ograniczony do działań w ramach CT 7.

Geograficzne kryteria kwalifikacji

Wszystkie projekty muszą być wdrażane w obszarze Programu. Działania poza obszarem Programu mogą być realizowane wyłącznie w należycie uzasadnionych przypadkach, gdy jest to konieczne do osiągnięcia celów Programu i przyniesie to korzyść dla głównych/przyległych regionów. Zaangażowanie beneficjentów znajdujących się w głównych społecznych, gospodarczych i kulturowych ośrodkach musi być określone i uzasadnione na poziomie projektu, musi być istotne dla osiągnięcia określonych celów projektu w głównych/przyległych regionach Programu oraz musi być kluczowe dla zapewnienia trwałości działań w głównych/przyległych regionach Programu. Łączna kwota wydana w ramach Programu na działania poza obszarem Programu nie może przekroczyć 10% wkładu Unii na poziomie programowym.

Projekty w przyległych regionach mogą być realizowane w ramach PWT Polska-Rosja pod warunkiem, że fundusze Programu przeznaczone na projekty z tych podregionów nie przekroczą 10% alokacji UE na realizację Programu. Organizacje z przyległych regionów mogą ubiegać się o fundusze Programu na tych samych warunkach co organizacje z głównych regionów. Wyżej wspomniana zasada musi być stosowana przez Wspólny Komitet Monitorujący podczas wyboru projektów, które mają być sfinansowane z funduszy Programu.

Duże Projekty Infrastrukturalne będą wdrażane jedynie na głównym obszarze Programu.

W ramach realizacji projektów nie przewiduje się udziału ośrodków innych niż główne społeczne, gospodarcze lub kulturowe ośrodki zlokalizowane na obszarze Programu lub o których mowa powyżej.

2. STRATEGIA PROGRAMU

2.1 OPIS STRATEGII PROGRAMU

Głównym celem PWT Polska-Rosja 2014-2020 jest wspieranie transgranicznej współpracy w sferze społecznej, środowiskowej, gospodarczej i instytucjonalnej. Zasadniczo, Program został opracowany w taki sposób, aby realizacja działań w wyżej wspomnianych aspektach przyniosła skutki nie tylko w zakresie tych aspektów, ale również stworzyła podstawy do budowy i rozwoju transgranicznej współpracy oraz dobrych sąsiedzkich stosunków w transgranicznym regionie. Na dłuższą metę, należy się spodziewać, że takie działania będą sprzyjać integracji kwalifikowalnego obszaru. Aby tak się stało, konieczne jest ograniczenie barier utrudniających rozwój oraz wykorzystanie istniejących potencjałów oraz możliwości rozwoju.

Można stwierdzić, że działania podejmowane w ramach Programu powinny przede wszystkim skupić się na sposobach wzmocnienia i wykorzystania mocnych stron regionu oraz stworzenia warunków, w których możliwe będzie wykorzystanie szans rozwoju. Należy jednak pamiętać, że to transgraniczny, a nie czysto rozwojowy program i z tego względu działania wspierające rozwój powinny zawsze wyraźnie obejmować aspekt budowania i wzmacniania współpracy pomiędzy instytucjami i osobami po obu stronach granicy.

Zgodnie z *Dokumentem Programowym dla wsparcia UE na rzecz Współpracy Transgranicznej EIS (2014-2020)*, Strategia Programu uwzględnia i przyczynia się do osiągnięcia trzech nadrzędnych celów strategicznych zdefiniowanych we wspomnianym dokumencie, tj.:

- wspieranie rozwoju gospodarczego i społecznego w regionach po obu stronach wspólnej granicy;
- rozwiązywanie wspólnych wyzwań dotyczących środowiska, zdrowia publicznego, bezpieczeństwa i ochrony;
- wspieranie lepszych warunków i zasad zapewniających mobilność osób, towarów i kapitału.

Dla Federacji Rosyjskiej Program ten przyczyni się również do realizacji strategicznego celu *Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Północno-Zachodniego Dystryktu Federalnego do 2020 r.*, którym jest trwała poprawa standardu życia i warunków życiowych oraz ograniczenie różnic w regionach Północno-Zachodniego Dystryktu Federalnego, w oparciu o:

- przyspieszony rozwój gospodarki innowacyjnej;
- wsparcie dla polityki inwestycyjnej;
- międzyregionalną i międzynarodową współpracę.

Cele tematyczne tego Programu zostały określone zgodnie z głównymi działaniami *Planu Działania Strategii Północno-Zachodniego Dystryktu Federalnego 2020*:

- rozwój gospodarczy;

- usunięcie ograniczeń i barier w zakresie transportu, energii, informacji i innych infrastrukturalnych aspektów;
- rozwój społeczny Północno-Zachodniego Dystryktu Federalnego;
- rozwiązywanie problemów środowiskowych.

Na podstawie tych założeń, w oparciu o analizę społeczno-gospodarczej sytuacji obszaru kwalifikowalnego Programu oraz w oparciu o jego określone mocne i słabe strony, jak również biorąc pod uwagę możliwości i zagrożenia, oraz korzystając z doświadczeń zdobytych w poprzednich Programach Współpracy Transgranicznej, Program koncentruje się na czterech Celach Tematycznych wybranych spośród listy załączonej do Dokumentu Programowego 2014-2020:

- Cel Tematyczny 3 (Promocja kultury lokalnej i zachowanie dziedzictwa historycznego);
- Cel Tematyczny 6 (Ochrona środowiska, łagodzenie zmian klimatycznych i adaptacja);
- Cel Tematyczny 7 (Poprawa dostępności regionów, rozwoju trwałego i odpornego na klimat transportu oraz sieci i systemów komunikacyjnych);
- Cel Tematyczny 10 (Wspieranie zarządzania granicami oraz bezpieczeństwem na granicach, zarządzanie mobilnością i migracjami).

Aby zwiększyć swój wpływ, odzwierciedlając określone okoliczności i wymagania obszaru Programu, Program Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja 2014-2020 wybrał następujące priorytety:

CEL TEMATYCZNY	PRIORYTET
Cel Tematyczny 3 - Promocja kultury lokalnej i zachowanie dziedzictwa historycznego	Priorytet 1. Współpraca w zakresie zachowania i transgranicznego rozwoju dziedzictwa historycznego, przyrodniczego i kulturowego
Cel Tematyczny 6 - Ochrona środowiska, łagodzenie zmian klimatycznych i adaptacja	Priorytet 2. Współpraca na rzecz czystego środowiska naturalnego na obszarze transgranicznym
Cel Tematyczny 7 - Poprawa dostępności regionów, rozwój trwałego i odpornego na klimat transportu oraz sieci i systemów komunikacyjnych	Priorytet 3. Dostępne regiony oraz trwałe transgraniczny transport i komunikacja
Cel Tematyczny 10 - Wspieranie zarządzania granicami oraz bezpieczeństwem na granicach, zarządzanie mobilnością i migracjami	Priorytet 4. Wspólne działania na rzecz efektywności i bezpieczeństwa na granicach

CT 3 - Promocja kultury lokalnej i zachowanie dziedzictwa historycznego

Cel Tematyczny 3 ma na celu ochronę i propagowanie dziedzictwa kulturowego i historycznego regionów transgranicznych, wzmacnianie powiązań kulturowych i współpracy, poprawę wizerunku i atrakcyjności regionu oraz zwiększanie potencjału społeczności lokalnych. Istnienie dobrze utrzymanych obiektów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego jest ściśle związane z rozwojem turystyki transgranicznej. Dlatego też turystyka została

zdefiniowana jako sektor o najwyższym potencjale, aby stać się jednym z głównych sektorów generujących przychody i rosnącym źródłem zatrudnienia i inwestycji, w szczególności na obszarach przybrzeżnych i wiejskich. W celu lepszego wykorzystania dziedzictwa regionalnego i zwiększenia liczby turystów zarówno przyjeżdżających, jak i lokalnych, wymagana jest poprawa stanu rozlicznych miejsc o potencjale kulturalnym i przyrodniczym oraz dalszy rozwój infrastruktury turystycznej. Wsparcie w ramach Priorytetu Celu Tematycznego 3 będzie zatem skupiać się zarówno na rozwoju transgranicznych potencjałów kulturowych, historycznych i przyrodniczych, jak i na rozwoju turystyki transgranicznej. Priorytet będzie koncentrować się na poprawie stanu fizycznego "obiektów" kultury i dziedzictwa, a także na działaniach "miękkich". Rozwój twardej infrastruktury powinien być wspierany poprzez wzmocnienie kontaktów i sieci między zainteresowanymi stronami w sektorach kultury i turystyki. Ponadto, atrakcyjność turystyki i wzrost w sektorze są silnie uzależnione od różnorodności i jakości usług turystycznych, wizerunku regionu i właściwego rozpowszechnienia sezonowej działalności turystycznej. W związku z powyższym działania mające na celu promocję i dywersyfikację produktów turystycznych będą również objęte tym Celem Tematycznym.

Priorytet 1. Współpraca w zakresie zachowania i transgranicznego rozwoju dziedzictwa historycznego, przyrodniczego i kulturowego

Proponowane indykatywne przedsięwzięcia w ramach priorytetu:

- Wspólne inicjatywy i wydarzenia dotyczące promocji i ochrony kultury lokalnej, historii i dziedzictwa przyrodniczego;
- Wspólne projekty mające na celu wsparcie, promocję i zachowanie tradycyjnego rzemiosła, rękodzieła i umiejętności;
-
- Wspólne projekty dotyczące przygotowania i realizacji inwestycji w infrastrukturę turystyczną i usługi zwiększające zrównoważone użytkowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego w turystyce, włączając uzupełniającą infrastrukturę turystyczną, służącą korzystaniu z dziedzictwa kulturowego, historycznego i przyrodniczego (np. trasy rowerowe, szlaki turystyki wodnej, ścieżki przyrodnicze, ścieżki edukacyjne, oznakowanie, infrastruktura dla osób ze specjalnymi potrzebami itp.), rozwój terenów rekreacyjnych;
- Wspólne tworzenie produktów turystycznych, przy jednoczesnym respektowaniu konieczności ochrony dziedzictwa kulturowego, historycznego i przyrodniczego; wspólne projekty stymulujące współpracę międzyinstytucjonalną w zakresie dziedzictwa historycznego, kulturowego i przyrodniczego, np. zarządzanie dziedzictwem przyrodniczym, rozwój wspólnych produktów i usług turystycznych, marketing zasobów dziedzictwa (wymiana dobrych praktyk i inne działania powiązane); Ochrona, zachowanie i adaptacja lub rozwijanie dziedzictwa kulturowego, historycznego lub przyrodniczego do celów turystycznych oraz społecznych, kulturalnych, edukacyjnych i innych celów społeczności lokalnych;
- Wspólne szkolenia i wymiany personelu mające na celu poprawę umiejętności w zakresie zarządzania dziedzictwem kulturowym lub przyrodniczym, rozwoju wspólnych produktów i usług turystycznych, marketingu zasobów dziedzictwa z obszaru Programu i innych umiejętności powiązanych,

- Zachowanie, przywrócenie i odbudowa obiektów dziedzictwa kulturowego i historycznego, zabytków i ich otoczenia,
- Przygotowanie i opracowanie analiz, badań, strategii i programów w celu zachowania dziedzictwa kulturowego,
- Tworzenie systemów informacji kulturowej,
- Ochrona dziedzictwa przyrodniczego wspólnej ekologicznej i kulturowej wartości, np. rezerваты, parki narodowe itp.

CT 6 - Ochrona środowiska, łagodzenie zmian klimatycznych i adaptacja

Czyste środowisko naturalne jest niezbędnym warunkiem zapewnienia odpowiedniej jakości życia dla mieszkańców regionu. Problemy środowiskowe mają w szczególności charakter transgraniczny, ponieważ czynniki zanieczyszczające środowisko łatwo przekraczają granice administracyjne. Wymiar środowiskowy jest dobrze widoczny i znaczący na granicy pomiędzy Polską i obwodem kaliningradzkim, tj. na obszarze, który obejmuje tak wrażliwe i ważne ekosystemy jak Zalew Wiślany, Mierzeja Wiślana, Zatoka Gdańska czy Pojezierze Mazurskie. Tutaj, ochrona wód powierzchniowych i gruntowych ma zasadnicze znaczenie, również dlatego, że jego wpływ wykracza daleko poza obszar kwalifikowalny, tj. może poważnie wpłynąć na stan ekosystemu Morza Bałtyckiego. Działania w ramach Celu Tematycznego 6 obejmują długą listę przedsięwzięć środowiskowych w zakresie gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, monitorowania powietrza, łagodzenia zmian klimatycznych, ochrony różnorodności biologicznej itp. w obszarze transgranicznym.

Priorytet 2. Współpraca na rzecz czystego środowiska naturalnego na obszarze transgranicznym

Proponowane indykatoryjne przedsięwzięcia w ramach priorytetu:

- Wspólne projekty dotyczące ochrony i zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych takich jak parki, zasoby wodne itp.;
- Transgraniczna współpraca na rzecz ochrony cennych ekosystemów i zagrożonych gatunków;
- Rozwój infrastruktury w zakresie uzdatniania wody, gospodarki odpadami, zapobiegania i ograniczania zanieczyszczenia (w tym zanieczyszczenia powietrza) na transgranicznym obszarze, np. budowa/modernizacja urządzeń wodociągowych i oczyszczania ścieków, tworzenie/modernizacja systemów zbiórki odpadów i recyklingu, ekologiczne przechowywanie odpadów itp.; Wspólne projekty dotyczące gospodarki zasobami wodnymi w związku ze zmianami klimatu (powódzie, susze, niedobory wody);
- Wspólne projekty dotyczące zrównoważonego zarządzania, ochrony i korzystania z zasobów świeżej wody;
- Wspólne monitorowanie warunków środowiskowych (powietrze, woda) na rzecz lepszej ochrony środowiska; Rewitalizacja zanieczyszczonych terenów oraz obszarów stanowiących zagrożenie dla środowiska, w tym obszarów zdegradowanych;

- Wspólne projekty na rzecz wspierania energooszczędności i zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii (słonecznej, wodnej, wiatrowej, biomasy) na poziomie lokalnym/regionalnym;
- Wspólne szkolenia, spotkania i wymiana wiedzy w zakresie projektów dotyczących usług publicznych rozwiązujących wspólne wyzwania w zakresie zmian klimatu (pożary lasów, powodzie, susze, obfite opady śniegu, silne wiatry);
- Wspólne działania na rzecz ochrony obszarów przybrzeżnych, w tym skuteczne gospodarowanie Morzem Bałtyckim i jego zasobami;
- Wspólne opracowanie strategii i umiejętności oraz współpraca pomiędzy lokalnymi i regionalnymi władzami w zakresie zarządzania zasobami naturalnymi (takimi jak parki, zasoby wodne itp.); Wspólne szkolenia, spotkania i wymiana dobrych praktyk pomiędzy lokalnymi i regionalnymi władzami w zakresie ochrony środowiska;
- Wspólne działania mające na celu zapobieganie i łagodzenie skutków zmian klimatu w rolnictwie, rybołówstwie i leśnictwie;
- Wspieranie wspólnych działań podejmowanych w odpowiedzi na zagrożenia dla zdrowia ludzi w wyniku zmian klimatu i zanieczyszczenia (sytuacje awaryjne, choroby związane z klimatem bądź zagrożenia zdrowotne);
- Opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego, wspólnych strategii, systemów zarządzania kryzysowego, systemów monitoringu i ostrzegania dla transgranicznego obszaru w związku z wyzwaniami dotyczącymi klimatu i adaptacją do zmian klimatycznych;
- Przygotowanie analiz, badań środowiskowych i strategii, które pomagają radzić sobie z transgranicznymi wyzwaniami dotyczącymi poprawy stanu wody, jak również przygotowanie projektów dotyczących rozwoju infrastruktury związanej z ochroną środowiska.

CT 7 - Poprawa dostępności regionów, rozwój trwałego i odpornego na klimat transportu oraz sieci i systemów komunikacyjnych

Region Programu charakteryzuje słabe skomunikowanie oraz niewystarczająca ilość sieci i systemów komunikacyjnych, co utrudnia kontakty transgraniczne i zakłóca ruch tranzytowy, a w konsekwencji obniża atrakcyjność regionu dla inwestorów. Pewne wsparcie w celu złagodzenia tych braków zostało udzielone już w poprzednim Programie EISP Litwa-Polska-Rosja 2007-2013, jednak potrzeby w tym zakresie nadal pozostają znaczące. Dlatego CT 7 przewiduje finansowanie działań związanych z poprawą dostępności transportowej, rozwojem transportu przyjaznego dla środowiska, budową i modernizacją sieci łączności i systemów. Szczególna uwaga powinna dotyczyć rozwoju dróg lokalnych oferujących istotne efekty transgraniczne i oddziaływanie. Równie ważna jest integracja różnych form transportu i przewoźników, aby przewozy pasażerskie i tranzyt towarów przez obszar Programu były szybsze i bardziej zorientowane na klienta. Wszystkie inicjatywy i wysiłki poprawiające dostępność transportową powinny być oparte na rozwiązaniach przyjaznych dla środowiska.

Priorytet 3. Dostępne regiony oraz trwały transgraniczny transport i komunikacja

Proponowane indykatywne przedsięwzięcia w ramach priorytetu:

- Wspólne inwestycje w poprawę jakości i dostępności infrastruktury społecznej i gospodarczej;
- Wspólny rozwój systemów transportu multimodalnego;
- Wspólny rozwój i poprawa jakości i bezpieczeństwa istniejących połączeń komunikacyjnych;
- Wspólne przygotowanie studiów wykonalności, ocen oddziaływania na środowisko i technicznej dokumentacji dla systemów transportowych;
- Wspólne inicjatywy promocji zrównoważonego transportu pasażerskiego i ładunków;
- Wspólne projekty mające na celu poprawę mobilności osób i dóbr;
- Rozwój i poprawa przyjaznych dla środowiska niskoemisyjnych systemów transportu (włączając zmniejszanie poziomu hałasu);
- Wspólne inicjatywy rozwoju i poprawy jakości istniejącej infrastruktury ICT;
- Wspólne projekty przygotowania studiów wykonalności, ocen oddziaływania na środowisko i dokumentacji technicznej związanej z tworzeniem sieci szerokopasmowych;
- Wspólne tworzenie sieci szerokopasmowych.

CT 10 - Wspieranie zarządzania granicami oraz bezpieczeństwem na granicach, zarządzanie mobilnością i migracjami

Realizacja tego celu powinna służyć polepszeniu efektywności infrastruktury i procedur granicznych, jak również poprawie bezpieczeństwa granic. Zwiększona przepustowość na przejściach granicznych, a także poprawa stanu ich bezpieczeństwa jest warunkiem do osiągnięcia pozostałych celów Programu. Usunięcie przeszkód administracyjnych, instytucjonalnych i infrastrukturalnych w przepływie towarów, usług i osób przez granice jest warunkiem pełnego wykorzystania i poszerzenia potencjału obszaru Programu. W ramach CT 10 będą wspierane działania dążące do przejrzystości i efektywności procedur celnych i odprawy granicznej. Celem tych działań będzie przyspieszenie procedur a ich spodziewanym efektem – szybsze i bezpieczniejsze przekraczanie przejść granicznych.

W ramach CT 10 możliwe jest również współfinansowanie projektów dotyczących modernizacji infrastruktury przejść granicznych. Działania mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa na granicach, w tym zapobieganie i zwalczanie nielegalnej migracji i przemytu, walka z przestępczością zorganizowaną, zapobieganie rozprzestrzenianiu się chorób ludzi, zwierząt i roślin przez granice, a także przeciwdziałanie i eliminacja nielegalnego handlu rzadkimi i zagrożonymi gatunkami, będą finansowane w ramach CT 10.

Priorytet 4. Wspólne działania na rzecz efektywności i bezpieczeństwa na granicach

Proponowane indykatywne przedsięwzięcia w ramach priorytetu:

- Wspólne inicjatywy w zakresie poprawy infrastruktury przejść granicznych;
- Wspólne inicjatywy służące adaptacji i rozbudowie istniejących przejść granicznych dla ruchu pieszego i rowerowego;
- Wspólne tworzenie spójnego systemu znaków i identyfikacji wizualnej przejść granicznych;
- Wspólne projekty dotyczące wyposażenia istniejących przejść granicznych umożliwiającego usprawnienie ich funkcjonowania;

- Wspólny rozwój i modernizacja infrastruktury wspierającej przejścia graniczne;
- Wspólne inicjatywy dla ułatwienia procedur przekraczania granicy oraz szkolenia personelu służb celnych i granicznych;
- Wspólne inicjatywy w celu wsparcia zarządzania granicami w zakresie zapobiegania i zwalczania nielegalnej migracji i handlu oraz walki z przestępczością zorganizowaną.

2.2 UZASADNIENIE STRATEGII PROGRAMU

2.2.1 ANALIZA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA I ŚRODOWISKOWA¹

Informacje ogólne i sytuacja demograficzna

Całkowity obszar Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja 2014-2020 obejmuje 68 952 km², tj.:

- po stronie polskiej 53 852 km² (w tym 13 316 km² przyległych regionów) oraz
- po stronie rosyjskiej 15 100 km².

Szczegółowe informacje dotyczące regionów Programu w zakresie ich powierzchni, populacji i liczby mieszkańców znajdują się w poniższej tabeli.

Region	Powierzchnia (km ²)	Populacja na km ²	Liczba mieszkańców	
			2009	2013
główny obszar				
podregion gdański	4 444	125	514 420	554 144
podregion trójmiejski	414	1 804	742 910	747 476
podregion starogardzki	5 268	96	492 321	504 975
podregion elbląski	7 497	71	529 620	534 510
podregion olsztyński	10 329	60	613 565	621 453
podregion ełcki	6 347	46	283 933	290 952
podregion suwalski	6 237	44	276 028	276 683
obwód kaliningradzki	15 100	63	937 914	963 128
przyległy obszar				
podregion słupski	8 184	60	480 448	489 216
podregion białostocki	5 132	100	504 845	510 785

Źródło: GUS, obszar i populacja w profilu terytorialnym w 2014 r. i <http://kaliningrad.gks.ru>.

Kwalifikowalny obszar jest zamieszany przez 5 mln 493 tys. osób, a większość z tych osób, tj. 4 mln 530 tys., mieszka po stronie polskiej granicy (82,47%), natomiast po rosyjskiej stronie granicy liczba mieszkańców wynosi 963 128 osób (17,53%). Gęstość zaludnienia (84,1

¹ Źródło: <http://stat.gov.pl/>, <http://kaliningrad.gks.ru>

osób/km² w polskiej części i 63 osób/km² w rosyjskiej części) może być uważana za umiarkowaną w porównaniu do przeciętnej gęstości w Polsce, oraz relatywnie wysoką w porównaniu do europejskiej części Federacji Rosyjskiej. Populacja jest dość mocno skoncentrowana pod względem przestrzennym, zwłaszcza w obwodzie kaliningradzkim, gdzie w stolicy regionu mieszka 431 000 osób (45%). Obszar metropolitalny złożony z trzech miast (Gdańsk-Gdynia-Sopot) i zamieszkanym w granicach administracyjnych przez 747 000 osób jest największym kompleksem urbanistycznym w polskiej części kwalifikowalnego obszaru. Inne duże miasta o znaczeniu regionalnym to: Białystok (300 000), Olsztyn (175 000) i Elbląg (124 000), gdzie Ełk, Tczew i Malbork pełnią funkcje ponadlokalne.

W latach 2010-2014 liczba populacji w obwodzie kaliningradzkim powoli wzrosła i wyniosła 963 tys. osób w 2014 roku. W polskiej części regionu transgranicznego sytuacja była wręcz przeciwna. W latach 2004-2012 liczba populacji trzech polskich regionów objętych Programem wzrosła o nieco ponad 2%. Wynikało to z naturalnego przyrostu, który zrównoważył odpływ migracyjny.

Ujemny bilans migracyjny na obszarach wiejskich i w niewielkich ośrodkach miejskich jest głównie spowodowany odpływem młodych ludzi poszukujących lepszej edukacji i miejsc pracy w dużych ośrodkach urbanistycznych lub za granicą. Z tego względu Program powinien przyczynić się do stworzenia warunków sprzyjających utrzymaniu i tworzeniu miejsc pracy na kwalifikowalnym obszarze Programu.

W roku 2013 znaczna część populacji obszaru Programu (ponad 60%) była w wieku produkcyjnym, około 20% w wieku przedprodukcyjnym i około 16% w wieku poprodukcyjnym. Struktura wiekowa jest dość podobna na całym obszarze Programu. W perspektywie długoterminowej można oczekiwać pewnej poprawy w zakresie liczby urodzeń w wyniku zwiększenia gospodarczo-społecznego bezpieczeństwa na obszarze Programu, pod warunkiem, że podjęte zostaną działania wspierające (przedszkola, elastyczne warunki pracy itp.). Procesy starzenia się populacji postępują dynamicznie po obydwu stronach granicy, co może stworzyć niekorzystne warunki dla przyszłego rozwoju gospodarczego.

Kapitał gospodarczy

Struktura gospodarcza kwalifikowalnego obszaru po obu stronach granicy była dość podobna i jednocześnie porównywalna do odpowiednich średnich wartości krajowych. Podstawowe sektory (rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo) odgrywały bardziej znaczącą rolę w gospodarce po stronie polskiej. Z drugiej strony, obwód kaliningradzki charakteryzował się wyższym udziałem produkcji w gospodarce regionalnej.

Niższy poziom rozwoju na obszarze kwalifikowalnym w porównaniu do odpowiednich średnich wartości krajowych wynikał w dużym stopniu z mniej efektywnego wykorzystania lokalnej siły roboczej niż z czynnika strukturalnego. W 2013 r. stopa zarejestrowanego bezrobocia w polskiej części obszaru kwalifikowalnego wyniosła ok. 17,94% i była wyższa niż średnia w całym kraju. W ostatnich latach sytuacja w tym względzie pogorszyła się. W 2014 r. sytuacja nieznacznie zmieniła się i stopa zarejestrowanego bezrobocia w polskiej części obszaru kwalifikowalnego zmniejszyła się do poziomu 14,75%, ale wciąż była wyższa niż średnia w całym kraju. W odróżnieniu do powyższego, w 2014 r. stopa bezrobocia w

obwodzie kaliningradzkim wyniosła 5,1% i w ciągu ostatnich kilku lat zaobserwowano stopniowy spadek zatrudnienia w rosyjskiej części obszaru kwalifikowalnego.

Region graniczny jest mocno zróżnicowany pod względem atrakcyjności dla wewnętrznego kapitału. Zarówno po polskiej, jak i rosyjskiej stronie granicy zagraniczni inwestorzy byli zachęceni do inwestowania w specjalnych strefach ekonomicznych: tj. w pomorskiej, warmińsko-mazurskiej, słupskiej i suwalskiej strefie w polskiej części oraz w specjalnej strefie ekonomicznej w obwodzie kaliningradzkim, której status został przypisany do całego terytorium obwodu kaliningradzkiego w 1996 r. Ogółem, do końca 2012 r., w polskich strefach gospodarczych na kwalifikowalnym obszarze zainwestowano 12 miliardów PLN (ok. 2,93 miliardy euro). Specjalna Strefa Ekonomiczna w obwodzie kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej (zwana dalej SSE) obejmuje całe terytorium obwodu kaliningradzkiego i przewiduje specjalny system prawny dla działań gospodarczych, inwestycji i innych przedsięwzięć. SSE została pierwotnie utworzona w obwodzie kaliningradzkim w 1996 r. Na dzień 1 stycznia 2015 r., ogólna liczba rezydentów zarejestrowanych w SSE wyniosła 99 organizacji. Łączne inwestycje rezydentów SSE w tym czasie opiewały na kwotę 89 miliardów rubli.

Obszar programu ma znaczący potencjał turystyczny, głównie związany z wybrzeżem Morza Bałtyckiego i krajobrazem pojezierza, a oprócz tego istotna jest również obecność dużych miast z godnymi uwagi dobrami historycznymi i kulturowymi. W konsekwencji, turystyka odgrywa dość istotną rolę w rozwoju gospodarki, zarówno po polskiej, jak i rosyjskiej stronie granicy. W 2013 r. liczba turystów odwiedzających polską część obszaru kwalifikowalnego i korzystających z obiektów noclegowych wyniosła prawie 8,5 mln, z czego 698 000 to turyści z zagranicy. Łącznie, turyści mogą wybierać spośród 44 200 łóżek hotelowych i 100 800 łóżek w innym rodzaju zakwaterowania w polskiej części obszaru Programu. Również po stronie rosyjskiej to obiecujący sektor gospodarki regionalnej i jego rozwój jest podkreślany przez władze regionalne. W roku 2013, zgodnie z oficjalnymi statystykami, liczba turystów zakwaterowanych w obwodzie kaliningradzkim wyniosła 272 600, w tym 48 671 turystów z zagranicy. W obwodzie kaliningradzkim oficjalnie zarejestrowano 85 hoteli (z wyłączeniem małych przedsiębiorstw), w tym 3 211 pokoi i 6 210 łóżek hotelowych.

Turystyka koncentruje się na wybrzeżu Bałtyku, ale wewnętrzne obszary również oferują wachlarz rozmaitych możliwości, w tym turystykę edukacyjną, kulturową, biznesową i kongresową. Ze względu na te czynniki, w przemyśle turystycznym obwodu kaliningradzkiego zaobserwowano w ostatnich latach stałe roczne tempo wzrostu. Infrastruktura turystyczna jest szybko aktualizowana, a do użytku oddawane są nowe hotele, restauracje, obiekty kulturalne i historyczne. Obwód kaliningradzki jest jednym z najbardziej aktywnych rosyjskich regionów pod względem turystyki biznesowej i kongresowej. Ze względu na te czynniki, w ostatnich latach w przemyśle turystycznym obwodu kaliningradzkiego zaobserwowano stałe roczne tempo wzrostu wynoszące 10-12%.

Potencjał do rozwoju endogenicznego jest zróżnicowany w obydwu częściach obszaru kwalifikowalnego. Z jednej strony obserwuje się relatywnie dobrze rozwinięty sektor małych i średnich przedsiębiorstw. W 2013 r. liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych wyniosła 100 na 1000 mieszkańców w polskiej części. W ostatnich latach liczba podmiotów szybko wzrosła i prawie dorównała poziomowi średniej krajowej. W części rosyjskiej liczba

podmiotów gospodarczych była niższa, a mianowicie 55 działalności na 1000 mieszkańców, tj. wartość, która była niemal dwa razy wyższa od średniej krajowej.

Region przygraniczny charakteryzuje się nieznacznym potencjałem tranzytowym, pomimo swej lokalizacji w trójkącie Ryga-Kaliningrad-Gdańsk, w części pierwszego paneuropejskiego korytarza transportowego. Z drugiej strony, region jest znakomitym węzłem transportu morskiego, z kompleksem portów morskich w Gdyni, Gdańsku i Kaliningradzie. Aby w pełni korzystać z potencjału obszaru w zakresie portów morskich i transportu morskiego oraz aby osiągnąć równy dostęp do wszystkich portów morskich Zalewu Wiślanego, konieczne są dalsze praktyczne usprawnienia. Drogi krajowe prowadzące do przejść granicznych, z wyjątkiem trasy Elbląg-Kaliningrad, która została odnowiona i zmodernizowana do standardu drogi ekspresowej S22, nie mają podwyższonego standardu (DK54, DK51, DK65). Poza tym, pomimo dobrze ustanowionych pasażerskich połączeń kolejowych, tylko jedno z nich jest nadal obsługiwane, tj. Gdańsk-Kaliningrad.

Na granicy polsko-rosyjskiej istniało siedem przejść granicznych (4 drogowe przejścia graniczne i 3 kolejowe przejścia graniczne, p.5) obsługujących regularny ruch pasażerski. Ruch rozkładał się raczej równomiernie. Znaczenie kolejowego przejścia granicznego w Braniewie dla ruchu pasażerskiego jest marginalne. Największy ruch (na poziomie 5 mln przekroczeń rocznie) został odnotowany na granicy polsko-rosyjskiej w 1997 r. Od tego czasu liczba przekroczeń spadła do 2,3 mln przekroczeń w 2011 r. Sytuacja zmieniła się wraz z wprowadzeniem lokalnego ruchu granicznego, co przyniosło wzrost w liczbie przekroczeń do poziomu 6,5 mln przekroczeń w 2014 r.². W wyniku tego przepustowość przejść granicznych dla wszystkich rodzajów ruchu jest niewystarczająca, co prowadzi do zatorów powodujących wydłużenie czasu oczekiwania na przekroczenie granicy.

Obecność granicy państwowej jest jedną z głównych barier hamujących rozwój transgranicznej współpracy pomiędzy polskimi regionami a obwodem kaliningradzkim. W przypadku tej szczególnej granicy (zewnętrzna granica Unii Europejskiej) reżim graniczny może być opisany jako "twardy" - ze względu na prawne i proceduralne wymagania, które muszą być spełnione zarówno w zakresie przepływu towarów i usług, jak również rozwoju społeczno-kulturowej współpracy. Reżim wizowy oraz infrastruktura przejść granicznych (długi czas oczekiwania na przejście przez granicę) spowalniają transgraniczne interakcje. Umowa o małym ruchu granicznym (bezwizowym) usprawnia kontrole graniczne jedynie w małym stopniu.

Kapitał ludzki i społeczny

Populacja obszaru może być opisana jako raczej wykształcona (w porównaniu do średnich krajowych) i stosunkowo młoda. Siła robocza na obszarze Programu jest stosunkowo wykwalifikowana, wykształcona i posiada doświadczenie w różnych branżach, MŚP i działalności rolniczej. Stopy zatrudnienia mężczyzn i kobiet aktywnych zawodowo są porównywalne. Na przedmiotowym obszarze znajduje się wiele uniwersytetów, uczelni, placówek prowadzących szkolenia zawodowe i innych instytucji edukacyjnych. Niemniej jednak, wciąż konieczna jest reorganizacja programów szkolnych, ponieważ brakuje szkoleń w zakresie specjalizacji, na które jest zapotrzebowanie. Systemy edukacji,

² Źródło: WWW.strazgraniczna.pl

podnoszenia kwalifikacji i przekwalifikowania osób dorosłych wymagają poprawy. Wskaźnik wyższego wykształcenia jest na podobnym poziomie po obydwu stronach granicy. W 2011 r. udział populacji z wyższym stopniem wykształcenia wyniósł około 16% zarówno w polskiej, jak i rosyjskiej części regionu transgranicznego.

Dostęp do edukacji wyższej w całym regionie transgranicznym można uznać za dobry. W obwodzie kaliningradzkim działalność prowadzi Bałtycki Uniwersytet Federalny im. Immanuela Kanta, Uniwersytet Techniczny w Kaliningradzie oraz inne uniwersytety i ośrodki badawcze. W regionach polskich główne ośrodki akademickie znajdują się w Trójmieście, Białymstoku i Olsztynie, gdzie działalność prowadzi Akademia Morska w Gdyni, Uniwersytet Gdański, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku, Uniwersytet w Białymstoku oraz Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie. W regionie warmińsko-mazurskim działalność prowadzi również Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Elblągu oraz Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie. W wyniku powyższego, w roku 2012, w polskiej części obszaru kwalifikowalnego odnotowano niemal 40 studentów podyplomowych na 1000 mieszkańców. Podobne wartości zostały odnotowane w obwodzie kaliningradzkim, tj. niemal 35 studentów na 1000 mieszkańców (w 2013 r.). Sytuacja dotycząca powyższego aspektu po obu stronach granicy nie różniła się znacząco od średniej krajowej obydwu państw.

Region wykazuje wysokie wskaźniki umieralności i przedwczesnej umieralności z powodu pewnych chorób cywilizacyjnych, w tym w wyniku powikłań cukrzycy, chorób układu krążenia i raka. Wzrost zachorowań na choroby psychiczne jest również alarmujący. Dostęp do opieki zdrowotnej stopniowo ulega poprawie, jednakże wciąż istnieją problemy ze świadczeniem wyspecjalizowanych usług zdrowotnych. Ogólnie rzecz ujmując, obszary, a w szczególności tereny wiejskie, wymagają poprawy w zakresie sieci szpitali/klinik, co pozwoliłoby na przybliżenie podstawowej opieki zdrowotnej do pacjenta. Należy spodziewać się, że zmiany w strukturze wiekowej populacji (proces starzenia się) przyczynią się, między innymi, do wzrostu zapotrzebowania na usługi zdrowotne i pielęgniarstwa. Ze względu na ponadprzeciętną atrakcyjność i rozwiniętą infrastrukturę turystyczną regionu, oczekuje się, że usługi na rzecz osób starszych, jak również usługi związane ze spędzaniem czasu wolnego, staną się coraz ważniejszym segmentem działalności gospodarczej, wzmacniając przede wszystkim lokalną gospodarkę.

Region transgraniczny charakteryzuje się unikalnymi wartościami przyrodniczymi i krajobrazowymi oraz różnorodnością kulturową. Dziedzictwo kulturowe jest coraz częściej postrzegane jako istotny czynnik rozwoju lokalnego (sposób na aktywizację zawodową, tworzenie nowych miejsc pracy oraz tworzenie pozytywnego wizerunku danego obszaru). Poza tym, rośnie znaczenie regionalnych produktów kulinarnych i żywności wysokiej jakości. Region oferuje szeroki wachlarz możliwości udziału w kulturze. Liczne inwestycje w ośrodki kulturalne, jak również coraz bardziej ambitne wydarzenia kulturalne (wystawy, pokazy i festiwale) pozwoliły na utworzenie jakościowo nowej oferty artystycznej rozpoznawalnej na poziomie krajowym i międzynarodowym. Z drugiej strony, należy zauważyć, że różnice kulturowe postrzegane są jako jeden z najczęściej występujących problemów w transgranicznej współpracy.

Kapitał naturalny

Obszar kwalifikowalny objęty Programem Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja 2014-2020 charakteryzuje się zróżnicowanym i stosunkowo dobrze zachowanym środowiskiem naturalnym. Na przedmiotowym obszarze znajdują się trzy parki narodowe (dwa parki po stronie polskiej i jeden park po stronie rosyjskiej granicy), które razem zajmują odpowiednio 1,98% i 0,4% powierzchni obydwu obszarów. Ponadto, na obszarze Programu w Polsce występują liczne parki krajobrazowe, zajmując 8,83% obszaru kwalifikowalnego, oraz siedem terenów o podobnym statusie w części rosyjskiej. Dodatkowo, na opisywanym obszarze występują obszary Natura 2000. Obszary Specjalnej Ochrony (Special Protection Areas) zajmują 28% obszaru Programu, a Specjalne Obszary Ochrony (Special Areas of Conservation) 18%.

Morze Bałtyckie stanowi główny ekosystem o charakterze transgranicznym. Aby zapewnić kompleksową ochronę środowiska Morza Bałtyckiego, przyjęta została Konwencja Helsińska i podpisana przez wszystkie państwa Bałtyku, w tym Polskę i Rosję. Najpilniejsze problemy to eutrofizacja wody, zanieczyszczenie niebezpiecznymi substancjami i przełowienie. Ilość związków azotowych i fosforowych pochodzących z rzek stopniowo maleje, ale temu procesowi towarzyszy zwiększająca się ilość azotu z zanieczyszczeń powietrza. Substancje niebezpieczne pochodzą nie tylko z rzek, ale również z wycieków paliwa i naruszonych morskich złogów dennych w wyniku prac budowlanych.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń o znaczeniu transgranicznym są zanieczyszczenia wody i powietrza. Emisja zanieczyszczeń powietrza w przeliczeniu na mieszkańca pozostaje na stosunkowo niskim poziomie, ale jakość wody stanowi poważniejsze zagrożenie. Zgodnie z danymi HELCOM z 2012 r. (i ich korektą w 2013 r.), główne problemy w obwodzie kaliningradzkim to: brak skutecznych programów w zakresie transgranicznej gospodarki dla Zalewu Wiślanego i Mierzei Kurońskiej oraz zanieczyszczenie miejskie i przemysłowe z Kaliningradu. Po stronie polskiej główne problemy stanowią dwie kwestie - wyżej wspomniany program w zakresie transgranicznej gospodarki dla Zalewu Wiślanego oraz spływ z terenów rolniczych w dorzeczu Wisły.

Ilość nieoczyszczonych ścieków wskazuje tendencję spadkową, zarówno w polskiej, jak i rosyjskiej części obszaru kwalifikowalnego. 93% mieszkańców polskiej części obszaru kwalifikowalnego oraz 91% mieszkańców części rosyjskiej ma dostęp do sieci kanalizacyjnej. Niemniej jednak, oczyszczanie ścieków pozostaje istotnym wyzwaniem środowiskowym, zwłaszcza dla Kaliningradu. Brak odpowiedniej infrastruktury w zakresie gospodarki odpadami powoduje zanieczyszczenie i dotkliwą eutrofizację Zalewu Wiślanego.

Inne zagrożenia środowiskowe na opisywanym obszarze dotyczą platformy wiertniczej w rosyjskiej części morza, która znajduje się w odległości zaledwie 22 kilometrów od parku narodowego chroniącego wrażliwy ekosystem Mierzei Kurońskiej. Po polskiej stronie granicy inwestycje dotyczące gazu łupkowego realizowane w pobliżu Wejherowa mogą potencjalnie wywierać negatywny wpływ na środowisko naturalne.

Wytwarzanie energii elektrycznej jest ważną działalnością pod względem wpływu na środowisko. W 2010 r. obwód kaliningradzki Federacji Rosyjskiej stał się w tym zakresie samowystarczalny dzięki uruchomieniu nowej elektrowni opalanej gazem ziemnym o mocy

500 MW. W polskiej części przedmiotowego obszaru energia jest przesyłana z innych części kraju, zwłaszcza przez region warmińsko-mazurski i podlaski. Jednocześnie, na przestrzeni ostatnich pięciu lat, w regionie tym rozwinęły się źródła energii odnawialnej, głównie energii wiatrowej. Obecnie, ponad 70% energii generowanej w regionie warmińsko-mazurskim (ok. 200 MW) pochodzi ze źródeł odnawialnych. Sektor energii odnawialnej rozwija się również w rosyjskiej części przedmiotowego obszaru, głównie elektrownie wodne (około 150 MW zainstalowanej mocy), ale również elektrownie wiatrowe (ok. 5 MW).

Nowy Program Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja 2014-2020 może nadal oferować nowe możliwości dla inicjatyw dotyczących poprawy ochrony środowiska, tj. w dziedzinie ochrony wody, zachowania zasobów naturalnych dla przyszłych pokoleń, utrzymania różnorodności biologicznej, w zakresie zapobiegania i łagodzenia skutków zmian klimatu.

Analiza SWOT

Na podstawie analizy społeczno-gospodarczej sytuacji na obszarze kwalifikowalnym Programu oraz określonych wspólnych wyzwań można sformułować silne i słabe strony dotyczące współpracy transgranicznej, a także szanse i zagrożenia płynące dla niej z otoczenia zewnętrznego:

Silne strony	Słabe strony
Dobrze rozwinięta współpraca o charakterze społeczno-kulturalnym w znacznej mierze odpowiadająca potencjałowi regionów przygranicznych pod tym względem;	Reżim graniczny związany z zewnętrzną granicą UE, w tym różne dysfunkcje występujące na przejściach granicznych, które istotnie ograniczają interakcje transgraniczne;
Umowa o małym ruchu granicznym, która pobudziła rozwój turystyki i społeczno-kulturowe interakcje;	Niedorozwój infrastruktury technicznej (wodnej, turystycznej, transportowej i przejść granicznych), co stanowi barierę dla rozwoju interakcji transgranicznych;
Zainteresowanie rozwojem współpracy instytucjonalnej partnerów po obu stronach granicy;	Transgraniczne zanieczyszczenie środowiska, zwłaszcza w Zalewie Wiślanym i Zatoce Gdańskiej;
Ekosystemy transgraniczne o wysokiej wartości przyrodniczej;	-
Istniejąca sieć współpracy i know-how wypracowane dzięki programom finansowanym przez UE w latach 2004-2006 i programom współfinansowanym przez Unię Europejską oraz Federację Rosyjską w latach 2007-13;	-
Różnorodność kulturowa;	-
Zasoby turystyczne i przyrodnicze.	-

Możliwości	Zagrożenia
------------	------------

Wysoki potencjał rozwoju turystyki;	Zmiana klimatu;
Współpraca obszarów przygranicznych w zakresie uzdatniania wody, gospodarki odpadami i terenów podlegających ochronie;	Nieustanne zanieczyszczenie wód powierzchniowych i jezior;
Współpraca w zakresie rozwoju turystyki;	Narastające różnice ekonomiczne pomiędzy ośrodkami miejskimi a terenami wiejskimi;
Rozwój międzynarodowych sieci transportowych;	Migracja zewnętrzna młodej populacji; starzenie się społeczeństwa;
Nasilenie się globalnej tendencji do budowania gospodarki opartej na wiedzy;	Zwiększone zanieczyszczenie w wyniku rozwoju przemysłowego, ruchu drogowego;
Ścisła współpraca pomiędzy władzami na różnym szczeblu oraz pomiędzy instytucjami.	Spowolnienie gospodarcze i osłabienie więzów handlowych pomiędzy państwami partnerskimi (również w wyniku sytuacji politycznej w okresie przygotowania Programu);

2.2.2. DOŚWIADCZENIA Z POPRZEDNICH PROGRAMÓW WSPARCIA TRANSGRANICZNEGO

Program Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja 2014-2020 opiera się na doświadczeniach współpracy w obszarze kwalifikowalnym między polskimi i rosyjskimi lokalnymi, regionalnymi i krajowymi instytucjami, która rozpoczęła się aktywnie rozwijać w latach 90-tych. Współpraca transgraniczna od samego początku koncentrowała się na wspólnych problemach sąsiadujących regionów i była skierowana na uczynienie regionów bardziej konkurencyjnymi i atrakcyjnymi.

W 1990 r. pomiędzy Polską a Federacją Rosyjską otworzono pierwsze przejście graniczne (Braniewo-Mamonowo). Współpraca pomiędzy obydwojoma państwami przejawia się w pracy międzyrządowej Polsko-Rosyjskiej Rady. Rada została oficjalnie ustanowiona w 1992 r. na mocy rosyjsko-polskiej międzyrządowej umowy o współpracy pomiędzy obwodem kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej a północno-zachodnimi regionami Polski. Władze polskich regionów objętych Programem podpisały umowy o stałej współpracy z ich kaliningradzkimi odpowiednikami. Ustanowiono również euroregiony: Niemen-Neman-Nemunas w 1997 r. i Euroregion Bałtyk w 1998 r. W celu przekazania środków unijnych (PHARE i TACIS) na regionalny rozwój i transgraniczną współpracę wykorzystano struktury euroregionalne.

W latach 2004-2006 uruchomiono nowy program wsparcia UE dla obwodu kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej oraz jego polskich i litewskich sąsiadów w regionie: Program Sąsiedztwa Litwa, Polska i Federacja Rosyjska INTERREG IIIA /Tacis. W latach 2004-2006 na program przeznaczono ponad 44,5 mln euro (36,5 mln euro z EFRR i 8 mln euro z TACIS), co umożliwiło współfinansowanie 162 projektów transgranicznych.

Główne doświadczenia zdobyte podczas Programu Sąsiedztwa:

- Struktura wdrożenia Programu była zbyt skomplikowana. Różne procedury dla Interreg i Tacis spowodowały zdublowanie się działań podejmowanych przez różne instytucje i utworzenie dodatkowego nakładu pracy. Dokumenty wykorzystywane w Programie okazały się zbyt skomplikowane dla beneficjentów;

- Wymagany wkład w wysokości 10% krajowego współfinansowania i stosunkowo wysoki minimalny limit dla wartości projektu (50 000 euro) utrudniły wielu potencjalnym beneficjentom (zwłaszcza organizacjom pozarządowym) ubieganie się o fundusze Programu;
- Należy wprowadzić w życie lepszy mechanizm współpracy pomiędzy Wspólnym Sekretariatem Technicznym, regionalnym oddziałem i Regionalnymi Punktami Informacyjnymi. Istotna była również poprawa działań reklamowych dotyczących Programu;
- Słaba komunikacja pomiędzy partnerami projektu wynikająca z niezrozumienia zasad Programu i nieznajomości języka angielskiego;
- Najbardziej pożądane sfery przyszłej współpracy wskazane przez rosyjskich partnerów to środowisko naturalne, kultura, turystyka, technologia informatyczna, zdrowie populacji, aktywniejsze wprowadzenie nowoczesnych środków komunikacji do procesu nauczania, współpraca gmin miejskich;
- W ramach przyszłego programu współpracy transgranicznej, zgodnie z poglądami wyrażonymi przez rosyjskich partnerów, należy położyć większy nacisk na następujące kwestie: aktywniejsze zaangażowanie władz (głównie władz na szczeblu regionalnym) w działania projektu, dialog pomiędzy władzami i społeczeństwem, udział organizacji społecznych w Programie;
- Zaistniała konieczność ustanowienia stabilniejszych ram dla wymiany doświadczenia pomiędzy projektami oraz zapewnienia współpracy pomiędzy projektami Programu Sąsiedztwa (współpraca transgraniczna), projektami Tacis (EISP) oraz Programem Współpracy Transgranicznej.

W perspektywie finansowej 2007-2013 trójstronna współpraca pomiędzy regionami Polski, Rosji i Litwy była kontynuowana w ramach Programu Współpracy Transgranicznej EISP Litwa-Polska-Rosja 2007-2013. W oparciu o poprzednie doświadczenie, Program przyjął nowe podejście dotyczące możliwości tworzenia wspólnych projektów transgranicznych, finansowanych w ramach jednego źródła finansowania oraz jednej procedury administracyjnej. Poza tym, beneficjenci mogli wnioskować o prefinansowanie kosztów projektu, co rozszerzyło krąg wnioskodawców Programu. Na obszarze Programu utworzono trzy Oddziały Wspólnego Sekretariatu Technicznego (Olsztyn, Wilno i Kaliningrad), aby zapewnić Wspólną Pomoc Techniczną (WPT) i ułatwić dostęp interesariuszy do informacji o Programie. Poza zwykłymi projektami, szczególnie duża kwota została przeznaczona na Duże Projekty związane z infrastrukturą. Budżet Programu wynoszący 145,8 mln euro: (124,2 mln euro (wkład UE) oraz 21,6 mln euro (wkład Federacji Rosyjskiej)) został przeznaczony na 60 projektów (53 zwykłych projektów i 7 Dużych Projektów) w ramach dwóch priorytetów: Przyczynienie się do rozwiązywania wspólnych problemów i wyzwań (priorytet 1); oraz Kontynuowanie społecznego, gospodarczego i przestrzennego rozwoju (priorytet 2).

Pomimo, iż Program EISP Litwa-Polska-Rosja 2007-2013 nie był jeszcze zakończony na etapie przygotowania Programu Polska-Rosja 2014-2020, część kluczowych zagadnień dla skutecznej realizacji Programu już zidentyfikowano i będą one wzięte pod uwagę w nowym okresie edycji Programu:

- Zaangażowanie i bliska współpraca między władzami krajowymi/regionalnymi są niezbędne na każdym etapie realizacji Programu;

- W celu wsparcia potencjalnych wnioskodawców na wczesnym etapie przygotowania projektów należy jak najszybciej wybrać pełny skład wszystkich instytucji Programu. Przed rozpoczęciem kontraktacji, dokumenty dotyczące wdrożenia Programu (wytyczne, instrukcje itp.) powinny być przygotowane i udostępnione w językach narodowych;
- W celu usprawnienia procedury składania wniosków i efektywniejszego zorganizowania procesu oceny projektów powinna istnieć możliwość składania Formularza Aplikacyjnego w wersji elektronicznej (dopuszczalne były tylko wersje papierowe);
- Działania na rzecz zwiększania umiejętności powinny być kierowane nie tylko do beneficjentów, ale również instytucji zaangażowanych w zarządzanie i kontrolę projektów. Szkolenia powinny być prowadzone w językach narodowych i organizowane w regionach;
- Dokumenty wykorzystywane w Programie zgodnie z wymaganiami PRAG utrudniły elastyczną realizację wielu projektów.

Niemniej jednak należy podkreślić, że główne doświadczenia programów poprzednich perspektyw finansowych wyraźnie wskazują na to, że wspólne inicjatywy transgraniczne odgrywają ważną rolę w budowaniu dobrych stosunków sąsiedzkich między mieszkańcami obszarów przygranicznych, zapewniają możliwość poznania sąsiadów mieszkających po drugiej stronie granicy i zwiększają wzajemne zrozumienie. Programy współpracy transgranicznej są przydatne w pokonywaniu wspólnych wyzwań i rozwiązywaniu wspólnych problemów o charakterze transgranicznym, m.in. w dziedzinie ochrony środowiska. Ponadto, projekty mogą pomóc w tworzeniu trwałych kontaktów i podstaw do współpracy w ramach inicjatyw na większą skalę, także tych finansowanych z innych źródeł niż programy współpracy transgranicznej.

2.2.3 SPÓJNOŚĆ Z INNYMI PROGRAMAMI FINANSOWANYM PRZEZ UE ORAZ STRATEGIAMI KRAJOWYMI I REGIONALNYMI

Program Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja 2014-2020 ma być kontynuacją współpracy w regionie przygranicznym Polski i Federacji Rosyjskiej, która wcześniej została wypracowana w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa Litwa-Polska-Rosja 2007-2013.

Cele tematyczne Programu są zgodne z *Dokumentem Programowym dla wsparcia UE na rzecz Współpracy Transgranicznej EIS (2014-2020)*. Należy podkreślić, że Program kładzie nacisk na wzmocnienie integracji w regionie transgranicznym przy jednoczesnym dążeniu do poprawy dostępności transportu w regionach oraz podejmowania wspólnych problemów środowiskowych, biorąc pod uwagę, że środowisko naturalne stanowi jeden z czynników odpowiadających za jakość życia.

Zachowana jest również daleko idąca konsekwencja proponowanych uzgodnień i rozwiązań ze *Strategią EUROPA 2020* i *Strategią Rosyjską 2020*, zwłaszcza w kwestiach dotyczących ochrony środowiska w obszarach przygranicznych. W tym kontekście

Program jest również spójny z *Planem Działania Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego*, który skupia się między innymi na ochronie środowiska oraz jakości wody, oraz z Rosyjską Strategią na rzecz Społeczno-Gospodarczego Rozwoju Północno-Zachodniego Dystryktu Federalnego 2020.

Należy zapewnić praktyczną koordynację i mechanizmy wymiany informacji w celu promowania synergii w obszarach tematycznych, które są wspólne dla Programu i Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB) (CT 7 i cel "Ratuj Morze"; CT 10 i cel "Połącz Region). Aby zapewnić, że proces realizacji Projektu jest odpowiednio dostosowany do Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego, przedstawiciele polskiego koordynatora Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB) i rosyjskiego podkomitetu Programu Regionu Morza Bałtyckiego mogą być zaproszeni na spotkania WKM. Program Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja jest spójny z Funduszem Granic Zewnętrznych, którego celem jest poprawa w zakresie kontroli i zarządzania przepływem osób przez zewnętrzne granice UE. W szczególności, Program powinien uzupełniać działania podejmowane w ramach Funduszu poprzez wysiłki zmierzające do usprawnienia i ułatwienia przekroczenia granicy zewnętrznej, również pod względem wygody.

Cele Tematyczne (CT) Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja 2014-2020 są zgodne z *Dokumentem Programowym dla Wsparcia UE na rzecz Współpracy Transgranicznej EIS (2014-2020)*. Priorytety są komplementarne z szerszymi priorytetami rozwojowymi państw, których tereny należą do obszaru Programu, tj. Polski i Federacji Rosyjskiej. Program jest zgodny z następującymi strategiami:

- *Strategia Rozwoju Kraju 2020 (Polska);*
- *Długookresowa Strategia Rozwoju. "Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności" (Polska); Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (Polska);*
- *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (Polska);*
- *Koncepcja Zewnętrznej Polityki Federacji Rosyjskiej*
- *Koncepcja Współpracy Transgranicznej Federacji Rosyjskiej (Federacja Rosyjska);*
- *Państwowy Program Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Regionu Kaliningradzkiego do roku 2020 (Federacja Rosyjska).*
- *Strategia Społeczno-Gospodarczego Rozwoju Północno-Zachodniego Dystryktu Federalnego Federacji Rosyjskiej do roku 2020*

W Polsce priorytety Programu są również spójne z programami operacyjnymi na lata 2014-2020, w szczególności z Programem Polski Wschodniej i poszczególnymi regionalnymi programami operacyjnymi dla odpowiednich województw.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 została przyjęta przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej 25 września 2012 r. Jest głównym dokumentem strategicznym w perspektywie średniookresowej opartym na scenariuszu zrównoważonego rozwoju. Określa ona zadania strategiczne dla Polski, kluczowe dla przyspieszenia procesu rozwoju w ciągu najbliższych kilku lat. Dokument ten określa trzy obszary strategiczne (sprawne i efektywne państwo, konkurencyjna gospodarka, spójność społeczna i terytorialna), na których powinny być

skupione główne działania. Program Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja 2014-2020 wpisuje się w ww. obszary strategiczne.

Długookresowa Strategia Rozwoju. "Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności" przyjęta przez Radę Ministrów dnia 5 lutego 2013 r. została opracowana w latach 2011-2012 jako odpowiedź na kryzys finansowy. Jej głównym celem jest poprawa jakości życia mieszkańców Polski dzięki stabilnemu, wysokiemu wzrostowi gospodarczemu. Cel ten powinien zostać osiągnięty poprzez realizację trzech kierunków strategicznych: konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, zrównoważony rozwój potencjału polskich regionów, skuteczność i efektywność państwa. Program Polska-Rosja przyczynia się, między innymi, do poprawy dostępności transportu i regionalnego rozwoju obszaru Programu.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie - przyjęta przez Radę Ministrów dnia 13 lipca 2010 r. Dokument ten wzmacnia rolę i wagę polityki regionalnej we wdrażaniu ważnych działań rozwojowych dotyczących aspektów rozwoju przestrzennego. Zapewni on większe znaczenie konkretnych potrzeb i potencjałów poszczególnych obszarów Polski w politykach państwowych.

Koncepcja Współpracy Transgranicznej Federacji Rosyjskiej przyjęta przez rząd Federacji Rosyjskiej dnia 9 lutego 2001 r. Koncepcja określa główne cele i priorytety współpracy transgranicznej Federacji Rosyjskiej. Określa również uprawnienia władz federalnych i regionalnych w tym obszarze. Dokument będzie służyć jako ogólna podstawa udziału Rosji w Programie Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja.

Strategia Społeczno-Gospodarczego Rozwoju Północno-Zachodniego Dystryktu Federalnego do roku 2020 przyjęta przez rząd Federacji Rosyjskiej dnia 18 listopada 2011 r. Dokument określa główne priorytety i cele społeczno-gospodarczego rozwoju Północno-Zachodniego Dystryktu Federalnego w ciągu najbliższych lat. Strategia służy jako podstawa dla wybranych celów tematycznych Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja po stronie rosyjskiej. Wyniki Programu na terytorium Rosji będą oceniane w stosunku do tej Strategii.

Państwowy Program Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Regionu Kaliningradzkiego do roku 2020 został przygotowany przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Federacji Rosyjskiej, które odpowiadało za jego wdrożenie. Celem państwowego programu jest ułatwienie wszechstronnego społeczno-gospodarczego rozwoju obwodu kaliningradzkiego, uczynienie regionu atrakcyjnym dla inwestorów, wspieranie rozwoju sektorów, które najbardziej przyczyniają się do wzrostu gospodarczego w regionie, stworzenie nowych obiektów produkcyjnych i rozwijanie nowych klastrów przemysłowych oraz turystyki. Oczekuje się, że program przyczyni się do osiągnięcia następujących celów: stworzenie podstawowej infrastruktury w regionie, rozwój konkurencyjnych sektorów gospodarki, poprawa standardu i jakości życia w regionie oraz rozwój turystyki i wzrost mobilności populacji. Program Współpracy Transgranicznej EIS Polska Rosja 2014-2020 wpisuje się w wyżej wspomniane obszary strategiczne ze szczególnym naciskiem na rozwój infrastruktury i turystyki.

Inne dokumenty analizowane podczas przygotowania programu:

- *Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 (Polska);*
- *Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025 (Polska);*
- *Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2020 (Polska);*
- *Program Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Obwodu Kaliningradzkiego na lata 2007-2016 (Rosja);*
- *Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Regionu Kaliningradzkiego w długoterminowej perspektywie (Rosja).*

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 uchwalona przez Sejmik Województwa Pomorskiego w 2012 r. Strategia wskazuje trzy uzupełniające się wzajemnie cele strategiczne: nowoczesna gospodarka, aktywni mieszkańcy i atrakcyjna przestrzeń. Głównym celem jest spójność regionu, a głównymi zasadami Strategii są: połączenie sił i zasobów, jak również skoordynowanie wysiłków każdej ze stron. Głównymi strategicznymi wyzwaniami opisywanymi w strategii są dostępność transportu, specjalne zarządzanie (w tym optymalne i zrównoważone wykorzystanie środowiska), bezpieczeństwo energetyczne i eko-technologie.

Strategia Społeczno-Gospodarczego Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025 uchwalona przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2013 r. Strategia została opracowana na podstawie poprawionej *Strategii* z 2005 r. Obecnie, jest to trzecia wersja dokumentu. Jednym z głównych założeń *Strategii (...) do roku 2025* jest dążenie do tematycznego skoncentrowania zaplanowanych działań. Dokument wskazuje trzy priorytetowe obszary: konkurencyjna gospodarka, otwarte społeczeństwo i nowoczesna sieć. W konsekwencji, dokument skupia się na zwiększeniu konkurencyjności gospodarki, zwiększeniu aktywności społecznej, zwiększeniu liczby i podniesieniu jakości połączeń sieciowych oraz na nowoczesnej infrastrukturze rozwojowej.

Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2020 uchwalona przez Sejmik Województwa Podlaskiego w 2006 r. i zmieniona we wrześniu 2013 r. Województwo Podlaskie jest nazywane "Bramą na Wschód". Zaktualizowany dokument kładzie większy nacisk interwencji publicznej na wzmacnianie konkurencyjności regionu i odblokowanie procesów wzrostowych poprzez pełniejsze wykorzystanie przewag konkurencyjnych i potencjałów rozwojowych (koncentrując uwagę na endogenicznych cechach terytorialnych zamiast egzogenicznych inwestycjach i transferach, w większym stopniu kładąc nacisk na szanse, a nie bariery dla rozwoju). Proponuje się w nim odejście od modelu odgórnie dystrybuowanych dotacji do modelu wieloletnich zdecentralizowanych polityk rozwojowych ukierunkowanych na wspieranie wszystkich regionów bez względu na ich stopień zamożności, między innymi poprzez mobilizowanie lokalnych zasobów i środków tak, aby wykorzystać swoje specyficzne przewagi konkurencyjne bez nadmiernego uzależniania się od krajowych transferów i dotacji, a także odejście od rozproszonej interwencji do bardziej selektywnych (skoncentrowanych) inwestycji.

Program Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Obwodu Kaliningradzkiego na lata 2007-2016 zatwierdzony w grudniu 2006 r. Program koncentruje się na poprawie standardu życia populacji regionu kaliningradzkiego i zapewnieniu zrównoważonego wzrostu gospodarczego w regionie w oparciu o rozwój swojego potencjału. Program przewiduje środki i działania na

rzecz stworzenia korzystnego klimatu inwestycyjnego, biznesowego i społecznego w regionie; na rzecz prowadzenia skutecznej polityki przemysłowej; na rzecz rozwijania infrastruktury transportowej, energetycznej oraz komunikacyjnej oraz dostępu do technologii teleinformatycznych stanowiących niezbędne ogniwo w relacjach międzyregionalnych i międzynarodowych; na rzecz wspierania branży turystycznej i rekreacyjnej, infrastruktury hotelarskiej, oraz tworzenia atrakcyjnego wizerunku regionu.

Strategia Społeczno-Gospodarczego Rozwoju Regionu Kaliningradzkiego w Perspektywie Długoterminowej zatwierdzona w sierpniu 2012 r. Dokument określa priorytety rozwoju społeczno-gospodarczego regionu kaliningradzkiego oraz stanowi podstawę do opracowania programu rozwoju społeczno-gospodarczego regionu kaliningradzkiego, regionalnych programów docelowych, krótko i długoterminowych prognoz rozwoju regionu itp. Strategia definiuje długoterminowe cele do osiągnięcia, aby zapewnić lepszą jakość życia i stały rozwój gospodarczy w regionie kaliningradzkim. Cele te przewidują utworzenie środowiska społecznego przyjaznego dla realizacji potencjału ludzkiego w oparciu o dynamiczny wzrost gospodarczy regionu (w tym rozwój demograficznego potencjału regionu, modernizacja zdrowia publicznego i edukacji, skuteczna ochrona środowiska, zachowanie i wspierania jego przyrodniczego i kulturowego dziedzictwa itp.). Strategia rozpoznaje również potrzebę rozwoju transportu regionalnego i sektora logistyki wraz z jego turystycznym i rekreacyjnym potencjałem.

Programy współpracy transgranicznej, w których obszar geograficzny co najmniej częściowo pokrywa się z Programem Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja 2014-2020:

- Program Współpracy Transgranicznej Litwa-Rosja 2014-2020,
- Program Litwa-Polska 2014-2020,
- Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020,
- Programu Południowego Bałtyku 2014-2020,
- Program Interreg Regionu Morza Bałtyckiego 2014-2020,
- Europa Środkowa 2014-2020.

Ponadto, istnieją również europejskie programy szerokiej współpracy takie jak Interreg Europa. Ze względu na to, że na obszarze Programu istnieje wspólnie wiele programów Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych, zakres Programu zapewni synergii z innymi programami (np. poprzez wybrane cele tematyczne) oraz pozwoli na uniknięcie ryzyka podwójnego finansowania.

Ponieważ budżet Programu jest ograniczony i niewystarczający dla realizacji wszystkich wspólnych wyzwań i problemów z obszaru Programu, Program koncentruje się na najważniejszych z nich za pomocą osiągnięcia wybranych Celów Tematycznych odpowiadających zadaniom, które zostały przewidziane w Rozporządzeniu EIS i zmagają się do rozwiązywania wspólnych problemów w obszarze przygranicznym charakterystycznych dla obszaru Programu i uznanych za ważne dla obydwu państw uczestniczących w Programie.

Program również powinien przyczynić się do rozwiązania tych problemów zgodnie z innymi programami i strategiami realizowanymi na obszarze Programu.

2.2.4 ANALIZA ZAGROZEŃ I ŚRODKI ŁAGODZĄCE

Dla Programu przygotowana została analiza potencjalnych zagrożeń. Zagrożenia i ich przyczyny zostały opisane oraz zdefiniowany ich wpływ. Następnie dokonano oceny znaczenia każdego czynnika ryzyka. Zagrożenia zostały ocenione według ich prawdopodobieństwa i oddziaływania (w skali wysokie, średnie, niskie).

Opis i przyczyna rozpoznanych zagrożeń	Wpływ rozpoznanego zagrożenia	Ocena znaczenia rozpoznanego zagrożenia	Proponowane środki łagodzące
Wspólne zasady realizacji Programu nie mogą być uzgodnione przez kraje partnerskie z powodu różnych wizji współpracy transgranicznej	Program nie może być uruchomiony lub rozpoczyna się z poważnym opóźnieniem. Środki Programu nie są wydawane, a alokacje utracone zgodnie ze stosownymi regulacjami UE.	Wysokie	Wspólne decyzje partnerów w zakresie celów Programu i mechanizmów jego wdrożenia. Szukanie kompromisu w zakresie istotnych kwestii przez partnerów Programu. Regularne spotkania przedstawicieli krajów partnerskich.
Niespójny system zarządzania i kontroli Programu wynikający z powołania nowych organów Programu wymaganych przez instrument CBS EIS	Wydatki projektów są weryfikowane błędnie. Istnieje ryzyko środków niekwalifikowalnych, w tym także oszustwa.	Średnie	Powierzenie nowych funkcji organom posiadającym doświadczenie w dziedzinie zarządzania współpracą transgraniczną/funduszami UE. Działania skierowane na podnoszenie kwalifikacji/szkolenia z wymogów EIS dla organów Programu. Podział zadań i obowiązków między krajami partnerskimi.
Brak porozumienia w sprawie wyboru projektów z powodu niezgodności z kryteriami wyboru i wynikami oceny	Wybór projektów o niskiej jakości i/lub ze słabym efektem transgranicznym. Opóźnienie w rozpoczęciu realizacji projektów. Osiągnięcie	Średnie	Wybór projektów zgodnie z kryteriami wyboru. Przygotowanie przez asesorów listy rankingowej jako podstawa do wyboru projektów.

projektów.	celów Programu jest zagrożone.		
Mała ilość projektów projektowych aplikuje o dofinansowanie ze względu na skomplikowane wymogi Programu i niewielkie zainteresowanie interesariuszy	Wybór projektów niskiej jakości. Odrzucenie dużej liczby projektów ze względu na kryteria formalne. Ograniczenie kręgu beneficjentów głównie do beneficjentów z poprzedniego programu.	Średnie	Prowadzenie kampanii informacyjnych i szkoleń dla zainteresowanych stron. Stosowanie uproszczonych i przyjaznych beneficjentom procedur dla ubiegania się o środki Programu.
Powolna i słaba jakościowo realizacja zakontraktowanych projektów z powodu skomplikowanych i nieadekwatnych procedur.	Projekty nie otrzymują środków zgodnie z planami ich działań. Projekty tracą płynność finansową i wstrzymują realizację. Projekty nie osiągają swoich celów.	Średnie	Przygotowanie prostych i przejrzystych procedur i dokumentów dotyczących sprawozdawczości i wnioskowania o wypłatę środków. Podwyższanie kwalifikacji / prowadzenie szkoleń beneficjentów i organów Programu.

Na podstawie udokumentowanych przypadków i aktualizacji zarządzania ryzykiem i środków zarządzania ryzykiem, corocznie przeprowadzane będzie monitorowanie i ocena, które raportowane będą WKM wraz z opracowaniem raportu rocznego.

2.3. OBIEKTYWNE WERYFIKOWALNE WSKAŹNIKI

Realizacja Programu będzie mierzona za pomocą obiektywnie weryfikowalnych wskaźników. Biorąc pod uwagę postanowienia Rozporządzenia (UE) nr 897/2014, Program obejmuje, w szczególności:

- Spodziewane wyniki dla każdego priorytetu oraz odpowiednich wskaźników rezultatu wraz wartością bazową i wartością docelową;
- Wskaźniki produktu dla każdego priorytetu, z uwzględnieniem wartości docelowej ujętej ilościowo, które mają przyczynić się do osiągnięcia wyników.

Niektóre ze wskaźników produktu pochodzą ze "Wspólnych Wskaźników Produktu" CBC EIS opracowanych przez Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ) przy wsparciu projektu Interact EISP, aby zwiększyć odpowiedzialność i ułatwić sprawozdawczość z postępu na poziomie instrumentu.

Cel Tematyczny	Priorytet	Wskaźnik Produktu	Wartość docelowa ³	Wskaźnik Wyniku	Wartość bazowa/wartość docelowa ⁴
CT 3. Promocja kultury lokalnej i zachowanie dziedzictwa historycznego	Priorytet 1. Współpraca w zakresie zachowania i transgranicznego rozwoju dziedzictwa historycznego, przyrodniczego i kulturowego	EIS/CBC 6. Liczba organizacji korzystających ze wsparcia Programu na rzecz promowania kultury lokalnej i zachowania dziedzictwa historycznego		Większa liczba odwiedzających miejsca dziedzictwa historycznego i kulturowego	
		Liczba ulepszonych miejsc kulturowych, historycznych, turystycznych i przyrodniczych bezpośrednio w wyniku wsparcia Programu		Większa liczba odwiedzających miejsca dziedzictwa historycznego i przyrodniczego oraz obiekty kulturowe	
		Liczba transgranicznych wydarzeń kulturalnych zorganizowanych dzięki wsparciu Programu		Większa liczba odwiedzających obiekty kulturowe	
CT 6. Ochrona środowiska, łagodzenie zmian klimatycznych i adaptacja	Priorytet 2. Współpraca na rzecz czystego środowiska naturalnego na obszarze transgranicznym	Dodatkowa liczba osób korzystających z ulepszonej kanalizacji lub systemów oczyszczania ścieków		Procent populacji korzystającej z ulepszonej kanalizacji lub systemów oczyszczania ścieków	
		Dodatkowa zdolność do oczyszczalnia ścieków i przetwarzania odpadów		Procent populacji korzystającej z rozbudowanych systemów oczyszczania ścieków lub przetwarzania odpadów / procentowa poprawa statusu/klasy wody.	
		Liczba projektów mających na celu poprawę zaopatrzenia w wodę		Procent populacji korzystającej z ulepszonych zaopatrzenia w wodę	

³ Wartości docelowe dla wskaźników produktu zostaną zdefiniowane najpóźniej w momencie ogłoszenia zaproszenia do składania wniosków

⁴ Wartości bazowe i docelowe dla wskaźników wyniku zostaną zdefiniowane najpóźniej w momencie ogłoszenia zaproszenia do składania wniosków

CT 7. Poprawa dostępności regionów, rozwoju trwałego i odpornego na klimat transportu oraz sieci i systemów komunikacyjnych	Priorytet 3. Dostępne regiony oraz trwałe transgraniczny transport i komunikacja	EIS / CBC 27 łączna długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg		Zwiększone bezpieczeństwo/zmniejszo na ilość wypadków w ruchu transgranicznym	
		Liczba organizacji korzystających ze wsparcia Programu na rzecz rozwoju technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ITC)		Zwiększona liczba osób korzystających z technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ITC)	
CT 10. Wspieranie zarządzania granicami oraz bezpieczeństwem na granicach, zarządzanie mobilnością i migracjami	Priorytet 4. Wspólne działania na rzecz efektywności i bezpieczeństwa na granicach	EIS/CBC 38. Zwiększona przepustowość lądowych przejść granicznych		Zwiększona skuteczność odprawy granicznej	

2.4. UWZGLĘDNIENIE KWESTII PRZEKROJOWYCH

Trwałość środowiska jest ważnym zagadnieniem przekrojowym w realizacji Programu. Powinna ona być widoczna na wszystkich etapach realizacji Programu, począwszy od oceny wniosków i wyboru po fazę realizacji projektów. Projekty z bezpośrednim negatywnym wpływem na środowisko nie będą finansowane w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja.

Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko została przygotowana równolegle z przygotowaniem Wspólnego Programu Operacyjnego, aby umożliwić ocenę i uwzględnienie wpływu na środowisko podczas przygotowania Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja 2014-2020.

Rozporządzenie (UE) nr 897/2014 stanowi, że każdy program powinien określać sposób uwzględnienia istotnej kwestii przekrojowej jaką jest HIV/AIDS. Program Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja 2014-2020 podczas całego okresu jego trwania powinien skupiać się na wzroście świadomości społeczeństwa w zakresie zdrowia. Program jest w stanie osiągnąć ten cel między innymi poprzez wspieranie rozwoju gospodarczego na swoim obszarze kwalifikowalnym. Społeczeństwo bardziej gospodarczo rozwinięte ma większe skłonności do dbania o stan swojego zdrowia. Element ten powinien być uwzględniany na wszystkich etapach realizacji Programu. Projekty z negatywnym wpływem na wyżej wspomniane kwestie nie będą finansowane w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja 2014-2020.

Innymi ważnymi elementami, które powinny znaleźć odzwierciedlenie w trakcie przygotowania i okresie realizacji Programu są równość płci i demokracja. W celu wypełnienia idei demokracji konsultacje społeczne projektu Wspólnego Programu Operacyjnego zostały zorganizowane w obydwu krajach. Program na wszystkich jego etapach będzie promować ideę demokracji i równości płci, między innymi poprzez zachęcenie wszystkich zainteresowanych stron do aktywnego uczestnictwa w programie i realizacji projektów. Te same prawa, możliwości i obowiązki we wszystkich dziedzinach społeczeństwa będą odzwierciedlone w realizacji Programu. Program na wszystkich etapach będzie również promować ideę aktywnego uczestnictwa, przejrzystości, współpracy i odpowiedzialności różnych zainteresowanych stron.

3. STRUKTURY WŁAŚCIWYCH WŁADZ I ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH

Zgodnie z podstawą prawną Programu, przedstawiciele uczestniczących państw podjęli decyzję o ustanowieniu następującej struktury na potrzeby wdrażania Programu, składającej się zarówno z elementów wspólnych, jak i z krajowych instytucji.

Funkcje zarządzania realizowane będą przez następujące instytucje:

- Wspólny Komitet Monitorujący (WKM);
- Instytucję Zarządzającą (IZ) mieszczącą się w Ministerstwie Rozwoju Rzeczypospolitej Polskiej;
- Instytucję Krajową (IK) w Federacji Rosyjskiej, mieszczącą się w Ministerstwie Rozwoju Gospodarczego Federacji Rosyjskiej;
- Instytucję Krajową (IK) w Polsce, mieszczącą się w Ministerstwie Rozwoju Rzeczypospolitej Polskiej;
- Wspólny Sekretariat Techniczny (WST) powołany jako Instytucja Pośrednicząca (IP), mieszczący się w Olsztynie w ramach struktur Centrum Projektów Europejskich;
- Oddział w Kaliningradzie (Federacja Rosyjska).

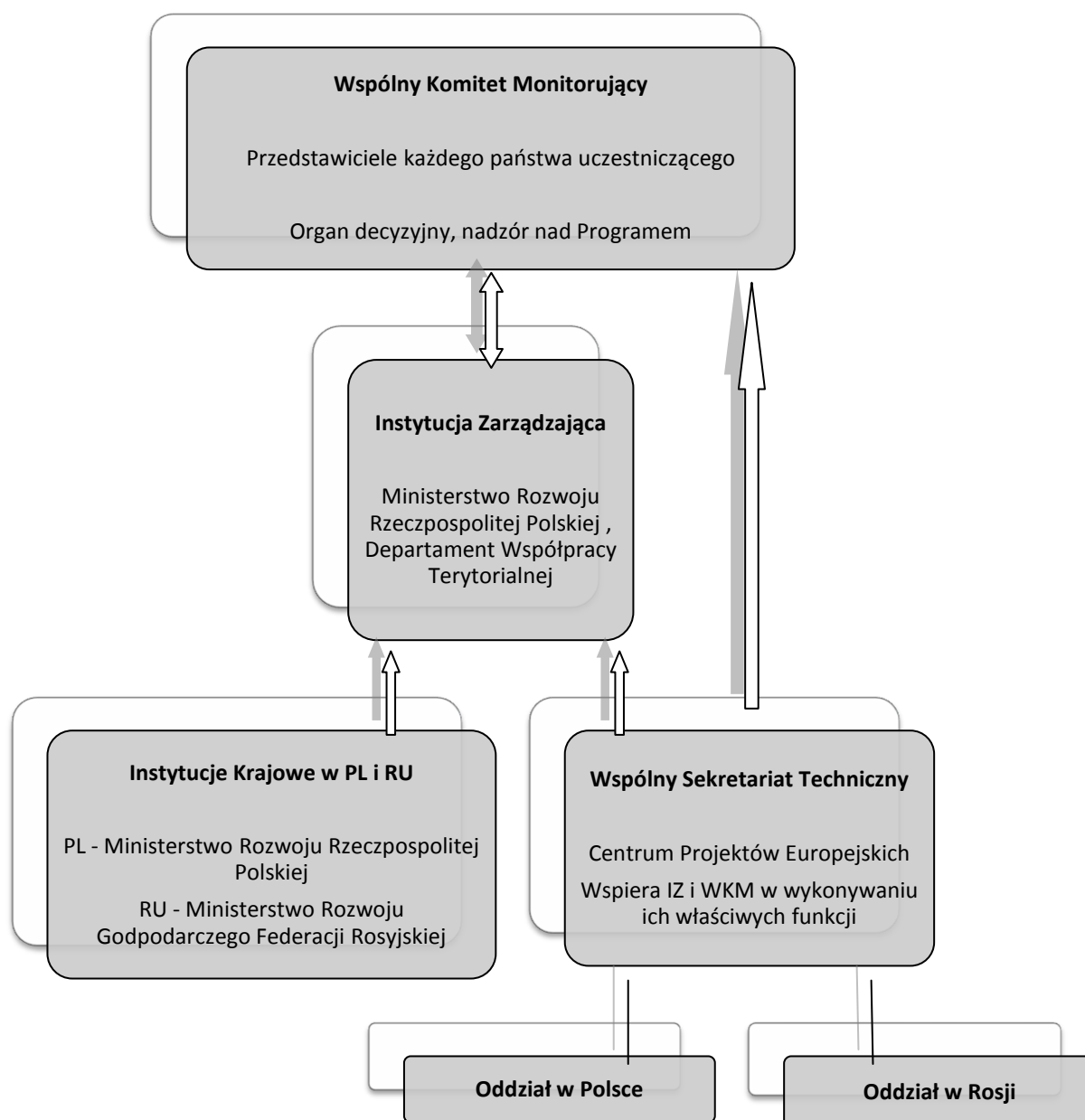
Funkcje kontrolne realizowane będą na następujących poziomach:

- Niezależni audytorzy, którzy będą wybierani przez beneficjentów projektów i którzy będą odpowiedzialni za weryfikację wydatków na poziomie projektu;
- IZ i WST, które będą wspomagane przez Kontrolne Punkty Kontaktowe (KPK) w każdym kraju:
 - w Polsce: Centrum Projektów Europejskich; w Federacji Rosyjskiej: Ministerstwo Rozwoju Gospodarczego Federacji Rosyjskiej. Funkcje audytowe realizowane będą przez następujące instytucje:
- Instytucję Audytową (IA) – Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej w Ministerstwie Finansów Rzeczypospolitej Polskiej;
- Grupę Audytorów (GA), składającą się z przedstawicieli następujących instytucji:

- Ministerstwa Finansów ze strony polskiej;
- Ministerstwa Finansów Federacji Rosyjskiej ze strony rosyjskiej.

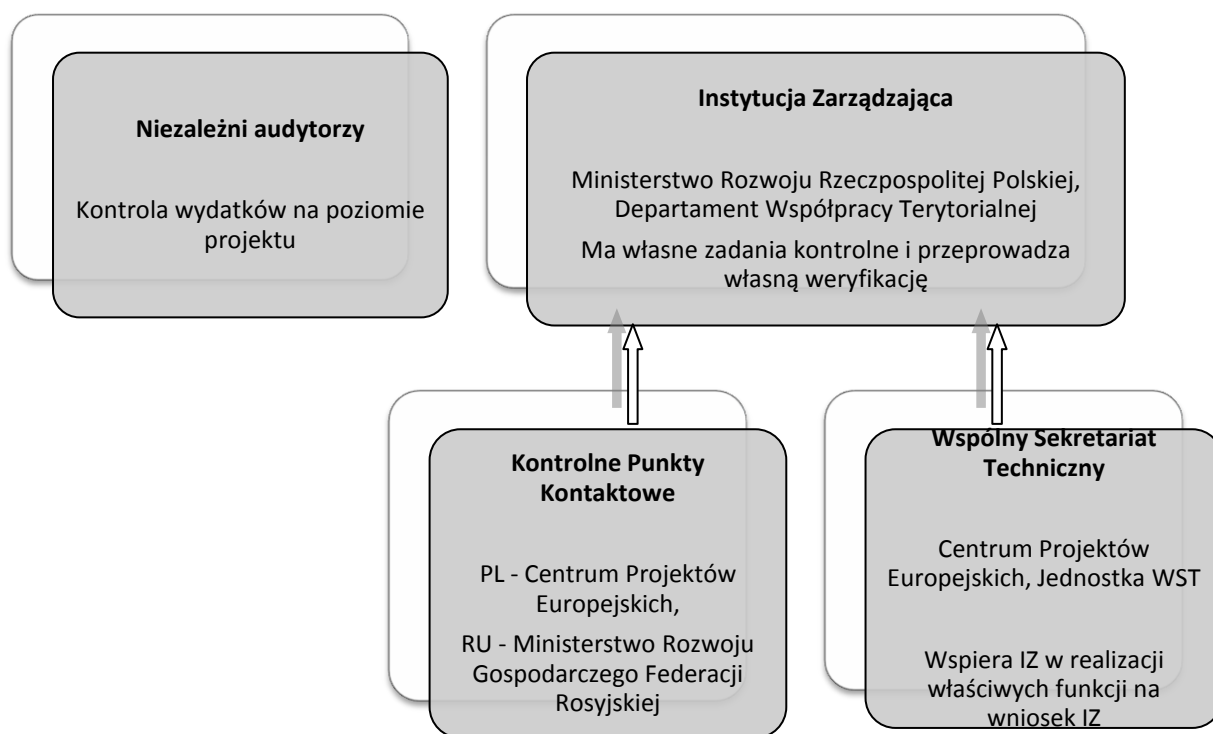
Struktura zarządzania Programem

WKM odpowiada za jakość i efektywność realizacji Programu. IZ odpowiada za zarządzanie Programem i zapewnienie, że decyzje WKM będą zgodne z obowiązującymi regulacjami i przepisami. IK wspiera IZ w zakresie zarządzania Programem na swoim terytorium. WST i Oddziały będą wspierać IZ i WKM w zakresie realizowania ich właściwych funkcji.

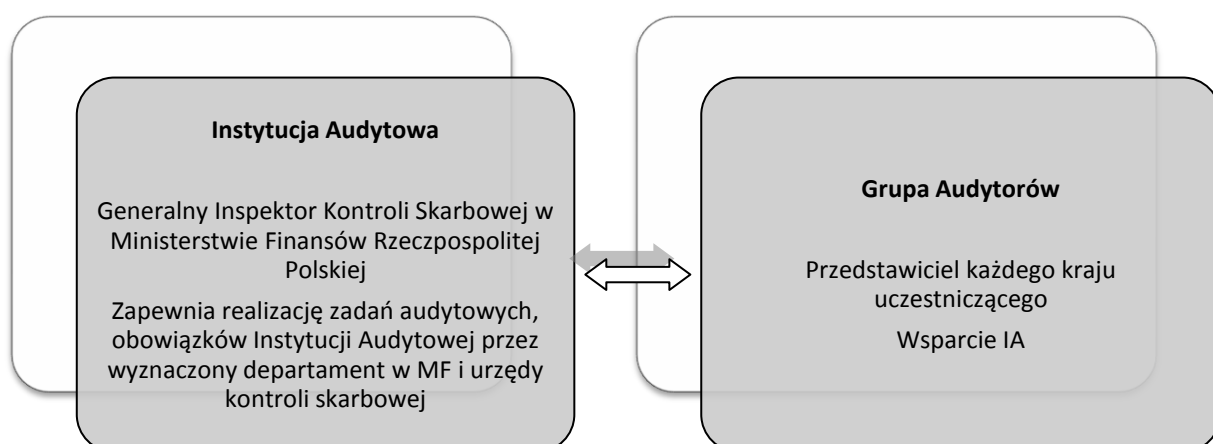
Struktura kontroli Programu

KPK będzie wspomagać IZ w zakresie zadań kontrolnych. IZ będzie również wspomagana przez WST w wykonywaniu funkcji kontrolnych, na wniosek IZ.

Struktura poziomego audytu

IA zapewnia prowadzenie audytów systemu zarządzania i kontroli Programu, stosownej próby projektów oraz rocznych sprawozdań finansowych Programu. IA będzie wspierana przez GA z przedstawicielami obydwu państw.

Szczegółowe zadania i obowiązki wskazanych wyżej organów Programu wskazane zostały w kolejnych rozdziałach Wspólnego Programu Operacyjnego (WPO) oraz w opisie systemu zarządzania i kontroli (OSZiK).

3.1 WSPÓLNY KOMITET MONITORUJĄCY

WKM jest głównym organem decyzyjnym w ramach Programu. WKM odpowiada za jakość i efektywność realizacji Programu.

Skład Wspólnego Komitetu Monitorującego

WKM składa się z przedstawicieli krajowych i regionalnych władz z kwalifikowalnego obszaru Programu obydwu państw. Każde państwo będzie mieć jeden głos, niezależnie od liczby członków.

STANOWISKO	INSTYTUCJA
Przewodniczący	Zmieniający się rotacyjnie - przedstawiciele IK Rzeczypospolitej Polskiej i Federacji Rosyjskiej
Sekretarz (bez prawa głosu)	Wspólny Komitet Techniczny (Centrum Projektów Europejskich)
Polska	1. Ministerstwo Rozwoju (Instytucja Krajowa) 2. Ministerstwo Spraw Zagranicznych 3. Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego 4. Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego 5. Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego Obserwatorzy: 6. Kontrolny Punkt Kontaktowy (Centrum Projektów Europejskich) 7. Instytucja Audytowa (Ministerstwo Finansów) 8. Euroregiony (Bałtyk i Niemen)
Federacja Rosyjska	1. Ministerstwo Rozwoju Gospodarczego (Instytucja Krajowa) 2. Ministerstwo Spraw Zagranicznych 3. Władze regionu kaliningradzkiego Obserwatorzy: 4. Kontrolny Punkt Kontaktowy (Ministerstwo Rozwoju Gospodarczego) 5. Członek Grupy Audytorów (Ministerstwo Finansów)
Inni obserwatorzy bez prawa głosu	1. Komisja Europejska 2. Instytucja Zarządzająca (Ministerstwo Rozwoju Rzeczypospolitej Polskiej) 3. Wspólny Sekretariat Techniczny 4. Oddział

Komisja Europejska będzie zapraszana na każde posiedzenie WKM i będzie informowana o wynikach obrad. KE może brać udział w każdym posiedzeniu WKM w charakterze obserwatora bez prawa do podejmowania decyzji.

WST oraz Oddział będą brać udział w posiedzeniach WKM w charakterze obserwatorów bez prawa do podejmowania decyzji.

Oprócz należycie wyznaczonych przedstawicieli, aby zapewnić ścisłą współpracę różnych zainteresowanych stron i ekspertów w realizacji Programu, inni uczestnicy mogą zostać zaproszeni do udziału w spotkaniach WKM (jako obserwatorzy bez prawa głosu), w zależności od spraw poruszanych przez WKM i po zatwierdzeniu przez przewodniczącego WKM. Wśród tych obserwatorów, w celu zapewnienia, że proces wdrażania Programu jest odpowiednio dostosowany do SUE RMB, a także, że jest zapewnione współdziałanie Programu z działaniami w ramach FBW UE, przedstawiciele polskiego koordynatora SUE RMB i instytucji odpowiedzialnej za FBW mogą być zapraszani na posiedzenia WKM. Ponadto, aby zapewnić, że realizacja Programu jest odpowiednio dostosowana do celów i priorytetów Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Północno-Zachodniego Dystryktu Federalnego Federacji Rosyjskiej, przedstawiciele Urzędu Pełnomocnika Prezydenta Federacji Rosyjskiej w Północno-Zachodnim Dystrykcie Federalnym mogą być również zapraszani.

Zadania Wspólnego Komitetu Monitorującego

WKM odpowiadać będzie za śledzenie procesu wdrażania Programu i postępów w realizacji jego priorytetów za pomocą obiektywnie weryfikowalnych wskaźników oraz przypisanych im wartości docelowych wskazanych w treści Programu (wskaźniki realizacji Programu, punkt 2.3). WKM analizować będzie wszelkie kwestie mające wpływ na proces wdrażania Programu. WKM przysługiwać będzie prawo wydawania rekomendacji dla IZ w odniesieniu do wdrażania i oceny Programu. WKM monitorować będzie działania podejmowane w konsekwencji przyjmowanych przezeń rekomendacji.

WKM realizować będzie w szczególności następujące zadania:

- zatwierdzanie programu prac IZ oraz planu finansowego, włączając planowane wykorzystanie pomocy technicznej;
- monitorowanie realizacji programu prac i planu finansowego przez IZ;
- zatwierdzanie kryteriów wyboru projektów przeznaczonych do finansowania w ramach Programu;
- odpowiedzialność za procedurę oceny i wyboru projektów przeznaczonych do finansowania w ramach Programu;
- podejmowanie ostatecznej decyzji dotyczącej zatwierdzenia lub odrzucenia wniosków projektowych oraz podejmowanie decyzji dotyczącej przyznania takim wnioskom ostatecznych kwot;
- zatwierdzanie wszelkich propozycji zmian Programu;
- analizowanie wszelkich przekazywanych przez IZ raportów oraz, w razie konieczności podejmowanie stosownych działań;
- analizowanie wszelkich kwestii spornych zgłaszanych przez IZ;
- analizowanie i zatwierdzanie sprawozdania rocznego Programu;
- analizowanie i zatwierdzanie rocznego planu monitorowania i oceny Programu;
- analizowanie i zatwierdzanie rocznych planów informacji i komunikacji Programu.

Funkcjonowanie Wspólnego Komitetu Monitorującego

WKM będzie utworzony w ciągu trzech miesięcy od przyjęcia Programu przez Komisję Europejską (KE) po zatwierdzeniu Programu przez rządy Federacji Rosyjskiej i Rzeczypospolitej Polskiej.

WKM podejmował będzie decyzje w drodze konsensusu. Każde państwo dysponować będzie jednym głosem, niezależnie od liczby członków z prawem głosu w jego delegacji. Szczegółowe informacje na temat funkcjonowania WKM zostaną opisane w Zasadach Postępowania (ZP) WKM, które zostaną przyjęte jednomyślnie podczas pierwszego posiedzenia.

Obradom WKM będą przewodniczyć przedstawiciele obydwu państw uczestniczących w Programie (IK) i przewodnictwo będzie zmieniać się corocznie. Przedstawiciel WST pełnił będzie rolę sekretarza WKM.

Posiedzenia WKM odbywać się będą tak często, jak będzie to konieczne, nie rzadziej jednak niż raz do roku. Posiedzenia powinny być zwoływane przez IZ lub na uzasadniony wniosek ze strony któregoś z mianowanych członków WKM bądź KE. WKM może również podejmować decyzje w drodze procedury obiegowej z inicjatywy IZ bądź któregoś z państw uczestniczących w Programie. W przypadku wystąpienia jakichkolwiek niezgodności, każdy z członków będzie miał prawo żądać przedyskutowania danej decyzji podczas posiedzenia.

WST odpowiedzialny będzie za funkcjonowanie sekretariatu oraz za organizację posiedzeń WKM. Po zakończeniu każdego posiedzenia sporządzany będzie protokół, który następnie przekazywany będzie wszystkim członkom celem zatwierdzenia. Ostateczna wersja protokołu przekazywana będzie każdemu członkowi i każdemu obserwatorowi.

IZ oraz IK udzielały będą wsparcia członkom WKM w zakresie pozyskiwania wiz.

3.2 INSTYTUCJA ZARZĄDZAJĄCA

Rolę IZ pełnić będzie Ministerstwo Rozwoju Rzeczypospolitej Polskiej. IZ odpowiada w szczególności za zarządzanie Programem zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami oraz za zapewnienie, że decyzje WKM pozostają w zgodzie z obowiązującymi przepisami i regulacjami.

Desygnacja

Na etapie przygotowania programu podczas drugiego posiedzenia Wspólnego Komitetu Programującego (WKP), które odbyło się 24 marca 2014 w Moskwie, przedstawiciele państw biorących udział w Programie podjęli wspólną decyzję o powierzeniu funkcji IZ w ramach Programu byłemu Ministrowi Infrastruktury i Rozwoju (obecnemu Ministrowi Rozwoju) Polski.

Po przekazaniu WPO do KE, IZ przejdzie procedurę desygnacji. Opierała się ona będzie na opinii i raporcie przygotowanym przez niezależny organ audytowy, tj. IA. Audyt ten służył będzie ocenie zgodności systemu zarządzania i kontroli, włączając w to rolę Wspólnego Sekretariatu Technicznego powołanego jako Instytucja Pośrednicząca, z kryteriami desygnacji wskazanymi w treści Aneksu I do Rozporządzenia Wykonawczego. IA brać będzie pod uwagę, w stosownych przypadkach, kwestię tego czy system zarządzania i kontroli w ramach Programu przypomina system stosowany w poprzednim okresie programowania, a także czy istnieją dowody na to, że funkcjonował on wówczas w sposób efektywny. IA będzie wykonywała swoje zadania w sposób zgodny z powszechnie przyjętymi międzynarodowymi standardami dotyczącymi audytu.

Rzeczpospolita Polska przekaże formalną decyzję dotyczącą desygnacji do Komisji Europejskiej tak szybko, jak to będzie możliwe po przyjęciu Programu przez Komisję. W przeciągu dwóch miesięcy od daty otrzymania formalnej decyzji, Komisja będzie mogła zażądać przedstawienia raportu i opinii sporządzonych przez IA, a także opisu systemów zarządzania i kontroli – w szczególności w odniesieniu do kwestii dotyczących wyboru projektów. W przypadku, gdy Komisja nie będzie miała zamiaru wystąpić o przedstawienie tych dokumentów, jak najszybciej powiadomi ona o tym fakcie Polskę. W przypadku, gdy Komisja wystąpi o przedstawienie tych dokumentów, może ona przedstawić swoje spostrzeżenia w przeciągu dwóch miesięcy od daty otrzymania tych dokumentów, które poddane zostaną następnie przeglądowi z uwzględnieniem spostrzeżeń Komisji. W przypadku, gdy Komisja nie będzie miała jakichkolwiek wstępnych bądź dalszych spostrzeżeń, powiadomi ona o tym fakcie Polskę tak szybko, jak to będzie możliwe.

W przypadku gdy istniejące wyniki audytu i kontroli pokazują, że desygnowana instytucja nie spełnia już kryteriów, Polska, na odpowiednim poziomie, ustala — biorąc pod uwagę powagę problemu — niezbędne działania naprawcze oraz okres próbny, w którym takie działania naprawcze muszą zostać podjęte. W przypadku, gdy desygnowana instytucja nie podejmie wymaganych działań naprawczych w trakcie okresu próbnego ustalonego przez Polskę, państwo to, na odpowiednim poziomie, kończy jej desygnację.

Rzeczpospolita Polska niezwłocznie powiadamia Komisję o:

- objęciu wyznaczonej instytucji okresem próbnym, przedstawiając informacje o działaniach naprawczych i właściwym okresie próbnym, lub
- zakończeniu okresu próbnego w wyniku podjęcia działań naprawczych, lub
- zakończeniu desygnacji instytucji.

Powiadomienie dotyczące objęcia wyznaczonej instytucji okresem próbnym przez Polskę nie przerywa rozpatrywania wniosków o płatności.

Kiedy desygnacja IZ dobiegnie końca, państwa uczestniczące (Rzeczpospolita Polska i Federacja Rosyjska) wyznaczają nową instytucję lub podmiot w celu przejęcia funkcji IZ. Taki podmiot lub instytucja przechodzi procedurę wyznaczenia opisaną powyżej, o czym powiadamia się Komisję. Taka zmiana wymaga korekty Programu.

Formy prawne dotyczące decyzji desygnacji:

Rolę organu odpowiedzialnego za procedurę wyznaczenia pełnić będzie Minister Rozwoju Rzeczypospolitej Polskiej. Zadania związane z procedurą desygnacji prowadzone są przez wydział Departamentu ds. Certyfikacji i Desygnacji Ministerstwa Rozwoju Rzeczypospolitej Polskiej. Wydział jest samodzielny i funkcjonuje niezależnie od IZ.

Funkcję niezależnego organu audytowego, wydającego opinię i raport dotyczące oceny zgodności systemu zarządzania i kontroli z kryteriami desygnacji wskazanymi w treści Aneksu do RW sprawować będzie Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej w Ministerstwie Finansów Polski, odpowiedzialny także za pełnienie funkcji IA.

Etapy i ramy czasowe procesu desygnacji:

- IZ przekazuje niezależnemu organowi audytowemu oświadczenie o gotowości poddania się procedurze desygnacji. Wraz z oświadczeniem o gotowości, IZ przekazuje niezależnemu organowi audytowemu oraz organowi odpowiedzialnemu za procedurę desygnacji OSZiK oraz inne istotne dokumenty; niezależny organ audytowy przeprowadza audyt i sporządza opinię i raport dotyczący oceny zgodności systemu zarządzania i kontroli z wymogami kryteriów desygnacji. Opinia i raport przekazywane są do IZ oraz organu odpowiedzialnego za procedurę desygnacji w Ministerstwie Rozwoju Polski; organ odpowiedzialny za desygnację wydaje decyzję w sprawie desygnacji IZ. Formalna decyzja o desygnacji wydawana jest przez organ odpowiedzialny za procedurę desygnacji w formie pisemnej, która przekazywana jest do IZ oraz KE. Szacuje się, że decyzja o wyznaczeniu IZ zostanie wydana w przeciągu około 10 miesięcy po zatwierdzeniu Programu przez Komisję Europejską.

Organizacja Instytucji Zarządzającej

Minister Rozwoju Polski pełni funkcje Instytucji Zarządzającej. Zgodnie z zasadą podziału funkcji, IZ dzieli się na niezależne pod względem funkcjonalnym jednostki: jednostka ds. operacyjnych, jednostka ds. finansowych, jednostka ds. kontrolnych oraz jednostka ds. płatności. Określone zadania każdej jednostki mogą być przekazywane dalej, ale nie mogą się nakładać.

Urzędnikiem zatwierdzającym jest Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju Polski bądź upoważniony dyrektor lub wicedyrektor Departamentu Współpracy Terytorialnej Ministerstwa Rozwoju Polski.

WST wspiera IZ w realizacji jej zadań.

JEDNOSTKA DS. OPERACYJNYCH

Wydzielona jednostka Departamentu Współpracy Terytorialnej Ministerstwa Rozwoju Polski pełnić będzie rolę jednostki ds. operacyjnych. Jej obowiązki obejmują:

- wspieranie działań WKM;
- przekazywanie WKM informacji potrzebnych do wykonywania wyznaczonych zadań, wliczając w to w szczególności dane dotyczące postępów w osiąganiu przez Program oczekiwanych rezultatów i celów (przy wsparciu WST);

- sporządzanie i przekazywanie do Komisji Europejskiej i rosyjskiej Instytucji Krajowej – po zatwierdzeniu przez WKM – rocznych i końcowych raportów operacyjnych;
- dzielenie się z WST, IA, IK oraz beneficjentami informacjami istotnymi z punktu widzenia wykonywania nałożonych na te podmioty zadań bądź z punktu widzenia wdrażania projektów;
- utworzenie i obsługiwanie systemu komputerowego pozwalającego na rejestrowanie i przechowywanie danych dotyczących każdego projektu koniecznych z punktu widzenia monitorowania, oceny, zarządzania finansami, kontroli i audytu, włączając w to dane dotyczące indywidualnych uczestników projektu, jeśli zasadne. System powinien dostarczać komplet niezbędnych danych na potrzeby sporządzania wniosków o płatność i sprawozdań rocznych, włączając dane na temat możliwych do odzyskania kwot, kwot odzyskanych oraz kwot obniżonych w następstwie anulowania całości bądź części wkładu w odniesieniu do projektu bądź Programu (we współpracy z jednostkami ds. finansowych i ds. płatności, WST, KPK i IA);przeprowadzanie, w stosownych przypadkach, oceny oddziaływania na środowisko na poziomie Programu (przy wsparciu WST);
- wdrażanie planów informacji i komunikacji (z pomocą WST i Oddziału);
- wdrażanie planów monitorowania i oceny (we współpracy z jednostkami ds. finansowych i ds. płatności);
- sporządzanie i uruchamianie naborów wniosków (z pomocą WST);
- zarządzanie procedurami wyboru projektów, przekazywanie głównemu beneficjentowi dokumentów określających warunki wsparcia dla każdego projektu, wliczając w to plan finansowy i termin realizacji (z pomocą WST), a także przekazywanie rekomendacji dotyczących złożonych wniosków do WKM oraz do wiadomości KE (z pomocą WST);
- podpisywanie umów o dofinansowanie i serwisowych, następnie zaś, w razie konieczności, podpisywanie aneksów do zawartych umów (ze wsparciem WST);
- zarządzanie budżetem pomocy technicznej.

JEDNOSTKA DS. FINANSÓW

Wydzielona jednostka Departamentu Współpracy Terytorialnej Ministerstwa Rozwoju Polski pełnić będzie rolę jednostki ds. finansów i kontroli. Jej obowiązki obejmują:

- kontrolowanie czy usługi, dostawy lub roboty zostały wykonane, dostarczone lub zainstalowane, czy wydatki deklarowane przez beneficjentów zostały przez nich zapłacone oraz czy spełniają one mające zastosowanie przepisy prawa, zasady Programu oraz warunki wsparcia projektów (we współpracy z WST i KPK);
- zapewnienie, aby beneficjenci uczestniczący we wdrażaniu projektu prowadzili odrębny system księgowy lub stosowali odpowiedni kod księgowy dla wszystkich transakcji związanych z projektem;
- sporządzenie deklaracji zarządczej i sprawozdania rocznego;
- sporządzanie i przedkładanie KE wniosków o płatności;
- sporządzanie rocznych/końcowych sprawozdań finansowych w części dotyczącej finansów;

- prowadzenie ewidencji kwot podlegających odzyskaniu i kwot zmniejszonych po anulowaniu całości lub części dofinansowania;
- wprowadzanie korekt finansowych i działań następczych dotyczących odzyskiwania środków.

JEDNOSTKA DS. KONTROLI

- zastosowanie skutecznych i proporcjonalnych środków przeciwdziałania nadużyciom finansowym, uwzględniając zidentyfikowane zagrożenia;
- ustanowienie procedur zapewniających przechowywanie wszystkich dokumentów dotyczących wydatków i audytów wymaganych do zapewnienia właściwej ścieżki audytu;
- uwzględnianie, podczas sporządzania i składania wniosków o płatność, wyników wszystkich audytów przeprowadzonych przez IA lub na jej odpowiedzialność;
- prowadzenie w formie elektronicznej zapisów księgowych dotyczących wydatków zadeklarowanych do KE oraz płatności dokonanych na rzecz beneficjentów.

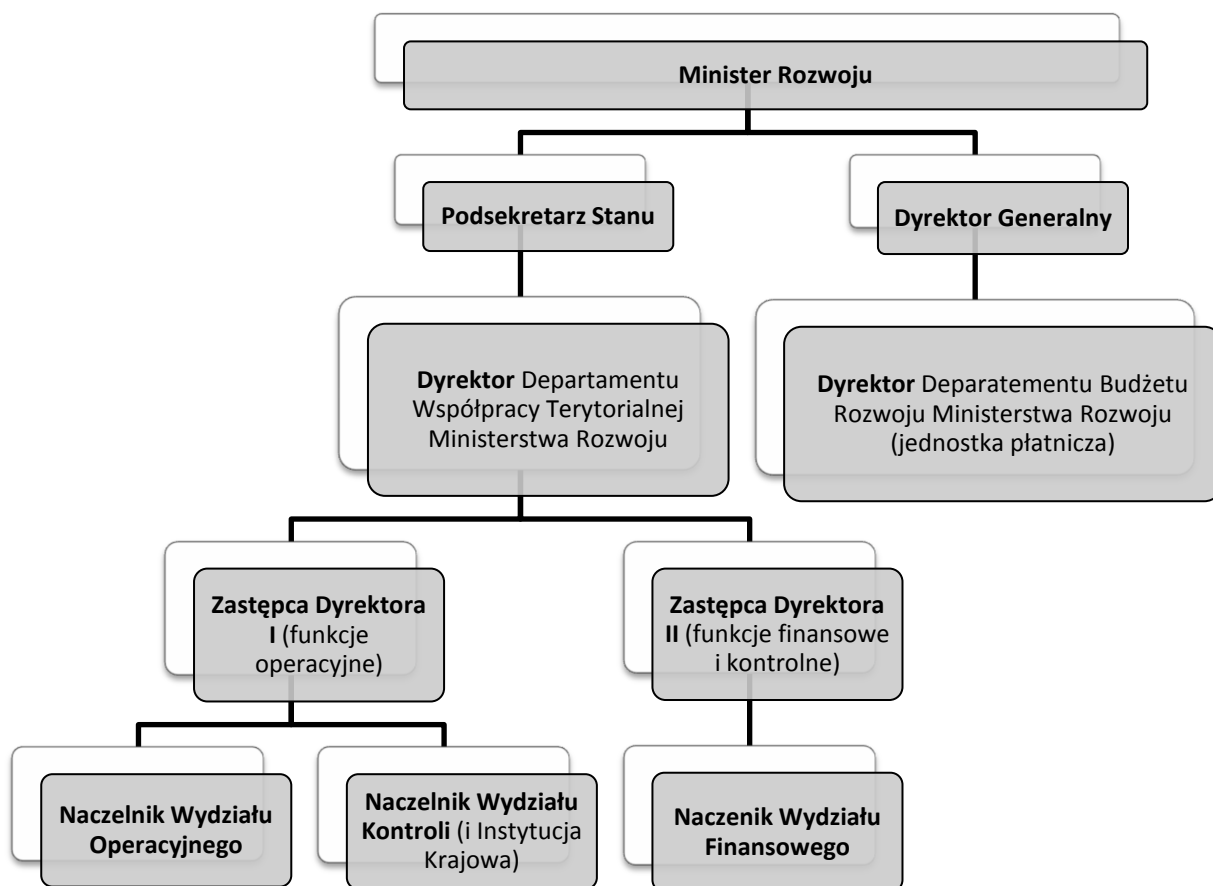
JEDNOSTKA PŁATNICZA

Urzędnikiem księgowym jest główny księgowy Ministerstwa Rozwoju Polski.

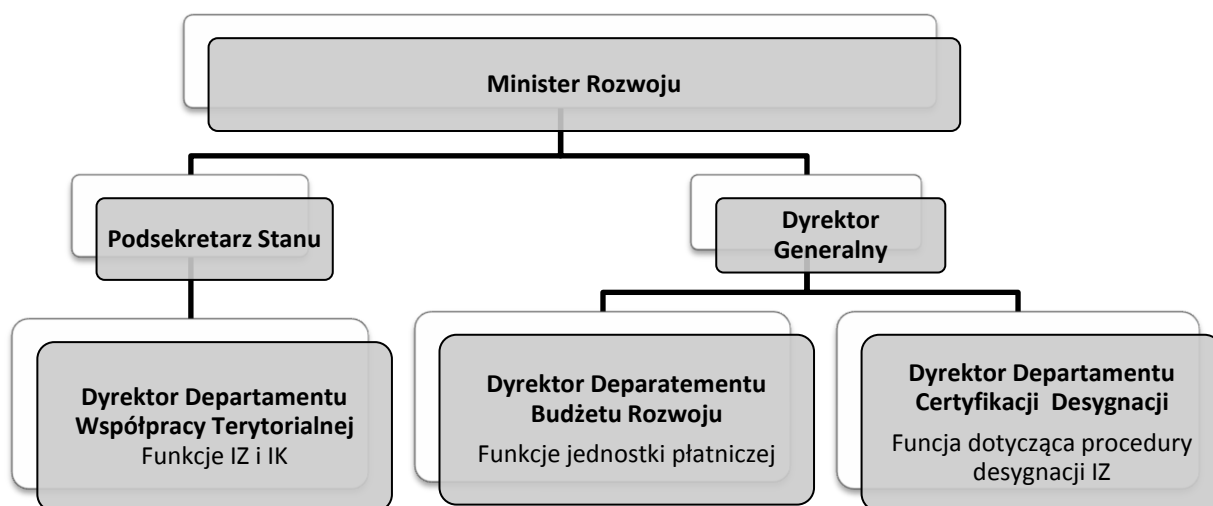
Wydzielona jednostka Departamentu Budżetu Rozwoju Ministerstwa Rozwoju Polski pełnić będzie rolę jednostki płatniczej. Jej obowiązki obejmują:

- utworzenie i prowadzenie dla Programu wydzielonego rachunku bankowego;
- prowadzenie rachunkowości Programu (system rachunkowości musi być systemem wydzielonym i w pełni odrębnym i służyć wyłącznie do księgowania operacji związanych z Programem, dzięki czemu możliwe będzie prowadzenie analiz następczych dla każdego CT, priorytetu i projektu);
- otrzymywanie płatności przekazywanych przez KE;
- dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów i wykonawców.

Schemat organizacyjny IZ i IK:

Wyciąg ze schematu organizacyjnego Ministerstwa Rozwoju Polski w odniesieniu do EIS:

3.3 INSTYTUCJE KRAJOWE

IK Federacji Rosyjskiej i Polski współpracują z IZ w okresie przygotowywania i wdrażania Programu oraz odpowiadają za koordynowanie procesu tworzenia Programu i jego wdrażania na podległym sobie obszarze w sferze zarządzania Programem, kontroli, audytu, nieprawidłowości i odzyskiwania środków.

Funkcję IK realizowane będą przez następujące instytucje krajowe:

- W Polsce: niezależny pod względem funkcjonalnym Departament Współpracy Terytorialnej Ministerstwa Rozwoju,
- W Federacji Rosyjskiej: Ministerstwo Rozwoju Gospodarczego Federacji Rosyjskiej, Departament Rozwoju Współpracy Regionalnej i Transgranicznej, jednostka ds. koordynacji i wsparcia prawnego rozwoju współpracy regionalnej i transgranicznej.

IK wspierają IZ w ramach zarządzania Programem zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami. IK realizowały będą m. in. następujące zadania:

- utworzenie i efektywne funkcjonowanie systemów zarządzania i kontroli na poziomie krajowym;

- zapewnianie ogólnej koordynacji instytucji zaangażowanych na poziomie krajowym we wdrażanie Programu, w tym między innymi instytucji działających jako Kontrolne Punkty Kontaktowe oraz jako członkowie Grupy Audytorów;
- reprezentowanie kraju w WKM.

Działania wspomagające realizowane przez IK w ramach zarządzania Programem obejmować mogą następujące czynności:

- udzielanie IZ wsparcia w zakresie przekazywania konkretnych krajowych danych dotyczących wdrażania Programu;
- udzielanie IZ wsparcia w zakresie przeprowadzania konsultacji dotyczących OOS na swoim obszarze (ze wsparciem właściwych instytucji), jeśli to konieczne;
- udzielanie IZ/WST wsparcia w zakresie przeprowadzania oceny administracyjnej/kwalifikowalności (przekazywanie swoich opinii np. na temat kwalifikowalności danego wnioskodawcy/partnera, zgodności danego dokumentu z wymaganiami przepisów prawa krajowego itd.);
- wspomaganie procesu tworzenia oddziału na swoim terytorium, np. poprzez przekazywanie niezbędnych informacji dotyczących: instytucji mogącej pełnić rolę gospodarza oddziału bądź przejąć jego funkcję, a także poprzez udzielanie innych form wsparcia, jeśli takowe będą potrzebne i zostaną uzgodnione;
- udzielanie IZ/WST wsparcia w zakresie pokonywania potencjalnych trudności i wyzwań w trakcie wdrażania projektów w poszczególnych krajach, udzielanie IZ wsparcia w zakresie prewencji, wykrywania i eliminowania nieprawidłowości, wliczając w to nadużycie finansowe oraz odzyskiwanie nienależnie wypłaconych należności wraz z odsetkami zgodnie z umową finansową w przypadku Federacji Rosyjskiej, a w przypadku Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z art. 74 RW. IK niezwłocznie powiadamiać będą IZ oraz Komisję o tego rodzaju nieprawidłowościach i będą informować je na temat postępów w zakresie związanych z tym postępowań administracyjnych i prawnych. Zakres odpowiedzialności państw uczestniczących z tytułu środków nienależnie wypłaconych na rzecz beneficjenta wskazany został w umowie finansowej w przypadku Federacji Rosyjskiej, a w przypadku Rzeczypospolitej Polskiej w art. 74 RW.

Wsparcie udzielane IZ przez IK w zakresie prewencji, wykrywania i eliminowania nieprawidłowości oraz odzyskiwania należności na ich obszarze obejmować mogą następujące działania:

- prewencja: uczestnictwo w procesie opracowywania wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków dla beneficjentów projektów itd.;
- wykrywanie: samodzielna weryfikacja zarządzania i/lub wsparcie weryfikacji zarządzania IZ/WST, samodzielna weryfikacja wydatków bądź wsparcie weryfikacji wydatków prowadzonej przez IZ (funkcja Kontrolnego Punktu Kontaktowego);
- działania naprawcze: wspieranie IZ w ramach wdrażania działań naprawczych w odniesieniu do stwierdzonych nieprawidłowości;
- niezwłoczne zgłaszanie IZ wszelkich nieprawidłowości;
- zdefiniowanie, wspólnie z IZ, skutecznych i proporcjonalnych środków przeciwdziałania nadużyciom, które mają być wdrożone na ich obszarze;

- udzielanie IZ wsparcia w zakresie odzyskiwania płatności od beneficjentów projektów (podmiotów prywatnych i publicznych) działających na ich obszarze, a także innych form wsparcia, jeśli takowe będą potrzebne i zostaną uzgodnione.

W przypadku rosyjskiej IK, warunki dotyczące odpowiedzialności z tytułu kwot nienależnie wypłaconych beneficjentom działającym w ramach rosyjskiej części Programu – w sytuacji, gdy odzyskanie tych kwot okaże się niemożliwe – a także mechanizmy odzyskiwania tego rodzaju kwot, ustalone zostaną w Umowie Finansowej pomiędzy Federacją Rosyjską a Unią Europejską.

3.4 WSPÓLNY SEKRETARIAT TECHNICZNY I ODDZIAŁ

IZ utworzyła Wspólny Sekretariat Techniczny powołany jako instytucja pośrednicząca, o której mowa w art. 20(3) RW w celu realizacji praktycznej części wdrażania Programu. WST będzie wspierać IZ, WKM oraz, w stosownych przypadkach, IA, w realizacji przypisanych im funkcji. W szczególności, WST będzie informować potencjalnych beneficjentów w Federacji Rosyjskiej i Polsce o możliwościach uzyskania finansowania w ramach Programu i udzielać będzie pomocy beneficjentom w trakcie realizacji projektów. WST funkcjonować będzie w ramach państwowej jednostki Centrum Projektów Europejskich. Odpowiednie umowy pomiędzy IZ i WST zostaną zawarte w formie pisemnej.

WST będzie funkcjonować w odrębnym wydziale CPE, który będzie niezależny funkcjonalnie od innego wydziału, który ma być zaangażowany jako polski KPK.

Zaleca się, aby osoby z całego regionu Programu uczestniczyły w działaniach WST. WST i Oddział współpracują ze społeczeństwem i stronami zainteresowanym nie tylko w języku angielskim, ale również w języku polskim i rosyjskim.

Kształt struktury wewnętrznej WST wskazany zostanie w OSZIK. Funkcje zarządzania operacyjnego i zarządzania finansami realizowane będą oddzielnie w ramach struktur wewnątrz WST.

Koszty funkcjonowania WST pokrywane będą z budżetu PT Programu.

WST odpowiedzialny będzie za realizację następujących zadań:

- Udzielanie wsparcia w organizacji naborów wniosków:
 - Przygotowywanie, we współpracy z IZ, wzorów dokumentów dla beneficjentów w ramach Programu (wytycznych, podręczników, instrukcji do wiążących dokumentów);
 - Ogłaszanie naborów wniosków na mocy decyzji WKM;
 - Otrzymywanie i rejestracja wniosków aplikacyjnych projektu;
 - Przeprowadzanie i koordynowanie oceny administracyjnej, jakości oraz kwalifikowalności wniosków aplikacyjnych;
 - Zaangażowanie niezależnych ekspertów zewnętrznych zarówno z Rosji, jak i z Polski, w celu przeprowadzania oceny wniosków oraz organizowanie, w razie konieczności, spotkań z udziałem ekspertów;

- Przygotowywanie listy rankingowej;
- Informowanie każdego wnioskodawcy o wynikach oceny złożonego przez niego wniosku.
- Udzielanie wsparcia strukturom zarządzającym Programem (WKM, IK, KPK, GA itd.), włączając następujące działania: Przygotowywanie niezbędnych materiałów, dokumentów, opinii ekspertów oraz innego wkładu na spotkaniach struktur zarządzających Programem;
 - Sporządzanie zaproszeń, protokołów oraz innych dokumentów z odbytych posiedzeń;
 - Udzielanie IZ/WKM wsparcia w zakresie realizacji procedur obiegowych zgodnie z Zasadami Postępowania WKM;
 - Udzielanie wsparcia informacyjnego instytucjom krajowym w zakresie projektów i Programu na ich wniosek.
- Udzielanie wsparcia wnioskodawcom i beneficjentom, włączając następujące działania:
 - Przekazywanie wszelkich informacji dotyczących zasad aplikowania o dofinansowanie dla Programu, kwalifikowalności wydatków, formularzy aplikacyjnych, procedur dofinansowania projektów, udzielania pomocy i wsparcia na każdym etapie wdrażania projektu;
 - Organizowanie niezbędnych szkoleń, forów poszukiwania partnerów, warsztatów itd.
 - W przypadkach problemowych, kontaktowanie się ze wszystkimi partnerami projektu (nie tylko z głównym partnerem) oraz udzielanie wsparcia w zakresie rozwiązywania problemów.
- Przekazywanie informacji na temat Programu i promowanie go, włączając następujące działania:
 - Publikowanie i rozpowszechnianie ulotek i innych materiałów informacyjnych służących promocji Programu;
 - Organizowanie konferencji i seminariów adresowanych do wnioskodawców i beneficjentów;
 - Organizowanie szkoleń i warsztatów dla beneficjentów;
 - Prowadzenie i aktualizowanie strony internetowej Programu;
 - Rozpowszechnianie publikacji;
 - Współpraca z mediami w zakresie informowania o możliwościach uzyskania pomocy w ramach Programu;
 - Przygotowywanie rocznego planu działań informacyjnych i promocyjnych w ramach Programu wraz z szacunkowym budżetem, a także przekazywanie ww. planu do IZ;
 - Zapewnienie, aby beneficjenci spełniali wymogi Programu w zakresie widoczności (korzystanie z logo Programu, flagi UE oraz podawanie informacji na temat współfinansowania w ramach UE w przygotowywanych publikacjach oraz w trakcie konferencji i innego rodzaju spotkań itd.), jak również rosyjskie wymogi w zakresie widoczności na terytorium Federacji Rosyjskiej. Działania komunikacyjne i

informacyjne oraz udzielanie IZ pomocy w zakresie zarządzania projektami oraz monitorowania wdrażania projektów, włączając wspieranie beneficjentów obydwu państw w następującym zakresie:

- Współpraca z IZ w ramach procesu wdrażania i korzystania z elektronicznego systemu mającego na celu gromadzenie i przetwarzanie danych finansowych i statystycznych dotyczących Programu i projektów;
 - Przygotowywanie analiz, wykazów i raportów bieżących, a także raportów rocznych i końcowych na temat realizacji Programu i przekazywanie ich do IZ;
 - Przygotowywanie, zarządzanie i monitorowanie umów serwisowych z Oddziałem (we współpracy z jednostkami IZ do spraw finansów i płatności oraz rosyjską IK w odniesieniu do Oddziału na terytorium Rosji);
 - Monitorowanie budżetu PT (np. umów WST z usługodawcami, wykorzystania środków, relokacji itd.);
 - We współpracy z jednostką płatniczą, przygotowywanie projektów Umów o Dofinansowanie, przekazywanie ich IZ do podpisu i wysyłanie ich w imieniu IZ do Wiodących Beneficjentów w celu podpisania, a także, w razie potrzeby, przygotowywanie aneksów do zawartych umów;
 - Udzielanie wsparcia GA;
 - Przeprowadzanie weryfikacji formalnej i finansowej na podstawie odpowiednich list kontrolnych raportów pośrednich i końcowych otrzymywanych od beneficjentów, a także przekazywanie zweryfikowanych raportów jednostce płatniczej IZ;
 - Weryfikacja wniosków o płatność i przekazywanie ich jednostce płatniczej IZ;
 - Przeprowadzanie kontroli na miejscu oraz wizyt monitorujących;
 - Weryfikacja proponowanych przez Wiodących Beneficjentów zmian w projektach (zarówno drobnych jak i znaczących);
 - Współpraca z organizacjami, instytucjami i sieciami w zakresie istotnym z punktu widzenia realizacji celów Programu;
 - Informowanie IZ o wykrytych nieprawidłowościach.
- Przechowywanie wszystkich dokumentów dotyczących realizacji projektów i Programu, w szczególności dokumentów dotyczących wydatków i kontroli wymaganych do zapewnienia właściwej ścieżki audytu.

Oddział WST i jego funkcje

W wyniku podjęcia decyzji przez państwa uczestniczące, utworzony zostanie Oddział w Kaliningradzie (Rosja). Oddział będzie funkcjonować we współpracy i pod nadzorem WST. Organizacja goszcząca zostaje zatwierdzona na mocy decyzji WKM w oparciu o rekomendację danego państwa. Ich rola może obejmować między innymi:

- konsultowanie się z krajowymi i regionalnymi instytucjami w sprawach związanych z Programem, na ich wniosek;
- wdrażanie planu informacji i komunikacji;
- działania w zakresie komunikacji i informacji zgodnie z komunikacyjną strategią Programu, rocznymi planami komunikacji oraz wymaganiami określonymi w

rosyjskich przepisach prawa oraz w Wytycznych UE w zakresie Widoczności we współpracy z WST;

- wspieranie IZ w zakresie przygotowania rozmaitych dokumentów Programu, w tym wytycznych dotyczących zaproszeń do składania ofert i działań następczych w zakresie wdrożenia projektów;
- uczestniczenie w kontrolach administracyjnych i weryfikacjach kwalifikowalności wnioskodawców znajdujących się w Rosji;
- wydawanie środków budżetu pomocy technicznej na wydarzenia organizowane na obszarze rosyjskim, finansowanie udziału instytucji rosyjskich w wydarzeniach Programu itd.;
- monitorowanie działań dotyczących projektów wdrażanych na terytorium Rosji;
- uczestniczenie w procesie ewaluacji wdrożonych projektów;
- konsultowanie się z potencjalnymi uczestnikami programu w zakresie prawnych warunków udziału w programie, zarządzania projektami itd., udzielanie im pomocy w zakresie szukania partnerów i przygotowywania propozycji projektów;
- przekazywanie informacji IZ, WST i partnerom projektu dotyczących polskich i rosyjskich przepisów prawa;
- monitorowanie wdrażania zasad wizualizacji Unii Europejskiej przez partnerów projektu na rosyjskim obszarze;
- udzielanie wsparcia w organizacji posiedzeń WKM oraz innych ważnych wydarzeń Programu;
- gromadzenie danych w celu poprawienia jakości monitorowania projektów;
- inne zadania wspierające IZ i WST w ramach ich codziennej realizacji Programu;
- udzielanie wsparcia IK i KPK w Federacji Rosyjskiej w ramach realizowanych przez nie zadań;
- działania związane z komunikacją i informacją zgodnie ze strategią komunikacji Programu oraz rocznymi planami komunikacji;
- przekazywanie informacji, konsultacje i wsparcie na rzecz partnerów projektu oraz udzielanie wskazówek potencjalnym wnioskodawcom i beneficjentom/partnerom;
- wspomaganie krajowych i regionalnych instytucji w zakresie ich pracy wykonywanej w ramach Programu;
- wspomaganie IZ i WST w kontaktach z rosyjskimi beneficjentami;
- rosyjski Oddział będzie wysyłać sprawozdania dotyczące realizacji Programu do instytucji rosyjskich co kwartał oraz na ich wniosek;

Zasady dotyczące zamówień publicznych stosowane przez rosyjski Oddział będą opisane w stosownym Porozumieniu Finansowym.

Oddziałowi nie mogą w żadnym przypadku być powierzone zadania obejmujące sprawowanie władzy publicznej lub korzystanie z uznaniowych uprawnień w odniesieniu do projektów.

W przypadku rosyjskiego Oddziału, Instytucja Zarządzająca sporządzi umowę prawną opartą na Praktycznym przewodniku po procedurach udzielania zamówień publicznych i dotacji na potrzeby działań zewnętrznych Unii Europejskiej (PRAG w wersji mającej zastosowanie w momencie przyjęcia WPO przez KE) dotyczącą Oddziału i zajmie się rekrutacją personelu, biorąc ściśle pod uwagę rekomendacje przekazane przez rosyjskich członków Wspólnego

Komitetu Monitorującego. W przypadku rosyjskiego Oddziału, wszystkie umowy z organizacją goszczącą oraz wymogi powinny być uzgodnione przez rosyjską Instytucję Krajową. Wysokość wynagrodzenia będzie uwzględniać poziom kwalifikacji i fachowej wiedzy wymaganej na stanowisku(ach).

Umowa serwisowa powinna być zawarta z zastosowaniem procedury negocjacyjnej z udziałem jednej oferty, na bazie sytuacji, gdy z powodów technicznych, umowa może być zawarta tylko z danym wykonawcą usługi.

Minimalne niezbędne kwalifikacje dla ekspertów Oddziału i liczba pracowników Oddziału zostaną wskazane w treści SIWZ umowy.

Umowa z kaliningradzkim Oddziałem będzie realizowana również zgodnie z przepisami prawa Federacji Rosyjskiej.

Kierownik Zespołu kaliningradzkiego Oddziału zostanie zatwierdzony w porozumieniu z IZ i rosyjską IK.

3.5 INSTYTUCJA AUDYTOWA I GRUPA AUDYTORÓW

IA zapewnia prowadzenie audytów systemu zarządzania i kontroli Programu, stosownej próby projektów oraz rocznych sprawozdań finansowych Programu.

Funkcję IA w Programie sprawuje Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej Ministerstwa Finansów Rzeczypospolitej Polskiej. Jego rolę pełni Sekretarz lub Podsekretarz Stanu Ministerstwa Finansów. Zadania IA wykonywane są za pośrednictwem departamentu Ministerstwa Finansów (Departament Ochrony Interesów Finansowych Unii Europejskiej) i właściwych Urzędów Kontroli Skarbowej na poziomie wojewódzkim (w Polsce).

Instytucja Audytowa pozostaje niezależna od Instytucji Zarządzającej oraz od Kontrolnych Punktów Kontaktowych (KPK). Funkcje IA, IZ i KPK realizowane są przez organy od siebie niezależne i odrębne.

Wszelkie organy audytowe pozostają w każdych okolicznościach w pełni niezależne w ramach realizowanych zadań audytowych w stosunku do IZ, KPK oraz WST, a także do innych organów zaangażowanych we wdrażanie Programu. Fakt ten zostanie w sposób wyraźny zaznaczony w Zasadach Postępowania (ZP) Grupy Audytorów (GA).

Każde z państw uczestniczących wskazało minimalne kwalifikacje i zakres doświadczeń wymagany od członków GA wybranych przez to państwo, a także od audytorów realizujących obowiązki w zakresie audytu. Każda z wyżej wymienionych osób musi posiadać kwalifikacje pozwalające jej przeprowadzać audyty.

Instytucja Audytowa w szczególności:

- zapewnia prowadzenie audytów systemów zarządzania i kontroli, stosownej próby projektów oraz rocznych sprawozdań finansowych Programu;

- w przypadku audytów przeprowadzanych przez podmiot inny niż IA, zapewnia takiemu podmiotowi niezbędną niezależność funkcjonalną;
- zapewnia, aby czynności audytowe były zgodne z uznanymi międzynarodowo standardami audytu;
- w ciągu 9 miesięcy od podpisania umowy finansowej przedkłada Komisji Europejskiej strategię audytu na potrzeby przeprowadzania audytów. Strategia audytu określa metodę kontroli rocznych sprawozdań finansowych i projektów, metodę doboru próby do audytów projektów oraz plan audytów na bieżący rok obrotowy i dwa następne lata obrotowe. Strategia audytu jest aktualizowana corocznie począwszy od 2017 r. do 2024 r. W przypadku, gdy wspólny system zarządzania i kontroli ma zastosowanie do więcej niż jednego Programu, dla Programów tych można przygotować jedną strategię audytu. Uaktualnioną strategię audytu przedkłada się Komisji Europejskiej wraz z rocznym sprawozdaniem z Programu;
- sporządza opinię pokontrolną na temat rocznych sprawozdań finansowych za poprzedni rok obrotowy, a także roczne sprawozdanie z audytu.

Grupa Audytorów

Członkowie GA udzielać będą IA wsparcia w zakresie oceny krajowej części systemu oraz w trakcie przeprowadzania próbnych kontroli wydatków w ramach projektu. GA wspomaga też IA w zakresie opracowania strategii audytu Programu – bądź to poprzez jej wspólne przygotowywanie bądź też poprzez zatwierdzenie strategii przygotowanej przez IA.

W skład GA wchodzi przedstawiciel każdego z uczestniczących państw. GA powinna zostać powołana w przeciągu trzech miesięcy od daty desygnacji IZ. GA ustala swoje własne Zasady Postępowania (ZP). Przewodniczącym GA będzie przedstawiciel IA.

W skład GA wchodzi wyznaczeni pracownicy służby cywilnej reprezentujący następujące instytucje i stanowiska:

- Polska: Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej (Ministerstwo Finansów, Departament Ochrony Interesów Finansowych UE);
- Federacja Rosyjska: Ministerstwo Finansów.

Podczas posiedzeń GA omawiane będą następujące zagadnienia dotyczące przeprowadzania audytów:

- strategia audytu (łącznie z metodą próbkowania, metodologią audytów rocznych sprawozdań finansowych oraz projektów itd.);
- opinia pokontrolna nt. rocznych sprawozdań finansowych;
- roczne sprawozdanie z audytu;
- inne istotne zagadnienia poruszane przez członka(-ów) GA.

3.6 KONTROLNE PUNKTY KONTAKTOWE

KPK tworzone są w każdym z państw uczestniczących w celu udzielania wsparcia Instytucji Zarządzającej w zakresie weryfikacji wydatków deklarowanych przez beneficjentów.

Każdy z krajów uczestniczących ustanowił KPK. Funkcję KPK realizowały będą następujące instytucje:

- w Polsce - Centrum Projektów Europejskich (KPK będzie ustanowiony jako odrębny wydział w Centrum Projektów Europejskich i będzie funkcjonować niezależnie od innego wydziału pełniącego rolę WST).
- w Federacji Rosyjskiej - Ministerstwo Rozwoju Gospodarczego Federacji Rosyjskiej, Departament Rozwoju Współpracy Regionalnej i Transgranicznej, wiceszef departamentu będzie zarządzał całym procesem funkcjonowania KPK.

OGÓLNE FUNKCJE KONTROLNYCH PUNKTÓW KONTAKTOWYCH

Zadania KPK w Polsce mogą obejmować:

- Sprawowanie nadzoru nad weryfikacją wydatków na poziomie projektu, poprzez:
 - Ustalanie kryteriów, jakie będą musieli spełniać audytorzy angażowani przez beneficjentów;
 - Zatwierdzanie niezależnych audytorów angażowanych przez beneficjentów;
 - Na wniosek IZ – przeprowadzanie kontroli jakości działań audytorów (we współpracy z innymi właściwymi instytucjami) w przypadku jakichkolwiek podejrzeń co do tego, że dany audytor może nie wykonywać pracy w sposób rzetelny;
 - Udzielanie wsparcia WST/IZ w zakresie przeprowadzania szkoleń dla audytorów zaangażowanych przez beneficjentów;
- Udzielanie wyjaśnień IK/WST/IZ w odniesieniu do przepisów krajowych (dotyczących zamówień publicznych, podatku VAT, prawa pracy itd.) we współpracy z właściwymi organami władzy publicznej; Udzielanie odpowiedzi na ewentualne prośby o wyjaśnienia składane przez WST/IZ w celu nadania właściwego biegu wnioskowi o płatność;
- Udzielanie wsparcia IZ/WST/IK w ramach procedur odzyskiwania należności;
- Udzielanie wsparcia WST/IZ w zakresie przygotowania treści *Wytycznych w zakresie weryfikacji wydatków*;
- Udzielanie wsparcia WST/IZ w zakresie przeprowadzania kontroli na miejscu w projektach na terytorium kraju.

Zadania KPK na terenie Federacji Rosyjskiej:

- Sprawowanie nadzoru nad weryfikacją wydatków na poziomie projektu, poprzez:
 - Ustalanie kryteriów, jakie będą musieli spełniać audytorzy angażowani przez beneficjentów;
 - Udzielanie wsparcia WST/IZ w zakresie przeprowadzania szkoleń dla audytorów zaangażowanych przez beneficjentów;
 - Na wniosek IZ – przeprowadzanie kontroli jakości działań audytorów (we współpracy z innymi właściwymi instytucjami) w przypadku jakichkolwiek podejrzeń co do tego, że dany audytor może nie wykonywać pracy w sposób rzetelny.

- Udzielanie wyjaśnień IK/WST/IZ w odniesieniu do przepisów krajowych (dotyczących zamówień publicznych, podatku VAT, prawa pracy itd.) we współpracy z właściwymi organami władzy publicznej; Udzielanie odpowiedzi na ewentualne prośby o wyjaśnienia składane przez WST/IZ w celu nadania właściwego biegu wnioskowi o płatność;
- Udzielanie wsparcia IZ/WST/IK w ramach procedur odzyskiwania należności;
- Udzielanie wsparcia WST/IZ w zakresie przygotowania treści *Wytycznych w zakresie weryfikacji wydatków*;
- Udzielanie wsparcia WST/IZ w zakresie przeprowadzania kontroli na miejscu w projektach na terytorium kraju.

Koszty funkcjonowania KPK pokrywane będą z budżetu PT Programu.

3.7 NIEZALEŻNI AUDYTORZY

Wydatki zadeklarowane przez beneficjenta w załączeniu do wniosku o płatność powinny być sprawdzone przez audytora niezależnego od beneficjenta i niezależnego od IZ/IP. Audytor powinien sprawdzić czy koszty zadeklarowane przez beneficjenta i przychody z projektu są prawdziwe, właściwie zaksięgowane i kwalifikowalne w świetle umowy.

Niezależni audytorzy uprawnieni do kontroli wydatków projektu będą wybierani albo przez beneficjenta i później zatwierdzani przez KPK (w przypadku polskich beneficjentów) albo wybrani przez beneficjenta z listy zatwierdzonej przez właściwy KPK (w przypadku rosyjskich beneficjentów). Niezależni audytorzy powinni działać zgodnie z wymogami kontroli wydatków umowy o dofinansowanie i procedurami Programu dotyczącymi kontroli.

4. WDRAŻANIE PROGRAMU

4.1 SYSTEMY ZARZĄDZANIA I KONTROLI

System zarządzania i kontroli obejmuje:

- funkcje każdego organu zaangażowanego w zarządzanie i kontrolę;
- procedury zapewniające zasadność i prawidłowość zadeklarowanych wydatków;
- elektroniczne systemy danych na potrzeby księgowości, przechowywania, monitorowania i sprawozdawczości;
- systemy monitorowania i sprawozdawczości, w których organ odpowiedzialny powierza realizację zadań innemu organowi;
- uzgodnienia w zakresie audytu funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli;
- systemy i procedury zapewniające odpowiednią ścieżkę audytu;
- procedury w zakresie zapobiegania, wykrywania i eliminowania nieprawidłowości;
- procedury udzielania zamówień publicznych w zakresie pomocy technicznej i procedury wyboru projektów;
- rolę instytucji krajowej i zadania Polski zgodnie z art. 31 Rozporządzenia (UE) nr 897/2014 oraz rolę i zadania Rosji zgodnie z Umową Finansową.

Dokument "Opis systemów zarządzania i kontroli dla Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja 2014-2020", zawierający wszystkie wyżej wspomniane elementy, będzie przygotowany w ramach Programu i będzie stanowił podstawowe informacje potrzebne Polsce, Państwu Członkowskiemu, w którym siedzibę ma Instytucja Zarządzająca, aby prowadzić proces desygnacji.

W niniejszej sekcji opisane zostały struktury i procedury dotyczące realizacji Programu. Szczegółowe informacje można znaleźć w pełnej wersji Opisu Systemu Zarządzania i Kontroli. Skrócony opis struktur i zadań instytucji Programu znajduje się w Rozdziale 3.

4.1.1. INSTYTUCJE PROGRAMOWE I ICH FUNKCJE

Instytucje programowe zostały ustanowione na trzech różnych poziomach:

- poziom zarządzania;
- poziom audytu;
- poziom kontroli.

Struktura poziomu zarządzania obejmuje:

WSPÓLNY KOMITET MONITORUJĄCY (WKM)

WKM to główny organ odpowiedzialny za jakość i efektywność realizacji Programu. W ciągu trzech miesięcy od daty przyjęcia Programu przez Komisję państwa uczestniczące powołują WKM. Skład i główne zadania WKM są określone w punkcie 3.1 WPO.

INSTYTUCJA ZARZĄDZAJĄCA (IZ)

Ministerstwo Rozwoju Polski zostało wyznaczone przez państwa uczestniczące do pełnienia funkcji IZ w ramach Programu. Zadania IZ są określone w punkcie 3.2 WPO.

INSTYTUCJE KRAJOWE (IK)

Każde państwo uczestniczące wyznaczyło organ, który pełnić będzie w ramach Programu funkcję IK. Odpowiednie IK i ich funkcje są określone w punkcie 3.3 WPO.

WSPÓLNY SEKRETARIAT TECHNICZNY (WST) I ODDZIAŁ

W celu realizacji bieżących czynności związanych z wdrażaniem Programu, IZ powołała do życia WST powołany jako Instytucja Pośrednicząca, działający w ramach państwowej jednostki Centrum Projektów Europejskich. Na mocy decyzji podjętych przez państwa uczestniczące, utworzono Oddział w Rosji celu udzielenia WST wsparcia w ramach realizacji jego funkcji. Zadania WST i Oddziału są określone w punkcie 3.4 WPO.

Struktura poziomego audytu obejmuje:

INSTYTUCJA AUDYTOWA (IA) I GRUPA AUDYTORÓW (GA)

Funkcje IA realizowane będą przez Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej w Ministerstwie Finansów Rzeczypospolitej Polskiej.

Wsparcia IA udzielać będzie GA składająca się z przedstawicieli każdego uczestniczącego w Programie państwa. W skład GA wchodzi wyznaczeni pracownicy służby cywilnej reprezentujący następujące instytucje i stanowiska:

- Polska: Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej (Ministerstwo Finansów, Departament Ochrony Interesów Finansowych UE).
- Rosja: Ministerstwo Finansów.

Zadania IA i GA są określone w punkcie 3.5 WPO.

Struktura poziomego kontroli obejmuje:

NIEZALEŻNI AUDYTORZY

Wydatki na poziomie projektu są weryfikowane przez niezależnych audytorów. Zadania niezależnych audytorów są określone w punkcie 3.7 WPO. Niezależni audytorzy powinni działać zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie odnośnie weryfikacji wydatków oraz z procedurami Programu dotyczącymi kontroli.

IZ jest odpowiedzialna za zarządzanie finansami i kontrolę Programu. Zadania IZ są określone w punkcie 3.2 WPO. Część zadań IZ może być wykonywana przez WST. WST ponosi wówczas za nie odpowiedzialność. Zadania WST są określone w punkcie 3.4 WPO. W celu przeprowadzenia weryfikacji na całym obszarze Programu, IZ może być wspierana przez KPK. W tym celu, każde z państw uczestniczących wyznaczyło instytucję, która będzie działała jako KPK na jego terytorium. Zadania KPK są określone w punkcie 3.6 WPO.

KONTROLNE PUNKTY KONTAKTOWE (KPK)

KPK tworzone są w każdym z państw uczestniczących w celu udzielania wsparcia Instytucji Zarządzającej (IZ) w weryfikacji wydatków deklarowanych przez beneficjentów. Każde z państw uczestniczących ustanowiło KPK. Funkcję KPK będą pełnić następujące instytucje:

- w Polsce – Centrum Projektów Europejskich (KPK będzie ustanowiony jako odrębny wydział Centrum Projektów Europejskich i będzie funkcjonować niezależnie od wydziału pełniącego rolę Wspólnego Sekretariatu Technicznego (WST));
- w Rosji – Ministerstwo Rozwoju Gospodarczego Federacji Rosyjskiej, Departament Rozwoju Współpracy Regionalnej i Transgranicznej; zastępca dyrektora tego departamentu będzie odpowiedzialny za zarządzanie całym procesem funkcjonowania KPK.

Zadania KPK określono w pkt 3.6 WPO.

Ustalenia zapewniające niezależność między organami

IA pozostaje niezależna od IZ oraz od KPK. Funkcje IA, IZ i KPK realizowane są przez odrębne i niezależne od siebie organy publiczne. Wszelkie organy audytowe pozostają w każdych okolicznościach w pełni niezależne w ramach realizowanych zadań audytowych w stosunku do IZ, KPK oraz WST, a także do innych organów zaangażowanych w realizację Programu.

Rozdzielenie funkcji w obrębie organów Programu

Zasada rozdzielenia funkcji, o której mowa w art. 30 RW, musi być uwzględniona w trakcie decydowania o podziale zadań między poszczególnymi wydziałami działającymi w ramach organów Programu.

4.2 RAMY CZASOWE REALIZACJI PROGRAMU

Kluczowe etapy realizacji Programu	
Etap	Orientacyjne ramy czasowe
Zatwierdzenie WPO przez rządy Polski i Rosji oraz przyjęcie go przez KE	najpóźniej 31.12.2016
Zaproszenia do składania wniosków	2017-2020
Podpisanie umów dotyczących DPI	Przed 30 czerwca 2019

Podpisanie umów dotyczących innych projektów	najpóźniej 31.12.2021
Zakończenie realizacji działań w ramach projektów	31.12.2022
Zakończenie realizacji Programu	2024

4.3 PROCEDURA WYBORU PROJEKTÓW

Przygotowywanie i ogłaszanie zaproszeń do składania wniosków (ZSW)

WKM odpowiedzialny jest za podejmowanie decyzji odnośnie ogłaszania poszczególnych zaproszeń do składania wniosków (ZSW). Wszystkie szczegóły dotyczące wymogów mających zastosowanie do ZSW wskazane zostaną w treści Wytycznych dla Wnioskodawców, które aktualizowane będą dla każdego naboru. Co do zasady, minimalny okres od daty opublikowania ZSW do daty zakończenia przyjmowania wniosków wynosić powinien 90 dni, z zastrzeżeniem decyzji WKM.

Pakiet aplikacyjny zatwierdzony zostaje przez WKM w celu wykorzystania w naborze wniosków.

W ramach każdego kolejnego zaproszenia do składania wniosków wersja pakietu aplikacyjnego dostosowywana będzie do charakteru danego naboru (np. ograniczony zakres dofinansowania, które ma być przyznane, aktualizacja wymogów prawnych itd.).

ZSW będą ogłaszane przez Wspólny Sekretariat Techniczny (WST), powołany do pełnienia funkcji Instytucji Pośredniczącej, po konsultacji z IZ i po podjęciu przez WKM decyzji zatwierdzającej pakiet aplikacyjny. Jeśli WKM podejmie stosowną decyzję w tym zakresie, zaproszenia do składania wniosków mogą być ograniczone do określonego/-ych CT bądź też mogą dotyczyć wszystkich CT.

Wniosek

Wnioskodawcy będą składali wnioski do WST w dwóch postaciach:

- w postaci pliku elektronicznego – wniosek w całości przygotowywany będzie za pomocą elektronicznego formularza aplikacyjnego, zapisany na nośniku danych i dostarczony WST wraz z:
- papierową wersją wniosku.

W ramach każdego ZSW, na całym obszarze Programu, WST przy wsparciu Oddziału organizował będzie spotkania informacyjne w celu rozpowszechniania informacji na temat trwającego naboru oraz w celu udzielenia potencjalnym wnioskodawcom odpowiedniego wsparcia w zakresie przygotowywania wniosków aplikacyjnych. Wszystkie istotne informacje, łącznie z odpowiedziami na zapytania od wnioskodawców, publikowane będą na stronie internetowej Programu.

Struktura ramowa dotycząca oceny i wyboru

Ogólną odpowiedzialność za ocenę i wybór projektów ponosi WKM. Cały proces oceny określony jest w Podręczniku Oceny zatwierdzonym przez WKM.

Procedury wyboru projektów mają zapewnić przestrzeganie zasad przejrzystości, równego traktowania, zakazu dyskryminacji, obiektywizmu i uczciwej konkurencji. Mając na względzie potrzebę zapewnienia zgodności z powyższymi zasadami:

- projekty są wybierane i dofinansowywane na podstawie ogłoszonych wcześniej kryteriów wyboru i dofinansowania zdefiniowanych w siatce oceny. Kryteria te pozwalają na ocenę możliwości wnioskodawcy w zakresie realizacji proponowanego działania lub programu pracy. Kryteria dofinansowania są wykorzystywane do oceny jakości proponowanych projektów w odniesieniu do wyznaczonych celów i priorytetów; dofinansowania podlegają zasadom publikacji ex ante i ex post;
- wnioskodawcy są informowani na piśmie o wynikach oceny. W przypadku odrzucenia wniosku o dofinansowanie, IZ przekazuje informacje na temat przyczyn odrzucenia wniosku z odniesieniem do kryteriów wyboru i przyznania dofinansowania, których wnioski nie spełnił; należy unikać jakichkolwiek konfliktów interesów;
- takie same zasady i warunki stosuje się do wszystkich wnioskodawców.

Proces oceny złożonych wniosków obejmował będzie następujące dwa etapy:

- Ocena administracyjna i kwalifikowalności;
- Ocena jakości.

Proces oceny rozpoczyna się wraz z otrzymaniem wniosków aplikacyjnych przez WST, kończy się zaś wraz z chwilą zatwierdzenia przez WKM listy rankingowej złożonych wniosków.

Ocena administracyjna i kwalifikowalności (ocena AiK)

Wszystkie złożone do WST wnioski aplikacyjne zostaną otwarte i ponumerowane przez WST. Ocenie AiK podlegać będą tylko te wnioski, które zostały złożone w wyznaczonym terminie.

Ocena AiK przeprowadzana jest przez pracowników WST (działających w charakterze wewnętrznych asesorów) oraz Oddział w Kaliningradzie. Ocena AiK dokonywana będzie zgodnie z kryteriami wskazanymi w siatce oceny będącej częścią zatwierdzonych przez WKM Wytycznych dla Wnioskodawców. Podczas przeprowadzania oceny AiK sprawdzić należy czy dany wniosek spełnia kryteria administracyjne i czy wnioskodawca, jego partnerzy, dany projekt oraz koszty są kwalifikowalne z punktu widzenia Programu oraz ZSW.

W przypadku, gdy część kryteriów opisanych w Podręczniku Oceny nie zostanie spełnionych, wniosek zostanie albo odrzucony albo wnioskodawca zostanie zaproszony do przedłożenia wyjaśnień. Prośba o przedstawienie wyjaśnień wystosowana zostanie przez WST lub jego Oddział w momencie, gdy przekazane informacje będą niejasne, uniemożliwiając WST dokonanie obiektywnej oceny.

W przypadku, gdy którykolwiek z partnerów nie będzie spełniał kryteriów kwalifikowalności, projekt zostanie odrzucony wyłącznie na tej podstawie, a wniosek nie będzie podlegać dalszej ocenie. Każdy z wnioskodawców informowany będzie o wynikach oceny AiK. W przypadku odrzucenia wniosku, wnioskodawca zostanie poinformowany o przyczynach jego odrzucenia. Wnioskodawcy będą mieć możliwość odwołania się od wyników oceny AiK do IZ (szczegółowe informacje na temat procedury odwoławczej zawarte zostaną w Podręczniku Oceny oraz w Wytycznych dla Wnioskodawców).

Ocena jakości

Każdy wniosek, który pozytywnie przejdzie etap oceny AiK, poddawany będzie ocenie jakościowej. Ocena ta dokonywana będzie przez WST (wewnętrznego asesora) oraz regionalnych asesorów zewnętrznych (którzy powinni reprezentować Polskę i Rosję). Obowiązki asesorów opisane są w treści Podręcznika Oceny.

W momencie, gdy ocena jakościowa jest zakończona, WST przygotowuje i podpisuje Raport z Oceny pełnego formularza wniosku, który następnie podlega zatwierdzeniu przez WKM. Lista rankingowa sporządzana na podstawie wyników przekazanych przez asesorów, załączona będzie do raportu. Wnioski, które otrzymają wsparcie Programu, będą wybierane rozpoczynając od tego, który otrzymał najwyższy wynik.

Aby wspierać wysokie efekty działań transgranicznych płynące z potencjalnych synergii oraz spójności z projektami i programami finansowanymi w ramach innej polityki UE oraz aby uniknąć powielania, KE otrzyma listę projektów rekomendowanych do wyboru w celu przeprowadzenia konsultacji wewnętrznych przed posiedzeniem WKM (w terminie nie krótszym niż 10 dni roboczych). Przedstawiciele Delegacji UE mogą być zaproszeni do udziału w wyborze projektów, jako obserwatorzy bez prawa głosu, aby lepiej wspierać synergie pomiędzy działaniami transgranicznymi i innymi działaniami finansowanymi przez UE.

Po podjęciu przez WKM decyzji odnośnie udzielenia dofinansowania, WST informuje pisemnie wszystkich wnioskodawców o decyzji dotyczącej tego czy dany wniosek został zatwierdzony do współfinansowania. W przypadku, gdy decyzja będzie negatywna, w liście przedstawione zostaną jej powody. Szczegóły procedury odwoławczej opisane są w Podręczniku Oceny. Wnioskodawcom przysługuje prawo odwołania się od wyników oceny jakościowej do IZ. Odpowiedź na złożone odwołanie stanowi ostateczną decyzję WKM w odniesieniu do danego wniosku aplikacyjnego.

Lista projektów wybranych przez WKM publikowana jest na stronie internetowej Programu.

Konflikt interesów

Wymaga się, aby wszystkie osoby uczestniczące w procesie wyboru projektów – asesorzy wewnętrzni i zewnętrzni, członkowie WKM – pozostawali niezależni względem wszystkich wnioskodawców uczestniczących w procesie składania wniosków. Przed włączeniem do tego procesu, wszystkie te osoby podpisują Deklarację Bezstronności i Poufności, w której potwierdzają swój status w tej kwestii. W przypadku, gdy prawdopodobne jest, że dana osoba jest w konflikcie interesów, nie może ona brać udziału w procesie.

Charakter wsparcia

Cele Programu mają być osiągnięte poprzez finansowanie realizacji projektów transgranicznych w ramach wszystkich CT i priorytetów Programu. Każdy z projektów musi w wyraźny sposób odnosić się do ogólnych i tematycznych celów Programu.

Co do zasady, finansowanie udzielane jest w postaci dotacji dla projektów wybranych w ramach naborów wniosków zgodnie z zasadami wskazanymi w treści Programu. Jedyny wyjątek dotyczy DPI wybranych przez WKP w procedurze bezpośredniego udzielenia zamówienia, opisanej w punkcie 4.4, a także PT. Wykaz DPI wybranych przez WKP zawarty jest w sekcji 4.4. WPO.

Beneficjenci i projekt

W każdym projekcie występować muszą beneficjenci z obszaru Rzeczypospolitej Polskiej i Federacji Rosyjskiej.

Beneficjenci muszą spełniać następujące warunki kwalifikowalności:

- być osobami prawnymi posiadającymi siedzibę na obszarze objętym Programem lub organizacjami międzynarodowymi posiadającymi bazę operacyjną na obszarze Programu. Europejskie ugrupowanie współpracy terytorialnej może być beneficjentem niezależnie od miejsca siedziby, pod warunkiem że jego zasięg geograficzny znajduje się w obrębie obszaru Programu; muszą spełniać kryteria kwalifikowalności określone dla każdej procedury wyboru;

Beneficjenci, którzy nie spełniają tych kryteriów, mogą uczestniczyć z zastrzeżeniem spełnienia następujących warunków:

- ich uczestnictwo jest uzasadnione rodzajem i celami projektu i konieczne w celu jego skutecznego wdrożenia;
- całkowita kwota przydzielana w ramach Programu tego rodzaju beneficjentom nie przekracza 20% wartości współfinansowania Programu przez UE.

Osiągnięcie zysku w ramach projektu nie może być ani celem ani skutkiem dofinansowania. Biorąc pod uwagę powyższe postanowienie, WKM może ustanowić dodatkowe kryteria kwalifikowalności dla beneficjentów w ramach Programu.

Beneficjent Wiodący

W ramach każdego projektu wyznaczony zostanie jeden Beneficjent Wiodący (BW), którego zadaniem będzie reprezentowanie partnerstwa. Wszyscy beneficjenci aktywnie współpracują w zakresie opracowywania i wdrażania projektów. Ponadto, współpracują w zakresie zapewnienia personelu i/lub finansowania projektów. Każdy beneficjent ponosi odpowiedzialność prawną i finansową za realizowane przez siebie działania oraz za część otrzymanych funduszy unijnych. Szczegółowe obowiązki oraz odpowiedzialność finansowa beneficjentów określone są w umowie partnerskiej.

BW:

- otrzymuje wkład finansowy od IZ w celu realizacji działań dotyczących projektu;
- dopilnowuje, aby beneficjenci otrzymali całkowitą kwotę dofinansowania możliwie jak najszybciej i w całości w sposób zgodny z ustaleniami umowy partnerskiej. Nie potrąca się ani nie wstrzymuje żadnych kwot ani też nie nakłada się żadnych opłat szczególnych o równoważnym skutku, które powodowałyby zmniejszenie kwot wypłacanych beneficjentom; określa w umowie zawartej z beneficjentami postanowienia dotyczące partnerstwa gwarantujące, między innymi, należyte zarządzanie finansami w przypadku środków przydzielonych na projekt, w tym warunki odzyskania nienależnie wypłaconych kwot;
- przyjmuje na siebie odpowiedzialność za zapewnienie wdrożenia całego projektu;
- dopilnowuje, aby wydatki przedstawione przez beneficjentów zostały poniesione na wdrożenie projektu i odpowiadały działaniom określonym w umowie i uzgodnionym między wszystkimi beneficjentami;
- sprawdza czy wydatki przedstawione przez beneficjentów zostały zbadane.

BW pełnił będzie rolę jedyne go bezpośredniego kontaktu pomiędzy projektem a organami zarządzającymi Programem. BW odpowiada za stworzenie efektywnie działającego konsorcjum pozwalającego zapewnić właściwą i prawidłową realizację projektu. Możliwość inicjowania projektów oraz działania w charakterze BW dostępne będą dla wszystkich organizacji spełniających kryteria kwalifikowalności.

Warunki finansowania

Wykorzystując dokumentację dotyczącą konkretnego ZSW, beneficjenci wspólnie przygotowują i składają propozycje projektów do IZ za pośrednictwem WST. Projekty mogą otrzymać wkład finansowy z Programu pod warunkiem spełnienia wszystkich następujących wymagań:

- mają wyraźne oddziaływanie transgraniczne i zapewnią korzyści opisane w Dokumencie Programowym oraz zapewnią wartość dodaną dla strategii UE, Rosji i Polski;
- są wdrażane w obszarze wsparcia Programu.
- należą do jednej z kategorii:
 - projekty zintegrowane - w których beneficjent realizuje na swoim terytorium część działań projektu;
 - projekty symetryczne - w których podobne działania są prowadzone równolegle w krajach uczestniczących,
 - projekty obejmujące jeden kraj - które realizowane są głównie lub wyłącznie w jednym kraju uczestniczącym, lecz na korzyść wszystkich lub niektórych krajów uczestniczących i w przypadku których zidentyfikowane są transgraniczne oddziaływanie i korzyści.

Projekty mogą być częściowo wdrażane poza obszarem objętym Programem, o ile spełnione są wszystkie następujące warunki:

- projekty są niezbędne dla osiągnięcia celów Programu i przynoszą korzyści dla obszaru wsparcia Programu;
- łączna kwota wydana w ramach programu na działania poza obszarem Programu nie przekracza 10% wkładu Unii na poziomie programowym;

obowiązki IZ i IA związane z zarządzaniem, kontrolą i audytem w odniesieniu do projektu są pełnione przez organy odpowiedzialne za Program lub poprzez umowy zawierane z organami w krajach, w których dane działania są realizowane.

Wymóg dotyczący trwałości

W przypadku każdego projektu zawierającego element infrastrukturalny dokonuje się zwrotu wkładu Unii, jeśli w okresie **pięciu lat** od zakończenia projektu lub, w stosownych przypadkach, w okresie przewidzianym w przepisach dotyczących pomocy państwa nastąpiła istotna zmiana wpływająca na jego charakter, cele lub warunki realizacji, co mogłoby doprowadzić do naruszenia jego pierwotnych celów. Kwoty nienależnie wypłacone w odniesieniu do takiego projektu są odzyskiwane przez IZ proporcjonalnie do okresu, za który wymaganie nie zostało spełnione.

Kontraktowanie

Zgodnie z tym, co wskazano powyżej, co do zasady wsparcie dla projektów udzielane będzie w postaci dofinansowania udzielanego projektom wybranym w drodze ZSW.

WST przygotowuje umowę o dofinansowanie wraz ze wszystkimi załącznikami dla wnioskodawców, których wnioski zostały wybrane, wykorzystując w tym celu wzór umowy o dofinansowanie zatwierdzony przez WKM dla danego ZSW. Prośby o wprowadzenie korekt, udzielenie wyjaśnień, wprowadzenie niewielkich zmian (będące częścią rekomendacji WKM) oraz dodatkowe dokumenty przekazywane będą wnioskodawcom, których wnioski zostały zaakceptowane, po zatwierdzeniu przez WKM Raportu z Oceny dla każdego ZSW.

Po przygotowaniu i sprawdzeniu umowy wraz z załącznikami, zostaje ona podpisana przez IZ.

Lista umów zawartych pomiędzy IZ a beneficjentami musi zostać opublikowana na stronie internetowej Programu.

Żadne zmiany w treści umowy nie mogą skutkować zmianą warunków udzielenia dofinansowania obowiązujących w momencie zawarcia danej umowy. Zmiany nie mogą być sprzeczne z zasadami równego traktowania projektów. Znaczące zmiany w treści umowy muszą być wprowadzone w formie aneksu. Aneks musi zostać podpisany przez strony umowy.

4.4 PROJEKTY WYBRANE W PROCEDURZE BEZPOŚREDNIEGO UDZIELENIA ZAMÓWIENIA

W ramach Programu Duże Projekty Infrastrukturalne (DPI) będą wybierane wyłącznie w procedurze bezpośredniego udzielenia zamówienia. Procedura bezpośredniego udzielenia zamówienia w ramach Programu będzie dotyczyć wyłącznie DPI. Duży Projekt

Infrastrukturalny (DPI) oznacza projekt obejmujący roboty, działania lub usługi, które mają spełniać niepodzielną funkcję o konkretnym charakterze i jasno określonych celach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, aby realizować inwestycje przynoszące skutki i korzyści o charakterze transgranicznym i w przypadku których część budżetu wynosząca co najmniej 2,5 mln EUR jest przeznaczona na nabywanie infrastruktury.

Współfinansowanie DPI jest możliwe we wszystkich celach tematycznych.

Inne projekty, w których nabycie infrastruktury przewyższa kwotę 2,5 mln EUR, nie będą wybierane w drodze zaproszenia do składania wniosków.

Projekty proponowane do wyboru bez zaproszenia do składania wniosków są zatwierdzane przez Komisję Europejską w ramach dwuetapowej procedury obejmującej złożenie streszczenia projektu, a następnie pełnego wniosku projektowego. Na każdym etapie Komisja Europejska powiadamia Instytucję Zarządzającą (IZ) o swojej decyzji w terminie dwóch miesięcy od daty złożenia dokumentu. W razie konieczności termin ten może zostać przedłużony. Jeśli Komisja Europejska odrzuca proponowany projekt, powiadamia IZ o przyczynach swojej decyzji.

DPI, które mają być finansowane w ramach Programu, zostały wybrane i uzgodnione przez WKP. Żadne inne projekty nie mogą zostać wybrane w drodze procedury bezpośredniej. Lista proponowanych DPI znajduje się poniżej:

Lista Dużych Projektów Infrastrukturalnych:

Cel Tematyczny	3 - Promocja kultury lokalnej i zachowanie dziedzictwa historycznego
Tytuł	Rozwój potencjału turystyczno-rekreacyjnego oraz turystyki wodnej w miastach Swietłj i Malborku (Etap 2)
Beneficjent	Administracja "Dystryktu Miejskiego Swietłj"
Partnerzy	Gmina miejska Malbork
Całkowity budżet projektu	5 117 838,46 EUR
Kwota dotacji	4 606 054,61 EUR
Kwota elementu infrastrukturalnego	4 793 503,08 EUR
Okres trwania projektu	36 miesięcy (2017 - 2019)
Zakres projektu	Śródlądowe drogi wodne regionu kaliningradzkiego i polskiego województwa pomorskiego są częścią międzynarodowej drogi wodnej "E-70", która przechodzi przez dużą część Europy Centralnej, z Antwerpii do Kłajpedy. Miasta Swietłj i Malbork znajdują się na trasie międzynarodowej drogi wodnej E70 (Kaliningradzki Kanał Morski i rzeka Nogat), która przyczynia się do rozwoju turystyki wodnej. Problem tkwi w tym, że infrastruktura turystyki wodnej w mieście Swietłj nie została jeszcze rozwinięta. Aby rozwiązać problem w mieście Swietłj, konieczna jest przede wszystkim budowa nadbrzeżnych konstrukcji oraz zagospodarowanie przyległego terytorium na potrzeby turystyczne. Podobny problem istnieje w Malborku. Miasto Malbork planuje zagospodarowanie obszaru w pobliżu rzeki Nogat: bulwary, park miejski, ściany zabytkowe wzdłuż rzeki Nogat. Dokumentacja techniczna bulwarów została przygotowana w pierwszej edycji programu. Obydwa miasta kontynuują prace rozpoczęte w ramach Programu Współpracy Transgranicznej EISP Litwa-Polska-Rosja 2007-2013. Rozpowszechnienie turystyki wodnej niewątpliwie przyczyni się do wzmocnienia

	wzajemnych kontaktów pomiędzy miastem Swietłyj a Malborkiem oraz transgranicznej współpracy pomiędzy Polską a Federacją Rosyjską. Malbork kładzie nacisk na modernizację publicznej przestrzeni walorów miasta, dziedzictwo kulturowe oraz historyczne, jak również zwraca uwagę na położenie miasta przy rzece Nogat. Planowane działania: • Prace w zakresie budowy przybrzeżnych konstrukcji na Kaliningradzkim Kanale Morskim oraz zagospodarowania przyległego terytorium na potrzeby turystyczne w mieście Swietłyj; • Prace w zakresie zagospodarowania mol i przyległego terytorium w Malborku; • Doświadczenie wymieniane pomiędzy Partnerami Projektu w celu zmodernizowania terenów miejskich.
Uzasadnienie bezpośredniego udzielenia zamówienia	Obszar przybrzeżny Kaliningradzkiego Kanału Morskiego w Swietłyj jest własnością miejską. Realizacja prac w zakresie budowy przybrzeżnych konstrukcji i zagospodarowania przyległego terytorium może nastąpić jedynie na mocy rozporządzenia Administracji "Miejskiego Dystryktu Swietłyj" ze względu na jego uprawnienia ustanowione w rosyjskich przepisach prawa. Podstawą właściwego zatwierdzenia Administracji „okręgu miejskiego Swietłyj” jest art. 16 ust. 3, 17 i 20 Ustawy federalnej z dnia 6.10.2003 r. nr 131-FZ o ogólnych zasadach organizacji samorządu lokalnego w Federacji Rosyjskiej oraz Karta okręgu miejskiego Swietłyj. Partner – gmina Malbork – wdraża swoją część prac projektowych na własnym terytorium: bulwary miejskie należą do gminy Malbork i są przez nią zarządzane. Odpowiedzialność za kształtowanie krajobrazu bulwarów miejskich ponosi konkretny partner, tj. gmina Malbork. W swoich działaniach gmina Malbork kieruje się planem zagospodarowania przestrzennego zatwierdzonym następującymi uchwałami Rady Miasta: • 398/XLX/02 z dnia 25.07.2012 r., • V/35/2011 z dnia 10.02.2011 r., • 368/XLIII/2005 z dnia 14.12.2005 r., • XVII/190/12 z dnia 29.03.2012 r.

Cel Tematyczny	3 - Promocja kultury lokalnej i zachowanie dziedzictwa historycznego
Tytuł	Transgraniczne trasy rowerowe w celu wspierania i zrównoważonego wykorzystania dziedzictwa kulturowego
Beneficjent	Ministerstwo Turystyki regionu kaliningradzkiego
Partnerzy	Administracja gminy miejskiej Swietłogorsk, Administracja gminy miejskiej Pionierskij, Administracja gminy miejskiej Zielenogradsk, Ministerstwo Infrastruktury regionu kaliningradzkiego, Ministerstwo Budowy regionu kaliningradzkiego Wydział Turystyki administracji województwa warmińsko-mazurskiego, Fundusz Ochrony Zabytków (Polska)
Całkowity budżet projektu	4 500 000,00 EUR
Kwota dotacji	4 050 000,00 EUR
Kwota elementu infrastrukturalnego	4 250 000,00 EUR
Okres trwania projektu	36 miesięcy (2017 - 2019)
Zakres projektu	Zwiększający się udział indywidualnych turystów oraz aktywne formy turystyki ukształtowały globalny trend w ciągu ostatnich kilku lat. Na obszarze Programu znajdują się dwie trasy rowerowe EuroVelo (EV10 i EV13). Ze względu na to, że po obydwu stronach obszaru transgranicznego brak jest infrastruktury turystycznej, która byłaby rozwinięta zgodnie z wymaganiami EuroVelo, prowadzone są dwa projekty inwestycyjne na dużą skalę ("Green velo" (PL) i "Spit to spit" (RU)), które muszą być koordynowane na etapie budowy,

	jak również planuje się dalsze wykorzystanie transgranicznej turystyki rowerowej oraz codziennych tras. Obydwa projekty "Green velo" (PL) i "Spit to spit" (RU) (415,9 km tras rowerowych na Warmii i Mazurach z 1980 km w Polsce Wschodniej oraz 51 km tras rowerowych w regionie kaliningradzkim) mogłyby być realizowane jedynie na zasadach transgranicznego partnerstwa i sąsiedztwa, aby uzyskać zrównoważony charakter w przestrzeni i czasie. W związku z rosnącą popularnością jazdy na rowerze pojawia się potrzeba uwzględnienia tego rodzaju aktywnej turystyki w promowaniu obiektów dziedzictwa historycznego i kulturowego w regionach przygranicznych. Dzięki temu projektowi turyści będą mogli poznać zagadnienia, które są wspólne dla sąsiadujących regionów Rosji i Polski, a także historię byłego terytorium Prus Wschodnich. Niepowtarzalny krajobraz kulturowy i przyrodniczy znajdujący się w zasięgu tras rowerowych to szansa na to, by w pełni docenić dziedzictwo kulturowe obu krajów. Efekty transgraniczne zostaną osiągnięte dzięki nowym trasom turystycznym, które przyczynią się zarówno do zwiększenia napływu turystów w obu krajach, jak i do ustanowienia dobrosąsiedzkich stosunków oraz stworzenia warunków, które będą sprzyjały rozwojowi infrastruktury turystycznej i tworzeniu na trasach nowych atrakcji. Planowane działania: • Budowa trasy rowerowej (Zielenogradsk-Pionierskij-Swietłogorsk-Kraj Nadmorski, 51 km) zintegrowanej z transgraniczną siecią tras rowerowych regionu Polska-Kaliningrad (RU). • Wspieranie istniejących i rozwój nowych turystycznych transgranicznych tras rowerowych (PL, RU). • Organizacja interaktywnych turystycznych transgranicznych produktów (wydarzeń) w oparciu o trasy rowerowe (PL, RU). • Wydawanie publikacji w 3 językach; wydawanie newsletterów, rozpowszechnianie informacji w środkach masowego przekazu, gazetach itd. (PL, RU).
Uzasadnienie bezpośredniego udzielenia zamówienia	Ze względu na federalne przepisy prawa, realizacja projektów musi być wspierana, koordynowana i współfinansowana przez regionalne i lokalne władze. Zgodnie z Federalnym Programem "Rozwój wewnętrznego i napływającego ruchu turystycznego w Federacji Rosyjskiej 2011-2018", rozwój stref turystyki i rekreacji powinien być oparty na podejściu dotyczącym klastra turystycznego, podczas gdy obiekty infrastruktury pomocniczej (w tym trasy rowerowe) muszą być rozbudowane i współfinansowane z państwowych, regionalnych i lokalnych budżetów.

Cel Tematyczny	3 - Promocja kultury lokalnej i zachowanie dziedzictwa historycznego
Tytuł	Wspieranie ruchu "Bursztyn jest kamieniem szlachetnym Bałtyku" w branży turystycznej jako unikalnego i istotnego kierunku rozwoju branży turystycznej w obszarach przygranicznych regionu kaliningradzkiego i Polski
Beneficjent	Państwowa Kulturalna Instytucja Budżetowa "Kaliningradzkie Regionalne Muzeum Bursztynu"
Partnerzy	Muzeum Historyczne Miasta Gdańska wraz z Muzeum Bursztynu w ramach jego struktur
Całkowity budżet projektu	5 064 286,00 EUR
Kwota dotacji	4 557 857,00 EUR
Kwota elementu infrastrukturalnego	4 914 286,00 EUR
Okres trwania projektu	36 miesięcy (2016 - 2018)
Zakres projektu	Dalszy rozwój turystyki w tym regionie transgranicznym obejmuje wyznaczenie specjalnego kierunku, w którym główną rolę odgrywałby bursztyn, zarówno jako wytwór przyrody wydobywany na skalę przemysłową w kopalni odkrywkowej jedynie w obwodzie kaliningradzkim, jak i jako minerał istniejący w historii kultury ludzkiej około 10 tys. lat.

	Stworzenie w obwodzie kaliningradzkim całkowicie nowego formatu muzeum jako jednego z ważnych obiektów w ramach wspomnianego kierunku pozwoli w perspektywie długoterminowej wypełnić najbardziej złożone i istotne pod względem społecznym zadania w dziedzinie kultury, nauki, edukacji, turystyki, partnerstwa transgranicznego i współpracy międzynarodowej. Ten nowoczesny kompleks muzealny, planowany w historycznych murach byłej Państwowej Manufaktury Bursztynu w Królewcu (obecnie Kaliningrad), będzie spełniał wszelkie międzynarodowe wymogi techniczne. Powyższe wyjaśnia dalszą interakcję między promowaniem projektu „Bursztyn: kamień szlachetny z Bałtyku” a tym unikalnym kierunkiem rozwoju nowoczesnej turystyki. Taki wielofunkcyjny kompleks bez wątpienia ma szansę, by stać się nie tylko nową, popularną atrakcją turystyczną, włączoną do międzynarodowej i regionalnej sieci turystycznej, lecz również miejscem wielu publicznych, społecznie istotnych wydarzeń kulturalnych różnego szczebla (od regionalnych po międzynarodowe). Prowadzone w związku z nowym muzeum badania naukowe, różnorodne programy kulturalne i edukacyjne służące promowaniu wiedzy o bursztynie bałtyckim, unikalne ekspozycje oraz kreatywne laboratorium (warsztaty) rozwoju nowoczesnej sztuki bursztynniczej zapewnią długofalową współpracę międzynarodową z zainteresowanymi stronami ze wszystkich krajów bałtyckich, a przede wszystkim z Polską i jej obszarami przygranicznymi (związki historyczne). Dzięki utworzeniu w obwodzie kaliningradzkim ośrodka odpowiedzialnego za rozwój kulturalnego wymiaru przemysłu bursztynniczego, który to ośrodek będzie prowadził prace nad ekspercką oceną bursztynu bałtyckiego oraz analizę informacji od wszystkich podmiotów z branży bursztynniczej, wspierany będzie zrównoważony rozwój muzeum na szczeblu międzynarodowym, także po zakończeniu projektu. Potencjalnym partnerem w tym projekcie jest Muzeum Historyczne Miasta Gdańska, którego jednym z oddziałów jest Muzeum Bursztynu. Koncepcja projektu od początku zakłada długofalową współpracę w sferze kulturalnej między miastami, muzeami i wszystkimi mieszkańcami obszarów przygranicznych, która to współpraca z pewnością będzie kontynuowana w przyszłości, już po realizacji omawianego projektu. Utworzenie nowoczesnego kompleksu muzealnego poświęconego bursztynowi i stanowiącego element projektu „Bursztyn: kamień szlachetny z Bałtyku” będzie zupełnie nowym etapem w rozwoju stosunków społeczno-kulturalnych i turystycznych między tymi dwoma krajami. Jednocześnie odrestaurowany zostanie obiekt dziedzictwa kulturowego mający znaczenie dla tego regionu, tj. budynek byłej Państwowej Manufaktury Bursztynu w Królewcu – przedsiębiorstwa, w którym w początkach XX w. pracowali wybitni mistrzowie bałtyckiej szkoły przetwarzania bursztynu z Gdańska (dawniej Danzig) i Kaliningradu (dawniej Królewiec). W projekcie przewidziano konieczny dalszy rozwój współpracy naukowej i umocnienie przyjacielskich stosunków z sąsiadującymi województwami Polski poprzez: konferencje naukowe, seminaria i obrady przy okrągłym stole, wspólne działania w zakresie projektów i wystaw, sporządzenie planu działalności naukowej i wydawniczej dotyczącej bursztynu, rozwój i utrzymanie wspólnej, stałej międzynarodowej trasy turystycznej pod hasłem „Bursztyn: kamień szlachetny z Bałtyku” oraz zapewnienie możliwości organizowania okresowych międzynarodowych wystaw i targów specjalistycznych dla projektantów, artystów-jubilerów i specjalistów z branży bursztynniczej. • Przebudowa "Budynku Manufaktury Bursztynu" (1899), który stanowi dziedzictwo kulturowe; • Utworzenie nowego muzeum "Manufaktura Bursztynu", wraz z infrastrukturą muzeum i ośrodkami wiedzy o bałtyckim bursztynie, analizy informacji na wszystkie tematy związane z branżą bursztynniczą, badań, edukacji i promowania wiedzy o bursztynie. Ośrodek ten posiadałby również kreatywne laboratorium rozwoju nowoczesnej sztuki bursztynniczej; • Prowadzenie seminariów i konferencji w Polsce: ○ Otwarcie i zamknięcie projektu; ○ Naukowo-praktyczna konferencja dotycząca historii Manufaktury Bursztynu;
--	--

	○ Dwie konferencje na temat przyszłego muzeum wraz z publikacją dwóch edycji - monografia o manufakturze z tłumaczeniem na język polski (w Kaliningradzie) oraz publikacje na temat części manufaktury, która znajdowała się w przedwojennym Gdańsku wraz z tłumaczeniem na język rosyjski; • Opracowanie wspólnych planów działalności naukowej w zakresie ruchu dotyczącego bursztynu; • Opracowanie planu działania na potrzeby analizy i wspierania kwestii związanych z bursztynem, w tym utworzenie wspólnej trasy turystycznej; • Relacje za pośrednictwem mediów dotyczące każdego etapu projektu.
Uzasadnienie bezpośredniego udzielenia zamówienia	Głównym celem projektu jest przebudowa byłej Państwowej Manufaktury Bursztynu w Koenigsbergu (1899). Na mocy decyzji rządu regionu kaliningradzkiego, miejsce to uzyskało status dziedzictwa kulturowego o regionalnym znaczeniu. Zgodnie z przepisami prawa Federacji Rosyjskiej, prace związane z obiektami dziedzictwa kulturowego mogą być realizowane wyłącznie przez organizacje posiadające pozwolenie rosyjskiego Ministerstwa Kultury. Państwowa Służba Ochrony obiektów dziedzictwa kulturowego regionu kaliningradzkiego kontroluje zgodność z przepisami prawa, aby chronić dziedzictwo kulturowe tego regionu.

Cel Tematyczny	6 - Ochrona środowiska, łagodzenie zmian klimatycznych i adaptacja
Tytuł	Partnerstwo na rzecz ochrony wód transgranicznego obszaru Polski i Rosji. Etap II
Beneficjent	Administracja miasta Gusiew
Partnerzy	Gmina Olecko
Całkowity budżet projektu	7 559 396,46 EUR
Kwota dotacji	6 803 456,81 EUR
Kwota elementu infrastrukturalnego	6 898 892,00 EUR
Okres trwania projektu	36 miesięcy (01.2017 - 12.2019)
Zakres projektu	Zgodnie z przepisami prawa Federacji Rosyjskiej, jakość oczyszczania ścieków kontrolowana jest przez władze państwowe - ponad 30 wskaźników. Na podstawie wielu biologicznych charakterystyk, zanieczyszczenie rzeki Pissy, rzeki Krasnaya i rzeki Angrapa w dystrykcie miejskim Gusiew przekracza dopuszczalne limity. W szczególności, przyczyną tej sytuacji są ścieki, które są bezpośrednio odprowadzane bez żadnego oczyszczenia do rzek, Zalewu Wiślanego i ostatecznie do Morza Bałtyckiego. Ze względu na to, że w wioskach dystryktu miejskiego Gusiew nie ma centralnego systemu zaopatrzenia w wodę, jego mieszkańcy korzystają z powierzchniowych źródeł dostawy wody. W tej kwestii tkwi problem, ponieważ całkowita ilość substancji organicznych w rzece Pissa, rzece Krasnaya i rzece Angrapa jest wyższa niż dopuszczalne limity dla źródła wody. Żelazo przekraczające dopuszczalne standardy znacząco wpływa na kolor wody. Obecnie, poziom zużycia starych systemów zaopatrzenia w wodę w wioskach Lipowo, Furanowo i Priozyornoe wynosi ponad 86%, co negatywnie wpływa na jakość wody pitnej, która pochodzi ze źródeł powierzchniowych bez niezbędnego wstępnego uzdatnienia. Sieci wodociągowe, pompy wodne i urządzenia są przestarzałe, awaryjne i wymagają całkowitej wymiany. Całkowita przebudowa sieci wodociągowych jest potrzebna, aby zapewnić wioskom czystą wodę pitną. Kolejnym problemem środowiskowym gminy miejskiej Gusiew jest wysoki poziom zrzutu ścieków do środowiska. W dystrykcie miejskim Gusiew działa zakład uzdatniania wody, ale obsługuje on tylko miasto Gusiew, a nie wioski położone wokół tego miasta, gdyż miejscowości te nie są podłączone do lokalnej sieci oczyszczania ścieków i sieci wodociągowej. Z tego względu, zakład uzdatniania wody nie wykorzystuje maksymalnego poziomu swojej planowanej wydajności. Na terytorium polskiego partnera sytuacja kształtuje się lepiej. Praktycznie wszystkie wioski posiadają sieć kanalizacyjną i wodociągową. Niemniej jednak, aby rozwiązać problemy środowiskowe, pilnie konieczna jest modernizacja miejskiej przepompowni (Olecko, ul.

	Batorego). Modernizacja potrzebna jest częściowo ze względu na większą ilość uzdatnianej wody, większą ilość mieszkańców oraz zastrzone regulacje w zakresie utrzymania ciśnienia w sieciach wodociągowych. Plan Inwestycyjny na lata 2014-2020 obejmuje opracowanie dokumentacji technicznej dla takiej modernizacji. Proponowany projekt jest kontynuacją partnerstwa, które rozpoczęło się w ramach projektu "Partnerstwo na rzecz ochrony wód transgranicznego obszaru Litwy, Polski i Rosji (EISP Litwa-Polska-Rosja 2007-2013). Wynikiem tego projektu było opracowanie wspólnej strategii w zakresie zarządzania wodą na obszarze transgranicznym oraz opracowanie specyfikacji projektowych i szacunków dla sieci wodociągowych i kanalizacyjnych dla 9 wiosek dystryktu miejskiego Gusiew. W ramach realizacji opracowanej strategii, w zakresie projektu, który jest drugim etapem międzynarodowej współpracy, beneficjent planuje zbudować sieci wodociągowe i kanalizacyjne dla następujących wiosek: Lipowo - wieś dla rodzin z wieloma dziećmi; Furanowo - wieś z perspektywą zaawansowanej budowy; Priozyornoe - osada rolnicza. Wioski te na terytorium beneficjenta zostały wybrane do prac budowlanych ze względu na ich bardzo duże znaczenie dla strategicznego rozwoju całego dystryktu oraz ich trudną sytuację ekologiczną ze względu na dużą ilość zrzutu ścieków. Plan podłączenia sieci kanalizacyjnych do istniejącej oczyszczalni ścieków, dzięki czemu możliwe będzie całkowite oczyszczenie ścieków. Zgodnie z powyższym, główne problemy środowiskowe (wysoka emisja odpadów do rzek i jezior) w gminie miejskiej Gusiew i Olecko zostaną rozwiązane dzięki działaniom, które mają być zrealizowane w ramach projektu. Realizacja Projektu przyczyni się do ochrony środowiska na obszarze transgranicznym, co z kolei pobudzi aktywność społeczną, a mianowicie poprawi warunki życia ludzi i rozwinie konkurencyjności regionu. Realizacja projektu przyczyni się również do rozwiązania kolejnego problemu, jakim jest brak świadomości ekologicznej mieszkańców obszaru transgranicznego w rejonie Gusiewa i Olecka oraz irracjonalne korzystanie z zasobów wody. Planowane działania: • Zarządzanie projektem - wspólna działalność. Gusiew, Olecko. Budowa infrastruktury technicznej na obszarze realizacji Projektu. Gusiew, Olecko. Spotkania robocze, Forum Wodne, Szkoła Wodna, transgraniczne warsztaty dla młodzieży dotyczące kwestii środowiskowych oraz obozy letnie. Gusiew. Działalność będzie realizowana wspólnie przez Partnerów Projektu
Uzasadnienie bezpośredniego udzielenia zamówienia	Zgodnie z ustawą federalną nr 644, biorąc pod uwagę kodeks wodny Federacji Rosyjskiej, ustawę federalną nr 416 z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie dostawy wody i zrzutu ścieków, ustawę rządu Federacji Rosyjskiej z dnia 5 września 2013 r. w sprawie sieci wodociągowych i kanalizacyjnych oraz wymagań dla 4 schematów dostawy wody i zrzutu ścieków, jak również zasady i regulacje dotyczące budowy 2.04.02-84, lokalne władze (miejskie) ponoszą odpowiedzialność za zaopatrzenie mieszkańców w dobrą jakości wodę pitną oraz oczyszczanie ścieków. • specyfikacje projektowe oraz szacunki dla budowy oraz pozytywne ustalenia eksperckiej oceny państwowej w zakresie sieci wodociągowych i kanalizacyjnych w 3 wioskach • Spółka Akcyjna "Gusev-KOS" jest jedyną spółką w regionie kaliningradzkim posiadającą zezwolenie w zakresie zarządzania zasobami wodnymi oraz spełniającą wszystkie wymagania przepisów prawa, w tym wymagania w zakresie kwestii środowiskowych. • Zgodnie z przepisami prawa Federacji Rosyjskiej, władze miejskie, tj. administracja gminy miejskiej Gusiew, powinny sprawować nadzór na Spółką Akcyjną "Gusev-KOS" i przyszłą budowę.

Cel Tematyczny	6 - Ochrona środowiska, łagodzenie zmian klimatycznych i adaptacja
Tytuł	Poprawa stanu wód transgranicznego basenu Morza Bałtyckiego, w tym Zalewu Wiślanego/Kaliningradzkiego oraz Kurońskiego
Beneficjent	Gmina Tolkmicko
Partnerzy	Administracja jednostki miejskiej „Rejon zielenogradski”,

	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Elblągu
Całkowity budżet projektu	8 270 000,00 EUR
Kwota dotacji	7 443 000,00 EUR
Kwota elementu infrastrukturalnego	7 900 000,00 EUR
Okres trwania projektu	2017 – 2020
Zakres projektu	Stan wód basenu Morza Bałtyckiego, w tym Zalewu Wiślanego/Kaliningradzkiego oraz Kurońskiego jest niezadowolający. Badania przeprowadzone w 2010 r. przez Regionalny Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie wykazały, że obecny stan jakości wody w Zalewie Wiślanym/Kaliningradzkim powinien zostać zaklasyfikowany do 5 klasy jakości wody, podczas gdy dobry stan zalewu ma istotne znaczenie dla społeczno-gospodarczego rozwoju tego obszaru. Projekt będzie obejmował transgraniczne badania środowiskowe stanu wód zalewu i jego zlewni. Badania te zostaną wykorzystane do określenia metod poprawy stanu wody. Planuje się również przebudowę oczyszczalni ścieków w Tolkmicku (ostatniego zakładu na polskim wybrzeżu zalewu, który funkcjonuje poniżej oczekiwanych standardów) wraz z budową biogazowni. Zakres projektu przewiduje duży pakiet działań w zakresie infrastruktury: • przebudowa oczyszczalni ścieków - oddzielenie części przemysłowej od miejskiej, • instalacja systemu suszenia osadu poprodukcyjnego, • budowa kompostownika osadu, • naprawa osadników, • budowa drogi dojazdowej, • budowa farmy biogazowej o mocy ok. 400 kW (kilowatów), z wykorzystaniem organicznych odpadów z przetwórci owoców, warzyw i produktów rolnych. Po stronie rosyjskiej planuje się budowę kompleksu budynków i obiektów oczyszczania ścieków, co zwiększy przepustowość do 600 metrów sześciennych/dobę, poprzez zastosowanie nowych technologii oczyszczania ścieków i przetwarzania szlamu. Osiedle Rybaczij leży w rejonie zielenogradzkim na terenie parku narodowego Mierzeja Kurońska, który jest unikalnym obszarem o ogromnej wartości ekologicznej dla całego regionu Morza Bałtyckiego. W okresie letnim całkowita liczba ludności tego osiedla wynosi ponad 1600 osób. 87% gospodarstw domowych ma podłączenie do centralnego systemu odprowadzania ścieków. Ścieki spływają do oczyszczalni, która obecnie nie działa. Oczyszczalnia ścieków, którą wybudowano w 1970 r., obecnie nie funkcjonuje i jest w tragicznym stanie, ponieważ nie przeprowadzono prac konserwacyjnych. Z uwagi na wysoki poziom wód podziemnych na tym osiedlu jakiegokolwiek sposobu oczyszczania w oparciu o infiltrację do gleby są niedopuszczalne. Obecnie ścieki dostają się do środowiska z pominięciem oczyszczalni i są zrzucane do systemu nawadniania, z którego wody wpływają do Zalewu Kurońskiego, zwiększając w ten sposób zagrożenie dla środowiska i dyskomfort życia. Budowa zakładu oczyszczania ścieków będzie oznaczała nie tylko pełne zaspokojenie potrzeb osiedla, lecz również stworzenie warunków umożliwiających ochronę siedlisk przyrodniczych na Mierzei Kurońskiej oraz zrównoważony rozwój gospodarczy tego terytorium.
Uzasadnienie bezpośredniego udzielenia zamówienia	Gmina Tolkmicko ma monopol de jure w odniesieniu do modernizacji oczyszczalni ścieków w Tolkmicku. Oczyszczalnia ścieków w tym miejscu jest ostatnim zakładem na polskim wybrzeżu zalewu, który funkcjonuje poniżej oczekiwanych standardów. Właścicielem oczyszczalni jest gmina miejska Tolkmicko. W związku z powyższym, jedyną instytucją odpowiadającą za realizację jakichkolwiek działań w tym miejscu jest gmina Tolkmicko. Ponadto, zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie, zadania gminy miejskiej obejmują, w szczególności: kwestie związane z pompami wodnymi i dostawą wody, systemem ścieków, usuwaniem i oczyszczaniem ścieków, dostawą elektryczności, ciepła i gazu.

	Te same kwestie dotyczą administracji Slavsko. Zbieranie i przetwarzanie ścieków w Slavsku należy wyłącznie do zadań administracji Slavsko i są to zadania własne. Ta sama sytuacja dotyczy Administracji jednostki „Rejon zielenogradski”. Inicjatorem projektu jest jednostka „Rejon zielenogradski”. Zgodnie z art. 15 Ustawy federalnej Federacji Rosyjskiej z dnia 6 listopada 2003 r. nr 131-FZ o ogólnych zasadach organizacji samorządu lokalnego w Federacji Rosyjskiej oraz zgodnie ze statutem jednostki „Rejon zielenogradski” kompetencje administracji tego rejonu obejmują następujące zadania: • zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości systemu usuwania ścieków, • kontrola wykorzystania terenów i infrastruktury. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Elblągu jest również w pozycji monopolisty, ponieważ: • szkoła jest od lat związana z funkcjonalnym obszarem Zalewu Wiślanego/Kaliningradzkiego, • identyfikuje się z funkcjonalnym obszarem zalewu i zna jego problemy oraz charakter, • szkoła przygotowała wiele materiałów związanych z ochroną środowiska tego obszaru, • szkoła przygotowała plan oczyszczenia Zalewu Wiślanego/Kaliningradzkiego, który został dołączony do mandatu negocjacyjnego, • dotychczas prowadzone prace zostaną zmarnowane, • potencjalny rozwój Elbląga (miejsca, w którym znajduje się szkoła) zależy od przyszłego rozwoju Zalewu Wiślanego/Kaliningradzkiego, • Elbląg jest położony na funkcjonalnym obszarze Zalewu Wiślanego/Kaliningradzkiego, • inne instytucje nie będą w pełni znać/rozumieć charakteru zalewu i jego problemów.
--	---

Cel Tematyczny	6 - Ochrona środowiska, łagodzenie zmian klimatycznych i adaptacja
Tytuł	Poprawa jakości wody i ograniczenie strat wody w Centralnym Wodociągu Żuławskim (CWŻ)
Beneficjent	Centralny Wodociąg Żuławski Sp. z o.o. w Nowym Dworze Gdańskim
Partnerzy	Miasto Jantarnej (do potwierdzenia)
Całkowity budżet projektu	6 500 000,00 EUR
Kwota dotacji	5 850 000,00 EUR
Kwota elementu infrastrukturalnego	6 000 000,00 EUR
Okres trwania projektu	01.01.2018 - 30.09.2020
Zakres projektu	Centralny Wodociąg Żuławski jest zintegrowanym system dostawy wody do gmin położonych na obszarze przez niego obsługiwanym. Obejmuje on region Żuław Wiślanych i Mierzei Wiślanej. Wodociąg jest głównym źródłem wody pitnej i użytkowej dla 10-u gmin położonych na obsługiwanym przez niego obszarze. Centralny Wodociąg Żuławski (CWŻ) obsługuje 98% populacji (65 000 ludzi) zamieszkującej przedmiotowy teren oraz 53 000 turystów odwiedzających ten obszar. Turyści z Rosji, w szczególności z Obwodu Kaliningradzkiego, są największą grupą od wielu lat. Wodociąg jest również rezerwowym systemem dostawy wody dla Elbląga. CWŻ dostarcza odbiorcom wodę z ujęć wód gruntowych. Głównym celem projektu jest ograniczenie negatywnego wpływu CWŻ na zasoby środowiska, a zwłaszcza zmniejszenie nadmiernego poboru wód podziemnych. Będzie to możliwe dzięki modernizacji istniejącej sieci rur wodociągowych, która obecnie przyczynia się do ogromnych strat wody. Ponadto zastąpienie rur azbestowo-cementowych (AC) rurami z polietylenu (PE) poprawi jakość wody pitnej dzięki ograniczeniu stężenia włókien azbestu. Zakres prac projektu obejmuje:

	• zastąpienie 12 km rur AC o $\varnothing$ 300 i $\varnothing$ 400 głównego rurociągu Nowy Dwór Gdański – Stegna rurami; • zastąpienie 22,3 km rur AC wodociągu CWŻ rurami PE; • Budowę syfonu dla magistrali wodnej CWŻ pod rzeką Nogat Wyniki projektu: • Poprawa ochrony zasobów wód gruntowych • wzrost wskaźnika niezawodności dostawy • wysokiej jakości woda pitna spełniająca wymagania europejskiej dyrektywy w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (dyrektywa Rady 98/83/WE) • oszczędność energii • ograniczenie strat wody • ograniczenie kosztów produkcji wody. Strona rosyjska planuje przygotowanie kompletnej dokumentacji projektowej i kosztorysowej dotyczącej modernizacji miejskiej sieci wodociągowej. <u>Oddziaływanie transgraniczne:</u> 1. <u>Ochrona zasobów wód podziemnych obszaru dorzecza Wisły</u> Wszystkie ujęcia wód podziemnych w ramach CWSSZ znajdują się na obszarze dorzecza Wisły PL2000, który rozciąga się poza terytorium UE i obejmuje również część obwodu kaliningradzkiego w Federacji Rosyjskiej. W przypadku dorzecza, gdzie wykorzystanie wód może mieć efekty transgraniczne, wymogi dotyczące realizacji celów środowiskowych należy skoordynować dla całego obszaru dorzecza zgodnie z zaleceniami zawartymi w ramowej dyrektywie wodnej (2000/60/WE) oraz w dyrektywie w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu (2006/118/WE). Zasoby wód podziemnych ulegają zmniejszeniu wskutek nadmiernego poboru i zapotrzebowania ze strony miast i rolnictwa. Dlatego też wskazane jest wyeliminowanie marnotrawstwa zasobów wód podziemnych, które pod względem geologicznym nie zamyka się w granicach administracyjnych regionów lub krajów. Tymczasowe niedobory zasobów wód podziemnych na obszarze objętym CWSSZ mogą powodować napływ wód podziemnych z innej części obszaru dorzecza Wisły, np. z obwodu kaliningradzkiego. W związku z powyższym ograniczenie nadmiernego poboru wód podziemnych w ramach CWSSZ będzie miało bezpośredni wpływ na stan zasobów wód podziemnych na całym obszarze dorzecza Wisły, w tym w obwodzie kaliningradzkim. 2. <u>Poprawa warunków środowiskowych na obszarze transgranicznym</u> W procesie uzdatniania wody wykorzystuje się energię elektryczną produkowaną w głównej mierze przy użyciu paliw kopalnych. Ograniczenie zużycia wody przyczyni się zatem do ograniczenia zużycia energii, a tym samym do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń, w szczególności gazów cieplarnianych i pyłu.
Uzasadnienie bezpośredniego udzielenia zamówienia	CWŻ jest zintegrowanym, jednolitym systemem zaopatrzenia w wodę dla gmin i gmin miejskich położonych w obsługiwanej przez wodociąg obszarze, tj. w regionie Żuław i Mierzei Wiślanej. Wodociąg jest jedynym źródłem dostawy wody do wyżej wspomnianych gmin i gmin miejskich. Gminy i gminy miejskie są obsługiwane przez CWŻ w 99 procentach. Ustawa o samorządzie gminnym (Dziennik Ustaw z 1990 r., nr 16, poz. 96, z późniejszymi zmianami), uchwalona 8 marca 1990 r. przez sejm Rzeczypospolitej Polskiej, w art. 7 określa zadania własne gmin, które obejmują spełnianie zbiorowych potrzeb społeczności w odniesieniu do zaopatrzenia w wodę. Zgodnie z art. 10 ustawy o samorządzie gminnym, realizacja zadań publicznych może opierać się na współpracy pomiędzy organami samorządowymi. Spółka Centralny Wodociąg Żuławski realizuje wyżej wspomniane zadania zgodnie z ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, która została przyjęta 22 kwietnia 2005 r. przez sejm Rzeczypospolitej Polskiej (Dziennik Ustaw z 2005 r., nr 85, poz. 729, z późniejszymi zmianami). Na mocy postanowień wyżej wspomnianej ustawy, CWŻ ma pozwolenie na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę do

	mieszkańców gmin położonych w obszarze obsługiwanym przez CWŻ. Takie pozwolenie udzielane jest przez Wójta Gminy na podstawie wydanej decyzji (art. 16 ustawy). W związku z powyższym, CWŻ Sp. z o.o. ma monopol na realizację zadań związanych z dostawą wody do gmin i gmin miejskich, o których mowa powyżej. To optymalne rozwiązanie ze względów organizacyjnych i ekonomicznych. Spółka dysponuje odpowiednimi zasobami technicznymi (zakład uzdatniania wody, magistrala wodna i linie dystrybucyjne, stacje ciśnienia, zbiorniki wodne) oraz potencjałem organizacyjnym, administracyjnym i kapitałowym (trzy regiony eksploatacji, zakład produkcji wody, usługi konserwacyjne, laboratorium wody i ścieków, punkt obsługi klienta, 128 pracowników, kapitał zakładowy w wysokości 36 480 304,00 PLN), aby realizować te działania. Podpisaliśmy około 15 tys. umów na dostawę wody. Po stronie rosyjskiej jedyną instytucją odpowiedzialną za zarządzanie dostarczaniem wody mieszkańcom jest administracja lokalna, dlatego obydwu partnerów projektu posiada de jure i de facto status monopolisty w zakresie realizacji działań przewidzianych projektem.
--	--

Cel Tematyczny	7 - Poprawa dostępności regionów, rozwój trwałego i odpornego na klimat transportu oraz sieci i systemów komunikacyjnych
Tytuł	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 512 wraz z budową drogi i przeprawy mostowej w Bartoszczach, w tym zmiana przebiegu
Beneficjent	Wojewódzki Zarząd Dróg w Olsztynie
Partnerzy	Administracja gminy miejskiej dystryktu miejskiego Gusiew
Całkowity budżet projektu	8 040 000,00 EUR
Kwota dotacji	5 000 000,00 EUR
Kwota elementu infrastrukturalnego	8 000 000,00 EUR
Okres trwania projektu	2016 - 2017
Zakres projektu	Zgodnie z badaniami przeprowadzonymi w 2010 r. przez Generalną Dyрекcyję Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Olsztynie, średni dzienny ruch drogowy tylko na moście w Bartoszczach wzdłuż drogi krajowej nr 51 prowadzącej do przejścia granicznego Bezledy - Bagrationowsk wyniósł 17 119 samochodów. Umowa o małym ruchu granicznym pomiędzy UE a Federacją Rosyjską, która weszła w życie w lipcu 2012 r., spowodowała znaczący wzrost ruchu przez to przejście graniczne. Zgodnie z danymi polskiej straży granicznej, w 2012 r. przejście graniczne zostało przekroczone przez 1 059 778 osób oraz 722 640 pojazdy, natomiast w 2013 r. przejście zostało przekroczone przez 1 764 416 osób oraz 1 173 542 pojazdy. Oznacza to wzrost odpowiednio o ponad 66% i 62%. Jednocześnie, most został określony jako istotne wąskie gardło. Każde zdarzenie drogowe w tym rejonie oraz wszystkie drobne prace konserwacyjne na moście powodują trudności w ruchu w kierunku/z granicy oraz powodują zator w mieście. Projekt obejmuje modernizację około 1350 m drogi oraz budowę drogowej przeprawy przez most i zmianę przebiegu drogi wojewódzkiej nr 512 w Bartoszczach na odcinku od ul. Gdańskiej, poprzez niezabudowany obszar do doliny rzeki Łyna, korzystając z mostu w celu przekroczenia rzeki, oraz dalej do skrzyżowania ulic J. Poniatowskiego i J. Słowackiego. Dalej, trasa drogi wojewódzkiej nr 512 prowadzi przez ul. J. Poniatowskiego, do skrzyżowania z drogą krajową nr 51 prowadzącą do/z przejścia Bezledy - Bagrationowsk. Po stronie rosyjskiej planuje się rozbudowę infrastruktury drogowej w Gusiewie na łącznej długości ok. 2 km. Projekt obejmuje: budowę promenady przy rzece Pissa, przebudowę ul. Sovietskaya prowadzącej do nowo wybudowanej szkoły nr 3, przebudowę bocznych ulic, tj. ul. Sosnovaya i ul. Lesnaya, budowę/przebudowę chodników oraz ścieżek rowerowych, oświetlenie drogowe i inne towarzyszące prace.
Uzasadnienie bezpośredniego udzielenia zamówienia	Wojewódzki Zarząd Dróg w Olsztynie ma monopol de jure w odniesieniu do rozbudowy i konserwacji dróg regionalnych w województwie warmińsko-mazurskim. Instytucja ta zarządza siecią dróg regionalnych. Główne działania w ramach Dużego Projektu Infrastrukturalnego dotyczą modernizacji drogi wojewódzkiej, z tego względu Regionalny

	Zarząd Dróg w Olsztynie posiada wyłączne prawo do prowadzenia wszelkich prac na tej drodze. Obecna struktura urzędu i zakres jego kompetencji nabytych dzięki inwestowaniu i zarządzaniu drogami od kilku lat zapewnia skuteczną realizację projektu. Wojewódzki Zarząd Dróg posiada doświadczenie w realizacji programów w ramach funduszy strukturalnych Unii Europejskiej (między innymi Program Współpracy Transgranicznej LT-PL-RU 2007-2013). Ponadto, jako zarządca dróg i inwestor, beneficjent ma formalne i prawne możliwości w formie tzw. specjalnej ustawy drogowej. Narzędzie to pozwala na szybkie i skuteczne przygotowanie oraz realizację inwestycji na podstawie decyzji o pozwoleniu na realizację inwestycji drogowej. Decyzja uprawnia inwestora do niezwłocznego rozpoczęcia prac budowlanych (na podstawie tzw. rygoru natychmiastowej wykonalności) oraz przejęcia ziemi na potrzeby budowy/rozbudowy, która staje się z mocy prawa własnością Warmii i Mazur. Administracja dystryktu miejskiego Gusiew ma monopol de jure w odniesieniu do rozbudowy i konserwacji ulic w dystrykcie Gusiew. Organ ten zarządza ulicami i inną infrastrukturą miejską. Główne działania w ramach Dużego Projektu Infrastrukturalnego dotyczą przebudowy ulic, chodników i infrastruktury w mieście. W związku z powyższym, miasto Gusiew posiada wyłączne prawo do prowadzenia wszelkich czynności na tym terenie. Administracja miasta Gusiew ma wieloletnie doświadczenie w realizacji projektów w różnych dziedzinach, w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Litwa-Polska-Rosja 2007-2013. Miasto Gusiew posiada również wiele projektów o różnych wartościach, które mogą być przedłożone i prowadzone w ramach działalności Partnera. Miasto Gusiew jest wiarygodnym i rzetelnym partnerem i posiada doświadczenie w realizacji projektów z wkładem Unii Europejskiej. Podczas, gdy w ramach Programu Litwa-Polska-Rosja realizowany był inny projekt, pomimo intensywnych poszukiwań rosyjskiego partnera, Gusiew okazał się jedynym miastem, które chętnie nawiązało współpracę z Beneficjentem i zagwarantowało realizację swojej części projektu oraz jego promocję na terytorium Federacji Rosyjskiej. Wspólna realizacja DPI pozwoli na wymianę doświadczeń, co pomoże w ustanowieniu i utrzymaniu bliskiej współpracy transgranicznej pomiędzy Federacją Rosyjską a Polską; ponadto, nawiązane zostaną nowe osobiste kontakty pomiędzy osobami pracującymi nad projektem w regionie kaliningradzkim i w województwie warmińsko-mazurskim.
--	---

Cel Tematyczny	7 - Poprawa dostępności regionów, rozwój trwałego i odpornego na klimat transportu oraz sieci i systemów komunikacyjnych
Tytuł	Przebudowa drogi krajowej nr 65 na odcinku Kowale Oleckie - Olecko
Beneficjent	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Olsztynie
Partnerzy	Administracja Obiektów Drogowych Regionu Kaliningradzkiego
Całkowity budżet projektu	10 000 000,00 EUR
Kwota dotacji	9 000 000,00 EUR
Kwota elementu infrastrukturalnego	9 500 000,00 EUR
Okres trwania projektu	2017 - 2018
Zakres projektu	Projekt będzie kontynuacją strategicznego projektu Programu Współpracy Transgranicznej Litwa-Polska-Rosja 2007-2013 "Przebudowa drogi krajowej nr 65 na odcinku Gołdap-Kowale Oleckie". Następny odcinek drogi krajowej nr 65 Kowale Oleckie-Olecko na długości 10,85 km zostanie przebudowany, co przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa i ograniczenia czasu podróży. Droga krajowa nr 65 prowadzi od polskiej granicy z Rosją w Gołdapi w kierunku Ełku i Białegostoku oraz do granicy z Białorusią w Bobrownikach. Dzięki poprawie dostępności, projekt przyczyni się również do zwiększenia inwestycyjnej atrakcyjności obszarów.

	Lepsza dostępność obszaru transgranicznego jako całości, a zwłaszcza przejść granicznych, ma strategiczne znaczenie dla rozwoju tego obszaru. Realizacja projektu pomoże przezwyciężyć tego rodzaju problemy oraz takie trudności, jak: zbyt długi czas podróży, zły stan i niski poziom bezpieczeństwa infrastruktury, a także niedostateczna wymiana doświadczeń. Konieczne są inwestycje mające na celu dostosowanie infrastruktury transportowej do zwiększonego ruchu, który jest wynikiem zawarcia porozumienia w sprawie małego ruchu granicznego. Efekty transgraniczne projektu są następujące: • poprawa dostępności przejścia granicznego Gołdap-Gusiew; • poprawa infrastruktury transportowej na obszarze transgranicznym, w tym zwiększenie bezpieczeństwa; • Zacieśnienie współpracy transgranicznej między instytucjami odpowiedzialnymi za przygotowanie i wdrażanie projektów drogowych po obu stronach granicy – projekt będzie realizowany z partnerem rosyjskim zaangażowanym w działania „miękkie”; może to być część symetrycznego projektu.
Uzasadnienie bezpośredniego udzielenia zamówienia	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Olsztynie, ma monopol de jure w odniesieniu do rozbudowy i konserwacji dróg krajowych w województwie warmińsko-mazurskim. Organ ten zarządza siecią dróg krajowych. Główne zadania projektu dotyczą modernizacji drogi krajowej, z tego względu organ ten posiada wyłączne prawa do prowadzenia takich prac na tej drodze.

Cel Tematyczny	7 - Poprawa dostępności regionów, rozwój trwałego i odpornego na klimat transportu oraz sieci i systemów komunikacyjnych
Tytuł	BALTCON Połączenie Bałtyckie - Poprawa Transportu Drogowego na Mierzei Wiślanej
Beneficjent	Samorząd województwa pomorskiego
Partnerzy	Urząd Budowy Dróg Obwodu Kaliningradzkiego (do potwierdzenia)
Całkowity budżet projektu	8 500 000,00 EUR
Kwota dotacji	7 650 000,00 EUR
Kwota elementu infrastrukturalnego	8 000 000,00 EUR
Okres trwania projektu	2018 - 2022
Zakres projektu	Zadanie polega na przebudowie 30 km drogi wojewódzkiej nr 501, co zmniejszy liczbę wypadków drogowych i ofiar (w szczególności ofiar śmiertelnych). Poprzez poprawę warunków technicznych infrastruktury drogowej (np. nowa nawierzchnia drogi, budowa odpowiedniego systemu odwodnienia), negatywny wpływ drogi na otaczające ją środowisko naturalne zostanie ograniczony (obniżając emisję spalin i poziomu hałasu ruchu drogowego), co z uwagi na unikalny charakter środowiska Mierzei Wiślanej jest szczególnie istotne. Projekt przyczynia się również do usunięcia barier w relacjach społecznych na obszarze infrastrukturalnego wsparcia poprzez ułatwienie i umocnienie istniejących i nawiązanie nowych trwałych partnerstw i struktur współpracy. Podstawowym wynikiem realizacji projektu jest poprawa dostępu do transportu, aby stworzyć warunki zrównoważonego rozwoju i terytorialnej spójności przygranicznego obszaru Mierzei Wiślanej. Dodatkowo jest planowana budowa ścieżki rowerowej wzdłuż drogi, która stworzy alternatywny sposób przemieszczania się dla mieszkańców oraz dla turystów odwiedzających ten obszar. Transgraniczny wpływ zostanie osiągnięty dzięki zwiększeniu integracyjnego i zrównoważonego rozwoju obszaru przygranicznego, zwłaszcza poprzez poprawę dostępności i atrakcyjności przygranicznych społeczności. Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń i poziomu hałasu z ruchu drogowego przyczyni się do poprawy stanu

	środowiska całego transgranicznego obszaru Mierzei Wiślanej. Ponadto odbudowa drogi spowoduje zmniejszenie liczby wypadków, również tych z udziałem podróżnych z obwodu kaliningradzkiego. Dzięki lepszej dostępności zwiększy się liczba turystów, w tym osób podróżujących dalej drogą morską do obwodu kaliningradzkiego przez przystanie położone po polskiej stronie Mierzei Wiślanej. Ścieżka rowerowa, która ma powstać wzdłuż drogi 501, może być w przyszłości połączona z planowaną trasą rowerową po rosyjskiej stronie Mierzei Wiślanej.
Uzasadnienie bezpośredniego udzielenia zamówienia	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego będzie wdrażał projekt za pośrednictwem Pomorskiego Wojewódzkiego Zarządu Dróg, który jest jednostką budżetową samorządu i zarządza siecią dróg w województwie pomorskim. Zarząd Dróg został powołany na mocy uchwały samorządu i pracuje w oparciu o ustawę z 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, artykuł. 21. Pomorski Wojewódzki Zarząd Dróg jest jedyną instytucją uprawnioną do koordynowania i zarządzania siecią dróg regionalnych w imieniu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego. Obydwaj partnerzy projektu mają de jure i de facto status monopolisty w zakresie realizacji działań objętych projektem.

Cel Tematyczny	7 - Poprawa dostępności regionów, rozwój trwałego i odpornego na klimat transportu oraz sieci i systemów komunikacyjnych
Tytuł	Granica województwa - obwodnica miasta Filipów - przebudowa drogi wojewódzkiej nr 652
Beneficjent	Województwo podlaskie / Podlaski Wojewódzki Zarząd Dróg w Białymstoku
Partnerzy	
Całkowity budżet projektu	7 000 000,00 EUR
Kwota dotacji	6 300 000,00 EUR
Kwota elementu infrastrukturalnego	6 500 000,00 EUR
Okres trwania projektu	04.2016 - 11.2017
Zakres projektu	Realizacja Projektu pt.: GRANICA WOJEWÓDZTWA - OBWODNICA MIASTA FILIPÓW - PRZEBUDOWA DROGI WOJEWÓDZKIEJ NR 652 (długość odcinka ok. 9 km planowanego przebiegu ok. 7 + 205 do 16 + 153, co zostanie objaśnione po opracowaniu dokumentacji technicznej) (planowany termin inwestycji to dwa pełne sezony, tj. co najmniej 18-20 miesięcy od daty podpisania umowy z wykonawcą) będzie obejmować, w szczególności: • poszerzenie istniejącej drogi do szer. ok. 7,0 m, rozbiórka istniejących warstw struktury nawierzchni i budowa nowej kategorii z dostosowaniem do obciążenia ruchem KR4, • poprawa geometrii pionowych i poziomych łuków, • rozbudowa / przebudowa skrzyżowań z bocznymi drogami, w tym dodanie wybranych pasów skrzyżowania do skrzyżowania w lewo lub w prawo, • budowa nowych konstrukcji; • budowa i przebudowa zatok autobusowych, • budowa i rozbudowa chodników na obszarach miejskich, • budowa i przebudowa zatok parkingowych, • przebudowa istniejących indywidualnych i publicznych miejsc spotkań oraz do pól i lasów, • budowa oświetlenia drogowego, • rozbudowa istniejącego systemu odwodnienia drogi - budowa i rozbudowa rowów przydrożnych i przepustów pod zjazdami, budowa rowów, retencja i infiltracja, budowa zbiorników infiltracyjnych, budowa systemu kanalizacji deszczowej wraz z urządzeniami do odprowadzania wód deszczowych i roztopowych, • wprowadzenie elementów zarządzania ruchem - oznakowanie pionowe i poziome oraz urządzenia w zakresie bezpieczeństwa ruchu, przebudowa i bezpieczeństwo sieci oraz infrastruktura techniczna kolidująca z planowaną nową drogą - dostawa wody - system kanalizacyjny - sieć tele - sieć energetyczna, kable i przewody napowietrzne, • projekt i budowa nowego przebiegu drogi wojewódzkiej (tzw. Obwodnicy Filipowej - w

	zależności od decyzji środowiskowej). Aby ograniczyć środowiskowy wpływ inwestycji, oczekuje się następujących prac: • przebudowa / rozbudowa obiektów inżynierskich (przepustów i mostów), aby przystosować je do parametrów etapów drogi wojewódzkiej nr 652 oraz w zakresie niezbędnym na potrzeby kwestii środowiskowych, rozbudowa istniejącego systemu odwodnienia drogi - budowa i rozbudowa rowów przydrożnych i przepustów pod zjazdami, budowa rowów, retencja i infiltracja, budowa zbiorników infiltracyjnych, budowa systemu kanalizacji deszczowej wraz z urządzeniami do odprowadzania wód deszczowych i roztopowych, • ścinka zieleni i projekt nasadzeń. Bezpośrednim rezultatem projektu jest również: • ograniczenie czasu podróży na przekształconym odcinku drogi; • skrócenie czasu podróży w ruchu pasażerskim i towarowym; • wzmocnienie nośności nawierzchni do poziomu ≥ 115 kN / oś; • ograniczenie ryzyka wystąpienia wypadków drogowych; • zwiększenie ruchu na danym odcinku drogi; • poprawa funkcjonalności odcinka przebudowanej drogi (planowana szerokość pasów ruchu dla drogi tej kategorii - 7,0 m jest maksymalną szerokością (Dziennik Ustaw nr 43, poz. 430 1999. Rozporządzenie Ministerstwa Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie; Dziennik Ustaw z 14 maja 1999 r.), zgodnie z art. 7, ustęp 2 punkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - prawo budowlane; istotna poprawa bezpieczeństwa drogowego (w odniesieniu do poprawy bezpieczeństwa użytkowników drogi) poprzez zastosowanie rozwiązań inżynierskich znacząco zwiększa bezpieczeństwo (dostosowanie do parametrów określonych w wymaganiach i standardach UE, wprowadzenie nowej i poprawa istniejącej organizacji ruchu, budowa nowej i przebudowa istniejącej nawierzchni, budowa ścieżek pieszo-rowerowych, przebudowa utwardzonych poboczy, budowa i przebudowa zatok autobusowych, budowa zjazdów do obiektów i pól, prawidłowe pionowe i poziome oznaczenie dróg oraz budowa urządzeń ograniczających prędkość pojazdów na terenach miejskich, np. wydzielenie przejść dla pieszych; - Ograniczenie i znaczące ograniczenie wpływu na środowisko (budowa przepustów dla zwierząt, usunięcie nagromadzonych wód deszczowych - budowa nowych drogowych elementów odwadniających infrastruktury technicznej kolidującej z inwestycją, - możliwa budowa kanału technologicznego); - Istotne korzyści techniczne, ekonomiczne i społeczne dla całego regionu, osiągnięte głównie dzięki realizacji projektu; - Wysoki poziom efektywności kosztowej projektu (wskaźnik pokazał wydatki rozumiane jako finansowe i ludzkie zasoby w stosunku do osiągalnych rezultatów).
Uzasadnienie bezpośredniego udzielenia zamówienia	Należy wyjaśnić, że projekt będzie realizowany przez: Kierownika Projektu (beneficjenta), województwo podlaskie (podmiot reprezentujący Kierownika Projektu - Podlaski Wojewódzki Zarząd Dróg w Białymstoku), które, na mocy ustawy z dnia 5 czerwca 1998 o samorządzie powiatowym (Dziennik Ustaw nr 142.1590, 2001, z późniejszymi zmianami), posiada osobowość prawną powiatowej samorządowej wspólnoty wszystkich swoich mieszkańców. Województwo wykonuje zadania publiczne na poziomie powiatowym m.in. w zakresie transportu i dróg publicznych. Jednostką realizującą projekt (zgodnie z uchwałą nr 43/558/2011 zarządu województwa podlaskiego z dnia 2 sierpnia 2011 r. w sprawie udzielenia pełnomocnictwa dyrektorowi Podlaskiego Wojewódzkiego Zarządu Dróg w Białymstoku) będzie Podlaski Wojewódzki Zarząd Dróg w Białymstoku, który jest jednostką organizacyjną województwa podlaskiego utworzoną na mocy uchwały nr VI/18/99 Zgromadzenia Województwa Podlaskiego z dnia 25 lutego 1999 r. w sprawie ustanowienia jednostki budżetowej - Podlaskiego Wojewódzkiego Zarządu Dróg w Białymstoku. To dlatego dotacja projektu zostanie przekazana województwu podlaskiemu, które posiada osobowość prawną i wszystkie niezbędne i wymagane przywileje administracyjne zgodnie z przepisami polskiego prawa jako właściciel dróg wojewódzkich oraz podmiot posiadający

	monopol de jure (Zarząd Dróg Wojewódzkich w regionie podlaskim został utworzony przez Podlaski Wojewódzki Zarząd - Podlaski Wojewódzki Zarząd Dróg w Białymstoku, który będzie realizować projekt pod względem technicznym i wykonawczym i który posiada wszystkie niezbędne umocowania i działa w imieniu województwa podlaskiego). Inwestycja będzie służyć poprawie bezpieczeństwa dzięki poszerzeniu jezdni, położeniu nowej nawierzchni, budowie nowych znaków i oznaczeń drogowych, budowie zatok autobusowych i ścieżek pieszko-rowerowych, jak również dzięki przebudowie skrzyżowań z drogami. Realizacja projektu przyczyni się nie tylko do radykalnej poprawy warunków podróżowania i bezpieczeństwa użytkowników drogi, ale poprawi również jakość życia mieszkańców terytoriów położonych w sąsiedztwie oraz poprawi komunikację w kierunku Gołdap-Gusiew (En-Ru). Inwestycja znacząco przyczyni się do rozwoju strefy wspólnej stabilności, bezpieczeństwa i dobrobytu, jak również wzrostu integracji gospodarczej, społecznej i politycznej współpracy pomiędzy Polską a obwodem kaliningradzkim. Główne cele Projektu obejmują, w szczególności: • wspieranie społeczno-gospodarczego rozwoju po obydwu stronach granicy (w tym poprzez lepszy dostęp do infrastruktury drogowej i dostęp do obszarów transgranicznych) • współpracę na rzecz wypracowania odpowiedzi na wspólne wyzwania i problemy, • wspieranie kontaktów i współpracy w zakresie terytorialnych korzyści dotyczących harmonizowania działań finansowanych przez Unię Europejską Głównym celem projektu jest wzmocnienie współpracy pomiędzy obydwoma przygranicznymi obszarami Polski i Rosji. Podstawowym celem współpracy jest niewątpliwie rozwój przygranicznych regionów po obu stronach granicy realizowany w ramach tego projektu poprzez poprawę dostępności do regionu przygranicznego. Rozwój sieci dróg został wpisany do kierunków rozwoju regionu i wynika z celów polityki krajowej dotyczącej przestrzennego zagospodarowania kraju. Kierunki rozwoju regionu Podlasia w gospodarczym rozwoju regionu opierają się na ostatnio opracowanych dokumentach programowych i dokumentach dotyczących planowania, które formułują strategiczne cele i zasady polityki krajowej. Jednym z głównych strategicznych celów rządu jest wprowadzenie polskiej gospodarki na ścieżkę szybkiego wzrostu, jednocześnie tworząc nowe miejsca pracy. Aby osiągnąć ten cel, konieczne jest wprowadzenie szeregu zmian do polityki dotyczącej działalności gospodarczej, co spowoduje usunięcie lub złagodzenie barier dotyczących rozwoju istniejących i zakładania nowych przedsięwzięć. Zgodnie z powyższym, celem projektu jest również wzrost atrakcyjności inwestycyjnej regionu poprzez rozwój infrastruktury transportowej o regionalnym znaczeniu: • zwiększenie spójności krajowego i międzynarodowego systemu transportu, • zwiększenie wewnętrznej spójności regionu komunikacyjnego, • poprawienie bezpieczeństwa na drodze. Ponadto, celem projektu jest: • zmniejszenie kosztów dla użytkowników dróg, zarówno poprzez ograniczenie czasu podróży, jak i poprzez ograniczenie kosztów eksploatacji pojazdów, • przystosowanie drogi do przewożenia większych ładunków, • poprawienie warunków życia mieszkańców: wyższy komfort, mniejszy hałas i zanieczyszczenie wzdłuż drogi w porównaniu do sytuacji, gdyby inwestycja nie była realizowana, poprawa wyglądu drogi, • ograniczenie uciążliwości drogi dla środowiska, • poprawienie dostępności obszaru, na którym realizowany jest projekt, również przyczyni się do zwiększenia mobilności ludzi, zwiększenie ich aktywności, także w sferze działalności gospodarczej, co w dłuższej perspektywie przyczyni się do wzrostu ich zamożności. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej terenów położonych wzdłuż
--	--

	drogi. Cele projektu i transgraniczny skutek można podsumować w następujący sposób: • umożliwienie dostępu do terenów inwestycyjnych zwłaszcza na obszarze przygranicznym, • poprawienie jakości usług transportowych, • długoterminowy wpływ: wzrost zapotrzebowania na usługi turystyczne, • rozwój transgranicznej infrastruktury transportowej; • wprowadzenie strategicznego planowania w ramach rozwoju polityki transportowej w regionie przygranicznym; • promowanie zrównoważonego rozwoju transportu na przygranicznym obszarze.
--	--

Cel Tematyczny	7 - Poprawa dostępności regionów, rozwój trwałego i odpornego na klimat transportu oraz sieci i systemów komunikacyjnych
Tytuł	Przebudowa ul. Buczka, począwszy od granic administracyjnych miasta Suwałki do przecięcia torów kolejowych w ciągu drogi wojewódzkiej nr 655 oraz budowa ulicy Okruzhnaya i przyległej w 'Czerniachowskim parku przemysłowym' w Czerniachowsku
Beneficjent	Miasto Suwałki
Partnerzy	Administracja jednostki miejskiej "Rejon Osady Miejskiej Czerniachowsk"
Całkowity budżet projektu	5 681 000,00 EUR
Kwota dotacji	5 112 000,00 EUR
Kwota elementu infrastrukturalnego	5 571 000,00 EUR
Okres trwania projektu	2017 - 2018
Zakres projektu	Ogólnym celem projektu jest poprawa dostępności polsko-rosyjskiego regionu transgranicznego oraz rozwój międzynarodowych sieci transportu i łączności. Projekt zakłada usprawnienie rozwoju społecznego i gospodarczego polsko-rosyjskiego regionu transgranicznego, a także zwiększenie dostępności tego regionu oraz bezpieczeństwa ruchu poprzez poprawę jakości połączeń komunikacyjnych między krajową a międzynarodową siecią transportową. Projekt dotyczy przebudowy ul. Buczka, począwszy od granic administracyjnych miasta Suwałki przy przyszłym punkcie węzłowym "Suwałki-Południe" (będącym częścią planowanej obwodnicy Suwałk w ciągu drogi S-61 "Via Baltica") do przecięcia torów kolejowych, w ciągu drogi wojewódzkiej nr 655. Odcinek planowany do przebudowy ma łączną długość ok. 1,210 km. Punkt węzłowy "Suwałki-Południe" biegnie w ciągu planowanej drogi ekspresowej S61, która ma bieć z litewskiej A5 przy polsko-litewskiej granicy niedaleko Budziska, aby przeciąć drogę ekspresową S8 niedaleko miasta Ostrów Mazowiecka. Odcinek ul. Buczka planowany do przebudowy będzie również częścią wschodniej obwodnicy miasta Suwałki i będzie przebiegać w ciągu drogi wojewódzkiej nr 655. Będzie ona używana przez niektórych podróżujących jadących do przejścia granicznego Gołdap-Gusiew drogą krajową nr 65. W 2015 dokumentacja techniczna dla przygotowania projektu została przygotowana dzięki współfinansowaniu otrzymanemu z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Podlaskiego 2007-2013, w ramach projektu "Przygotowanie dokumentacji technicznej dla drogi wojewódzkiej nr 655 w swoim docelowym przebiegu w mieście Suwałki". Wdrożenie projektu będzie szczególnie korzystne dla przedsiębiorstw z Polski i Rosji ze względu na lepszą regionalną komunikację do i z Suwałk i Czerniachowska oraz lepszą dostępność do licznych gospodarczych, sportowych i kulturalnych udogodnień zlokalizowanych w regionie przygranicznym. Przebudowa ul. Buczka zapewni lepszą mobilność osób i towarów z/do Suwałk, zwłaszcza do Suwalskiej Strefy Ekonomicznej i Urzędu Celnego, do istniejącej Śmigłowcowej Bazy Ratownictwa Medycznego oraz planowanego lotniska lokalnego w Suwałkach. Na dzień 31.12.2015 w podstrefie Suwalskiej Strefy Ekonomicznej różnorodną działalność gospodarczą z polskim i zagranicznym kapitałem prowadziło około 31 firm; przedsiębiorcy zatrudniali około 2923 osób, podczas gdy wydatki kapitałowe wyniosły 651 874 513 PLN. W bezpośrednim sąsiedztwie SSE, miasto planuje

	przygotowanie dodatkowo około 152 ha terenów inwestycyjnych z kompletną infrastrukturą techniczną na potrzeby prowadzenia działalności gospodarczych w tej strefie - z tego względu konieczny jest lepszy dostęp do terenów inwestycyjnych. Ponadto, przebudowana droga stworzy lepsze połączenie do Parku Naukowo-Technicznego Polska Wschód Sp. z o.o. Strategicznym celem Parku jest uczynienie z Suwałk atrakcyjnego miejsca dla wzajemnych relacji pomiędzy nauką i biznesem, umożliwiając transfer technologii i innowacyjnych form działalności gospodarczej oraz inwestycji. Obecnie, 5 z 11 działek inwestycyjnych należących do Parku jest przedmiotem sprzedaży na rzecz prywatnych przedsiębiorców. Firmy pracujące w Parku Naukowo-Technicznym Polska Wschód Sp. z o.o. zatrudniają około 200 osób. Partnerem projektu jest Administracja jednostki miejskiej "Rejon Osady Miejskiej Czerniachowsk". Partner planuje budowę ulicy Okruzhnaya, która będzie prowadzić do stacji kolejowej "Nowy Czerniachowsk" oraz parku przemysłowego "Czerniachowsk". Budowa dotyczy odcinka jednej z planowanych obwodnic Czerniachowska w ciągu trasy europejskiej E28 (Berlin – Szczecin – Gdańsk – Kaliningrad – Mariampol – Wilno – Mińsk) z perspektywą połączenia do trasy europejskiej E77 (Budapeszt – Bańska Bystrzyca – Kraków – Warszawa – Elbląg – Kaliningrad – Szawle– Ryga – Psków). Droga będzie miała zjazd do punktu węzłowego "Nowy Czerniachowsk". Odcinek planowany do budowy ma łączną długość ok. 3403 m. Planuje się również budowę dwóch rozjazdów wzdłuż linii kolejowych. Projekt przyczyni się do poprawy dostępności Czerniachowska oraz do rozwoju międzynarodowych sieci transportu i łączności. Dzięki budowie ulicy Okruzhnaya osoby i towary będą mogły w lepszy, szybszy i bezpieczniejszy sposób przemieszczać się z/do Czerniachowska, szczególnie do parku przemysłowego „Czerniachowsk” oraz do południowej części miasta. Planowana droga połączy trasę europejską E28 z trasą europejską E77. Droga umożliwi również dostęp do stacji kolejowej "Nowy Czerniachowsk", która łączy szlaki kolejowe krajowe i europejskie, oraz zapewnia dostęp do parku przemysłowego "Czerniachowsk". Droga połączy również centralne i południowe części Czerniachowska. Projekt ma strategiczne znaczenie w regionie. Słaba dostępność transportowa jest charakterystyczną cechą południowej części Czerniachowska, ponieważ to osiedle mieszkaniowe jest połączone z centralną częścią miasta jedynie tunelem. Istniejąca obwodnica do osiedla ma 56 km długości. Lokalna straż pożarna i stacja ratownictwa znajdują się w centralnej części, podczas gdy szpital znajduje się w południowej części Czerniachowska. Szczególą cechą położenia parku przemysłowego "Czerniachowsk" jest dostępność kolejowego terminala z torami kolejowymi odpowiadającymi krajowym i europejskim standardom. Miejsce to zapewnia dobre połączenia w wielu kierunkach, jak również przewóz towarów lub kontenerów do innego miejsca przeznaczenia. Obecnie, park przemysłowy "Czerniachowsk" zapewnia kompletne usługi w zakresie transportu i logistyki oraz obsługę magazynową. Odbywa się tu również odprawa celna towarów przychodzących z Polski drogą kolejową. Potencjalna powierzchnia terenów rozwojowych parku przemysłowego "Czerniachowsk" ma 485 hektarów. Obecnie, wielu inwestorów z krajów Unii Europejskiej wykazuje zainteresowanie produkcją materiałów, produkcją małych i średnich maszyn oraz przemysłem szklarskim. W dłuższej perspektywie, planuje się rozwój sieci drogowej i kolejowej oraz rozwój strefy przemysłowej dysponującej wszystkimi niezbędnymi mediami (sieci kanalizacyjne i sanitarne, magistrale wysokiego ciśnienia, sieci elektryczne i sieci dystrybucji gazu). Park przemysłowy mógłby zapewnić stałe zatrudnienie dla ponad 8 tysięcy osób do roku 2020. Efekty transgraniczne projektu dla obwodu kaliningradzkiego są następujące: • poprawa dostępności poprzez włączenie projektowanej obwodnicy (odcinka drogi federalnej) do międzynarodowej sieci europejskich korytarzy transportowych; • optymalizacja ruchu towarowego w odpowiedzi na wzrost w zakresie handlu międzynarodowego oraz na zwiększenie motoryzacji pod względem zarejestrowanych samochodów (obwód kaliningradzki wielokrotnie znajdował się wśród dziesięciu regionów Rosji, w których odnotowuje się największą liczbę samochodów w przeliczeniu na liczbę mieszkańców); • poprawa dostępu do regionalnej infrastruktury transportu kolejowego;
--	---

	• stworzenie lepszych warunków rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw w regionie oraz zapewnienie dostępu do miejsc historycznych i atrakcji turystycznych. W skali mikro projekt przyczyni się do osiągnięcia kilku szczegółowych celów, takich jak: zwiększenie współpracy gospodarczej między przedsiębiorstwami z obszaru transgranicznego, poprawa współpracy podmiotów publicznych w regionach transgranicznych w rozwiązywaniu wspólnych problemów w zakresie transportu oraz wspieranie kontaktów międzyludzkich i przyjacielskiej współpracy transgranicznej.
Uzasadnienie bezpośredniego udzielenia zamówienia	Projekt kwalifikuje się do bezpośredniego udzielenia zamówienia z uwagi na swój strategiczny wpływ w transgranicznym regionie i znaczenie dla poprawy dostępności do odpowiednich polskich i rosyjskich regionów poprzez rozwój międzynarodowych sieci transportowych i komunikacyjnych. Jego realizacja wzmocni regionalną infrastrukturalną łączność i dostępność transportową. Integracja systemów lokalnych z regionalnymi i ponadregionalnymi systemami wzmocni elastyczność ruchu w Suwałkach i Czerniachowsku oraz poprawi dostępność transportową. Projekt wywiera wyraźny społeczno-gospodarczy wpływ w obydwu regionach, ponieważ infrastruktura drogowa będzie służyć milionom użytkowników w skali roku, zapewniając lepszą, szybszą i bezpieczniejszą mobilność lokalnych mieszkańców, krajowych i zagranicznych turystów, oraz towarów z/do licznych obiektów, ograniczając czas podróży, koszty transportu i wypadkowość. Przebudowa infrastruktury drogowej jest istotna dla poprawy warunków ruchu tranzytowego i dalekobieżnego, zapewniając lepsze połączenie obydwu regionów. Partner Wiodący (miasto Suwałki) i Partner Projektu (Administracja jednostki miejskiej "Rejon Osady Miejskiej Czerniachowsk") są oficjalnie miastami partnerskimi od 11 sierpnia 2012 r., kiedy to miasta te podpisały Umowę o Współpracy. Miasta wspólnie zrealizowały projekt Współpracy Transgranicznej EISP nr LPR1/010/109 "Poprawa infrastruktury terenów publicznych na rzecz zwiększenia atrakcyjności turystycznej w transgranicznym regionie" w latach 2013-2015. Obydwaj partnerzy dysponują doświadczonym personelem, posiadają wkład finansowy i zdolność organizacyjną do realizacji infrastrukturalnego projektu na dużą skalę w odpowiednim terminie. Stały zarząd nad ul. Buczka, która ma być przebudowana w Suwałkach, sprawowany jest przez miasto Suwałki. Miasto Suwałki ma monopol de jure i de facto w odniesieniu do tego obszaru zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (EU) Nr 897/2014. Miasto Suwałki ma wyłączną władzę administracyjną do zarządzania i nadzorem nad ul. Buczka w Suwałkach. Stały zarząd nad obszarem, który ma być budowany w Czerniachowsku, sprawowany jest przez jednostkę miejską "Rejon Osady Miejskiej Czerniachowsk". Nie jest to wyodrębniona własność należąca do administracji miejskiej "Rejon Osady Miejskiej Czerniachowsk" na podstawie ustawy federalnej z dnia 25 października 2001 r. N 137-FZ "w sprawie wprowadzenia kodeksu ziemskiego Federacji Rosyjskiej". Partner Projektu ma monopol de jure i de facto w odniesieniu do tego obszaru zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (EU) Nr 897/2014. Rejon Osady Miejskiej Czerniachowsk ma wyłączną władzę administracyjną do zarządzania i nadzorem nad ul. Buczka w Suwałkach..

Cel Tematyczny	10 - Wspieranie zarządzania granicami oraz bezpieczeństwem na granicach, zarządzanie mobilnością i migracjami
Tytuł	Przebudowa drogowego przejścia granicznego w Bagrationowsku
Beneficjent	Ministerstwo Transportu Federacji Rosyjskiej
Partnerzy	FGKU Rosgranstroy, <u>Do potwierdzenia:</u> rząd regionu kaliningradzkiego, Polska Straż Graniczna, województwo warmińsko-mazurskie Rzeczypospolitej Polskiej
Całkowity budżet projektu	5 000 000,00 EUR
Kwota dotacji	4 500 000,00 EUR
Kwota elementu infrastrukturalnego	4 500 000,00 EUR
Okres trwania	24 miesiące (12.2015 - 12.2017)

projektu	
Zakres projektu	DPG (Drogowe Przejście Graniczne) Bagrationowsk jest jednym z najbardziej obciążonych punktów kontrolnych na rosyjsko-polskiej granicy. Planowana przepustowość dotycząca pojazdów jest obecnie ponad czterokrotnie przekroczona, z tego względu przed DPG często tworzą się kolejki, co istotnie wpływa na sytuację ekologiczną. Poza tym, po przeprowadzonej przebudowie DPG po polskiej stronie - DPG Bezledy, w infrastrukturze punktów kontrolnych wystąpił dysonans, który powoduje trudności w rytmicznym i synchronicznym funkcjonowaniu punktów kontrolnych po obydwu stronach. Skutkuje to długim czasem oczekiwania na przekroczenie granicy. Przyległy DPG Bezledy był przebudowywany pod koniec 2014 r. - na początku 2015 r. Przebudowa dotyczyła pawilonów kontrolnych, platformy do badań, jak również obiektów infrastruktury kierunku samochodowego. Obecnie, DPG Bezledy ma 5 pasów ruchu w kierunku z Polski do Rosji, a z powrotem 7 pasów ruchu, a jeden z nich - dla podróżujących w ramach Lokalnego Ruchu Transgranicznego. Z powodu zwiększającej się popularności, Umowa pomiędzy rządami Rosji i Polski w sprawie zarządzania lokalnego ruchu transgranicznego - rozwój regionalnej sfery komunikacyjnej znacząco się poprawił i granicę przekracza więcej osób z terenów transgranicznych. DPG Bagrationowsk nie był modernizowany od ponad 10 lat (od 2003 r.), podczas gdy ilość pojazdów przepuszczonych przez rosyjsko-polską granicę przez pracowników organów kontroli państwa znacząco wzrosła. Przebudowa ma również poprawić sytuację związaną z miejscami pracy organów kontroli państwa oraz stworzyć nowoczesne i dogodne warunki pracy. Przebudowa drogi zapewni płynny ruch pomiędzy UE i Obwodem Kaliningradzkim oraz zapewni jednakowo komfortowe i bezpieczne warunki dla ruchu drogowego po różnych stronach Rosyjsko-Polskiej granicy. Planowane działania: • Przebudowa nawierzchni (zwiększenie promieni zakrętów drogowych, rozmieszczenie dodatkowych pasów ruchu, asfaltowanie); • Budowa pasa ruchu dla pieszych i rowerzystów przekraczających granicę; • Rozbudowa części drogi pomiędzy rosyjskimi i polskimi DPG (usunięcie wąskiego gardła); • Budowa zadaszeń w miejscu, w którym przeprowadzane są badania transportu samochodowego; • Modernizacja pawilonów na potrzeby dyżurów służb granicznych i celnych (8 jednostek); • Przebudowa punktu badań zwierząt; • Modernizacja zewnętrznych sieci elektrycznych; • Organizacja ruchu (podział zabezpieczeń strumieni ruchu, bariery, sygnalizacja świetlna, organizacja systemów komunikacyjnych i systemu alarmowego); • Przebudowa zewnętrznych systemów kanalizacji deszczowej; • Przebudowa urządzeń oczyszczania ścieków deszczowych; • Modernizacja przepompowni sieci wodociągowej; • Wymiana systemu zewnętrznego oświetlenia.
Uzasadnienie bezpośredniego udzielenia zamówienia	Projekt spełnia wymagania określone dla DPI. Partner Wiodący ma monopol de jure i de facto w zakresie realizowania działań tego projektu.

Cel Tematyczny	10 - Wspieranie zarządzania granicami oraz bezpieczeństwem na granicach, zarządzanie mobilnością i migracjami
Tytuł	Przebudowa drogowego przejścia granicznego w Mamonowie (Grzechotki)
Beneficjent	Ministerstwo Transportu Federacji Rosyjskiej

Partnerzy	FGKU Rosgranstroy, Do potwierdzenia: rząd regionu kaliningradzkiego, Polska Straż Graniczna, województwo warmińsko-mazurskie Rzeczypospolitej Polskiej
Całkowity budżet projektu	5 000 000,00 EUR
Kwota dotacji	4 500 000,00 EUR
Kwota elementu infrastrukturalnego	4 500 000,00 EUR
Okres trwania projektu	24 miesiące (12.2015 - 12.2017)
Zakres projektu	DPG (Drogowe Przejście Graniczne) Mamonowo (Grzechotki) jest największym punktem kontrolnym na rosyjsko-polskiej granicy. To jedyny punkt kontrolny na tej granicy, gdzie realizowany jest projekt "Green Channel", który umożliwia przyspieszenie procedury przekraczania granicy nie tylko dla obywateli Rosji i Polski, ale również dla obywateli krajów trzecich, którzy poruszają się prywatnymi pojazdami i nie mają towarów do zadeklarowania w trakcie przekraczania granicy. Na mocy warunków realizacji projektu "Green Channel", strumień pojazdów samochodowych musi zostać oddzielony od ogólnego strumienia pojazdów przekraczających granicę przez to DPG. Obecnie, pełne spełnienie tego warunku jest niemożliwe i pracownicy państwowych organów kontroli muszą odrywać się od swoich bezpośrednich obowiązków, aby zorganizować bezpieczny ruch przez DPG w różnych kierunkach, co odbija się na jakości i czasie realizacji procedur kontrolnych. Kwestia zwiększenia ilości pasów ruchu drogi prowadzącej przez granicę pomiędzy Mamonowem a Grzechotkami, tj. przy drogowym przejściu granicznym, została przeanalizowana i znalazła wsparcie wśród polskich i rosyjskich zainteresowanych departamentów w ramach grupy Ekspert w zakresie rozwoju punktów przygranicznych i infrastruktury przygranicznej rosyjsko-polskiej komisji ds. współpracy międzyregionalnej. Realizacja projektu dotyczącego przebudowy DPG Mamonowo, poza zwiększeniem efektywności funkcjonowania "Green Channel", który jest aktualnie atrakcyjniejszy dla obywateli krajów trzecich przekraczających rosyjsko-polską granicę, umożliwi zwiększenie poziomu i rozszerzenie zakresu Umowy pomiędzy rządami Rosji i Polski dotyczącej zarządzenia lokalnego ruchu transgranicznego w ramach rozwoju społeczno-gospodarczych i kulturowych więzi dla populacji regionu kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej i województwa warmińsko-mazurskiego Rzeczypospolitej Polskiej. Planowane działania: • Przebudowa nawierzchni (zwiększenie promieni zakrętów drogowych, rozmieszczenie dodatkowych pasów ruchu, asfaltowanie); • Budowa pasa ruchu dla pieszych i rowerzystów przekraczających granicę; • Rozbudowa części drogi pomiędzy rosyjskimi i polskimi DPG (usunięcie wąskiego gardła); • Modernizacja zewnętrznych sieci elektrycznych; • Organizacja ruchu (podział zabezpieczeń strumieni ruchu, bariery, sygnalizacja świetlna, organizacja systemów komunikacyjnych i systemu alarmowego); • Przebudowa zewnętrznych systemów kanalizacji deszczowej; • Przebudowa urządzeń oczyszczania ścieków deszczowych; • Modernizacja przepompowni sieci wodociągowej; • Wymiana systemu zewnętrznego oświetlenia.
Uzasadnienie bezpośredniego udzielenia zamówienia	Projekt spełnia wymagania określone dla DPI. Partner Wiodący ma monopol de jure i de facto w zakresie realizowania działań tego projektu.
Cel Tematyczny	10 - Wspieranie zarządzania granicami oraz bezpieczeństwem na granicach, zarządzanie mobilnością i migracjami
Tytuł	Przebudowa drogowego przejścia granicznego w Mamonowie (Gronowo)

Beneficjent	Ministerstwo Transportu Federacji Rosyjskiej
Partnerzy	Federalna Państwowa Instytucja Budżetowa "Budowa i Utrzymanie Obiektów Rosgranitsa" (FGKU Rosgranstroy), Do potwierdzenia: rząd regionu kaliningradzkiego, Polska Straż Graniczna, województwo warmińsko-mazurskie Rzeczypospolitej Polskiej.
Całkowity budżet projektu	3 000 000,00 EUR
Kwota dotacji	2 700 000,00 EUR
Kwota elementu infrastrukturalnego	2 200 000,00 EUR
Okres trwania projektu	18 miesięcy (12.2015 - 06.2017)
Zakres projektu	DPG Mamonowo (Gronowo) jest najbliższym punktem kontrolnym na rosyjsko-polskiej granicy dla najgęściej zaludnionych miast z regionu kaliningradzkiego i transgranicznych regionów Polski. Przejście przez najdogodniejsze i najkrótsze drogi w kierunku dużych miast z obydwu stron granicy przez określony DPG. To DPG jest najbardziej wymaganym przejściem granicznym przez obywateli Rosji i Polski w ramach obowiązującej Umowy pomiędzy rządami Rosji i Polski dotyczącej rozporządzenia o lokalnym ruchu transgranicznym. Planowana przepustowość w odniesieniu do pojazdów jest obecnie czterokrotnie przekroczona, z tego względu przed DPG często tworzą się kolejki, co istotnie wpływa na sytuację ekologiczną. Wiele osób chciałoby przekroczyć granicę przez DPG Mamonowo (Gronowo) pieszo, ale w tym momencie jest to niemożliwe ze względu na kwestie bezpieczeństwa, a ponadto infrastruktura tego DPG nie dysponuje przejściem dla pieszych. Byłoby doskonale i wydaje się to bardzo istotne, aby dla mieszkańców transgranicznych obszarów stworzyć warunki do przekroczenia granicy przez DPG Mamonowo (Gronowo) rowerami i/lub pieszo. Z uwagi na zwiększoną liczbę przejść granicznych istnieje konieczność ustanowienia warunków płynnego przekraczania granicy. Aby osiągnąć ten cel, planuje się następujące działania: zwiększenie przepustowości drogowych i pieszych przejść granicznych poprzez utworzenie dodatkowych bramek. To przejście jest jednym z najwygodniejszych i najbliższych przejść granicznych. Odbudowa przejścia granicznego Mamonowo-Gronowo pomoże zapewnić równowagę w przepływie pasażerów na rosyjsko-polskich przejściach granicznych, a jednocześnie zmniejszy obciążenie na przejściu Mamonowo-Grzechotki. Planowane działania: • Przebudowa nawierzchni (zwiększenie promieni zakrętów drogowych, rozmieszczenie dodatkowych pasów ruchu, asfaltowanie); • Budowa pasa ruchu dla pieszych i rowerzystów przekraczających granicę; • Rozbudowa części drogi pomiędzy rosyjskimi i polskimi DPG (usunięcie wąskiego gardła); • Modernizacja zewnętrznych sieci elektrycznych; • Organizacja ruchu (podział zabezpieczeń strumieni ruchu, bariery, sygnalizacja świetlna, organizacja systemów komunikacyjnych i systemu alarmowego); • Przebudowa zewnętrznych systemów kanalizacji deszczowej; • Przebudowa urządzeń oczyszczania ścieków deszczowych; • Modernizacja przepompowni sieci wodociągowej; • Wymiana systemu zewnętrznego oświetlenia.
Uzasadnienie bezpośredniego udzielenia zamówienia	Projekt spełnia wymagania określone dla DPI. Partner Wiodący ma monopol de jure i de facto w zakresie realizowania działań tego projektu.

Okres trwania

Wszystkie umowy dla DPI wybranych w bezpośredniej procedurze muszą zostać podpisane do 30 czerwca 2019 r.

Wszystkie działania projektu finansowane w ramach Programu muszą zakończyć się najpóźniej 31 grudnia 2022.

Budżet

Udział wkładu UE przeznaczony na duże projekty infrastrukturalne nie może przekroczyć 30%. Alokacja UE w ramach Programu dla DPI nie przekroczy 12 391 570,20 EUR. Dodatkowe środki mogą być przydzielone na DPI po przeprowadzeniu śródkresowego przeglądu, z zastrzeżeniem dostępności dodatkowego finansowania i dostępności funduszy uzupełniających EIS, z uwzględnieniem zasady 30%.

4.5 ZASADY KWALIFIKOWALNOŚCI WYDATKÓW

Dofinansowanie nie może przekraczać ogólnego pułapu wyrażonego procentowo i jako wartość bezwzględna ustanowiona na podstawie szacunkowych kosztów kwalifikowalnych. Dofinansowanie nie może przekraczać kosztów kwalifikowalnych.

Koszty kwalifikowalne

Koszty kwalifikowalne to faktycznie poniesione przez beneficjenta koszty spełniające wszystkie poniższe kryteria:

- zostały poniesione w okresie wdrażania projektu. W szczególności: koszty związane z usługami i robotami odnoszą się do działań zrealizowanych w okresie wdrażania. Koszty związane z dostawami odnoszą się do dostaw i instalacji obiektów w okresie wdrażania. Podpisanie umowy, złożenie zamówienia lub zaciągnięcie zobowiązania do wydatków w okresie wdrażania na poczet realizacji przyszłych usług, robót lub dostaw po zakończeniu okresu wdrażania nie spełnia tego wymogu; przelewy pieniężne między Beneficjentem Wiodącym a pozostałymi beneficjentami nie mogą być traktowane jako koszty poniesione; Koszty poniesione powinny zostać zapłacone przed złożeniem raportów końcowych. Koszty te mogą być zapłacone w późniejszym czasie, pod warunkiem, że zostaną ujęte w raporcie końcowym wraz z planowanym terminem płatności; wyjątek stanowią koszty powiązane z raportami końcowymi, w tym weryfikacją wydatków, audytem i ostateczną oceną projektu, które mogą zostać poniesione po okresie wdrażania projektu;
 - procedury udzielania zamówień mogą być inicjowane i możliwe jest zawieranie umów przez beneficjenta lub beneficjentów przed rozpoczęciem okresu wdrażania projektu, pod warunkiem spełnienia następujących warunków;
- są wskazane w szacunkowym ogólnym budżecie projektu;
- są niezbędne dla wdrożenia projektu;

- możliwa jest ich identyfikacja i weryfikacja, w szczególności są one ujmowane w zapisach księgowych beneficjenta i ustalane zgodnie ze standardami rachunkowości i zwyczajową praktyką księgowania kosztów mającymi zastosowanie do beneficjenta;
- są zgodne z wymogami mających zastosowanie przepisów podatkowych i społecznych;
- są racjonalne, uzasadnione i zgodne z zasadą należytego zarządzania finansami, w szczególności pod względem oszczędności i wydajności;
- są udokumentowane fakturami lub dokumentami o równoważnej wartości dowodowej.

W ramach Programu mogą zostać wyznaczone dodatkowe zasady kwalifikowalności mające zastosowanie do Programu jako całości, pod warunkiem zatwierdzenia ich przez WKM.

Dofinansowanie może zostać **przyznane retroaktywnie** w następujących przypadkach:

- gdy wnioskodawca może wykazać potrzebę rozpoczęcia projektu przed podpisaniem umowy. W takich przypadkach wydatki kwalifikujące się do finansowania nie mogą być poniesione przed datą złożenia wniosku o dofinansowanie; lub w przypadku kosztów związanych z badaniami i dokumentacją dla projektów zawierających element infrastrukturalny. Dofinansowania nie można udzielić z mocą wsteczną na projekty już zakończone. Aby umożliwić przygotowanie **silnych partnerstw**, koszty ponoszone przed złożeniem wniosku o dofinansowanie na projekty, na które dotacje zostały przyznane, uznaje się za koszty kwalifikowalne, z zastrzeżeniem spełnienia również następujących warunków:

- zostały poniesione po opublikowaniu zaproszenia do składania wniosków;
- ograniczają się do kosztów podróży i pobytu poniesionych przez personel zatrudniany przez beneficjentów;
- nie przewyższają maksymalnej kwoty ustalonej na poziomie Programu.

Koszty bezpośrednie

Następujące koszty bezpośrednie beneficjenta są kosztami kwalifikowalnymi:

- koszty personelu przydzielonego do projektu, o ile spełnione są łącznie następujące warunki:
 - odnoszą się do kosztów działań, których beneficjent nie podejmowałby, gdyby projekt nie był realizowany;
 - nie mogą przekraczać kosztów normalnie ponoszonych przez beneficjenta, chyba że udowodnione zostanie, że były niezbędne do realizacji projektu;
 - odnoszą się do rzeczywistych wynagrodzeń brutto z uwzględnieniem składek na ubezpieczenie społeczne i innych kosztów związanych z wynagrodzeniem;
- koszty podróży i pobytu personelu i innych osób uczestniczących w projekcie, o ile nie przekraczają kosztów zwyczajowo ponoszonych przez beneficjenta zgodnie z jego

regulaminami i zasadami ani stawek publikowanych przez Komisję w okresie misji, jeśli zwracane są na podstawie płatności ryczałtowych, kosztów jednostkowych lub stawek zryczałtowanych;

- koszty zakupu lub najmu sprzętu i wyposażenia (nowego lub używanego) specjalnie na potrzeby projektu, o ile odpowiadają kosztom rynkowym;
- koszty usług konsumpcyjnych poniesione specjalnie na potrzeby projektu;
- koszty związane z zamówieniami udzielanymi przez beneficjentów na potrzeby projektu;
- koszty związane bezpośrednio z wymogami wynikającymi z niniejszego Rozporządzenia i z projektu (na przykład działania informacyjne i działania dotyczące widoczności, oceny, audyty zewnętrzne, tłumaczenia), w tym koszty usług finansowych (na przykład koszty przelewów bankowych i gwarancji finansowych).

Na potrzeby realizacji projektu utworzone zostaną oddzielne księgi rachunkowe (koszty, wydatki, przychody).

W ramach Programu mogą zostać wyznaczone dodatkowe zasady kwalifikowalności mające zastosowanie do Programu jako całości, pod warunkiem zatwierdzenia ich przez WKM.

Koszty pośrednie

- Koszty pośrednie mogą być obliczane według stawki zryczałtowanej w wysokości do 7% kwalifikowanych kosztów bezpośrednich, po uprzednim odliczeniu kosztów związanych z nabyciem infrastruktury, pod warunkiem, że stawka została obliczona na podstawie rzetelnej, sprawiedliwej i weryfikowalnej metody kalkulacji.
- Za koszty pośrednie projektu uznaje się koszty kwalifikowalne, które nie mogą być zidentyfikowane jako konkretne koszty związane bezpośrednio z realizacją projektu i nie mogą zostać jako takie bezpośrednio zaksięgowane zgodnie z warunkami kwalifikowalności określonymi powyżej. Nie mogą one obejmować kosztów niekwalifikowalnych, o których mowa poniżej, ani kosztów już zadeklarowanych w innej pozycji kosztów lub pozycji budżetowej projektu. **Koszty niekwalifikowalne**

Za koszty niekwalifikowalne w związku z wdrażaniem projektu uznaje się następujące koszty:

- zadłużenie i opłaty związane z obsługą zadłużenia (odsetki);
- rezerwy na straty lub zobowiązania;
- koszty zadeklarowane przez beneficjenta i już sfinansowane z budżetu UE;
- zakup gruntów lub budynków na kwotę przekraczającą 10% kwalifikowalnych wydatków danego projektu;
- straty z tytułu różnic kursowych;
- cła, podatki i opłaty, w tym VAT, z wyjątkiem przypadków, gdy nie ma możliwości ich odzyskania na podstawie obowiązujących krajowych przepisów podatkowych, chyba że określone zostanie inaczej w odpowiednich postanowieniach uzgodnionych z państwami partnerskimi współpracy transgranicznej;
- pożyczki na rzecz osób trzecich;
- grzywny, kary finansowe i wydatki związane ze sporami sądowymi;

- wkłady rzeczowe.

WKM może dodatkowo zdecydować o braku kwalifikowalności określonych rodzajów kosztów.

Bardziej szczegółowe zasady dotyczące kwalifikowalności, w tym zasady dotyczące dofinansowania przyznanego retroaktywnie, dodatkowych kategorii kosztów niekwalifikowalnych, jak również zastosowania ryczału, kosztów jednostkowych, stawki zryczałtowanej i wykorzystania kosztów pośrednich w ramach wspieranych projektów finansowanych w ramach Programu mogą być określone w Podręczniku Programu dla odpowiednich zaproszeń do składania ofert.

Zasada non-profit

Osiągnięcie zysku w ramach projektu nie może być ani celem ani skutkiem dofinansowania.

W przypadku osiągnięcia zysku, IZ przysługiwało będzie prawo do odzyskania wyrażonej w procentach części zysku odpowiadającej wartości wkładu UE do kosztów kwalifikowalnych faktycznie poniesionych przez beneficjenta na realizację projektu.

4.6 PROCEDURY ZARZĄDZANIA I KONTROLI FINANSOWEJ

Przepływy pieniężne

Płatności KE na rzecz Programu dokonywane są zgodnie z postanowieniami art. 59 i 60 Rozporządzenia (UE) nr 897/2014.

Federacja Rosyjska przekazuje swoje współfinansowanie Programu agentowi finansowemu. Na wnioski IZ, IK Federacji Rosyjskiej wystawia agentowi finansowemu zlecenie dotyczące przekazania pieniędzy na specjalne konto IZ. Zarówno współfinansowanie Federacji Rosyjskiej, jak i Unii Europejskiej jest przeznaczone na sfinansowanie projektów na terytorium Federacji Rosyjskiej, zgodnie z warunkami Umowy Finansującej. Współfinansowanie Unii Europejskiej zostanie wykorzystane na sfinansowanie działań w ramach projektów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

IZ realizuje płatności na rzecz Beneficjenta Wiodącego na podstawie podpisanej umowy. Beneficjenci projektu zobowiązani będą zapewnić współfinansowanie w wysokości co najmniej 10% całkowitych kwalifikowalnych kosztów projektu.

Beneficjenci Wiodący przygotowują raporty z postępu składające się z części finansowej i operacyjnej oraz wnioski o płatność w odniesieniu do całego projektu. Sprawozdania finansowe zawierają poświadczone wykazy wydatków wszystkich partnerów. Beneficjenci Wiodący mogą wnioskować o dodatkowe płatności zaliczkowe oraz o dokonanie ostatecznej płatności na warunkach wskazanych w umowie. Raporty z postępu oraz wnioski o płatność przekazywane są do WST. Postanowienia dotyczące szczegółowego procesu weryfikacji zawarte zostaną w treści Wytycznych weryfikacji wydatków, opracowanych przez IZ/WST w ścisłej współpracy z KPK. Wytyczne powinny zostać przyjęte przez WKM.

IZ dokonuje płatności na rzecz Beneficjenta Wiodącego w euro, zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie. Wydatki poniesione w walucie innej niż euro powinny być przeliczane na euro z wykorzystaniem stosowanego przez Komisję miesięcznego kursu księgowego wymiany z miesiąca, w którym wydatki te zostały poniesione.

Kontrole i audyty

W trakcie realizacji Programu przeprowadzane będą następujące czynności w obszarze kontroli i audytu:

RODZAJ KONTROLI / AUDYTU:	ORGANY PRZEPROWADZAJĄCE KONTROLĘ / AUDYT:
Weryfikacja wydatków projektu	Niezależni audytorzy działający w zgodzie z treścią wymogów dotyczących weryfikacji wydatków w ramach umowy o dofinansowanie oraz zgodnie z procedurami Programu dotyczącymi kontroli.
Administracyjna weryfikacja wniosków o płatność beneficjentów łącznie z poświadczonymi wykazami wydatków i raportami z postępów w realizacji projektów. Weryfikacja ta może obejmować także kontrole na miejscu realizacji projektu. Częstotliwość i zakres kontroli przeprowadzanych na miejscu są proporcjonalne do kwoty dofinansowania dla projektu oraz do poziomu ryzyka stwierdzonego w toku takich kontroli i audytów przeprowadzanych przez IA w odniesieniu do całego systemu zarządzania i kontroli. Kontrole projektów na miejscu mogą być przeprowadzane na bazie próby.	IP/IZ. W celu przeprowadzania czynności kontrolnych na całym obszarze wsparcia Programu, KPK mogą udzielać wsparcia IZ.
Audyt projektów - przeprowadzanie audytu próby projektów finansowanych w ramach Programu.	IA i przedstawiciele GA
Audyt systemu zarządzania i kontroli oraz rocznych sprawozdań finansowych Programu - poświadczenie zestawienia przychodów i wydatków przedstawionego przez IZ w rocznym sprawozdaniu finansowym, w szczególności zaś potwierdzenie tego czy zadeklarowane wydatki w ramach PT zostały faktycznie poniesione i czy są one wydatkami rzetelnie ujętymi i kwalifikowalnymi.	IA, przedstawiciele GA lub zewnętrzna firma audytowa wybrana przez IA
Kontrole UE – weryfikacja wykorzystania funduszy unijnych przez IZ, beneficjentów, wykonawców, podwykonawców i strony trzecie otrzymujące wsparcie finansowe poprzez badanie dokumentów i/lub przeprowadzenie kontroli na miejscu.	Komisja Europejska, Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych, Europejski Trybunał Obrachunkowy i każdy audytor zewnętrzny umocowany przez te instytucje i podmioty
Kontrole Federacji Rosyjskiej - weryfikacja wykorzystania funduszy Federacji Rosyjskiej przez beneficjentów, wykonawców, podwykonawców i strony trzecie otrzymujące wsparcie finansowe poprzez badanie dokumentów i/lub przeprowadzenie kontroli na miejscu na terytorium Federacji Rosyjskiej.	Ministerstwo Finansów Federacji Rosyjskiej (jako rosyjski członek GA) z pomocą firmy zewnętrznej wybranej w ramach procedur zamówienia publicznego.

WERYFIKACJA WYDATKÓW PROJEKTOWYCH

Weryfikacja wydatków realizowana będzie zgodnie z wymaganiami umowy o dofinansowanie i obejmowała będzie wszystkie projekty, niezależnie od kwoty udzielonego dofinansowania. W każdym przypadku weryfikacji dokonywali będą niezależni audytorzy działający w zgodzie z treścią wymogów dotyczących weryfikacji wydatków w ramach umowy o dofinansowanie oraz zgodnie z procedurami Programu dotyczącymi kontroli. Audytor powinien sprawdzić czy koszty zadeklarowane przez beneficjenta i przychody z projektu są prawdziwe, właściwie zaksięgowane i kwalifikowalne w świetle umowy.

Postanowienia dotyczące szczegółowego procesu weryfikacji zawarte zostaną w treści Wytycznych weryfikacji wydatków, opracowanych przez IZ/WST w ścisłej współpracy z KPK i zatwierdzonych przez WKM. Wytyczne obejmowały będą wszystkie etapy procedury weryfikacji i zawierały będą wszystkie wiążące formularze raportów/listy kontrolne, z których należy korzystać w trakcie realizacji procedury weryfikacji przez niezależnych audytorów. Wyniki procesu weryfikacji znajdą odzwierciedlenie w częściowych poświadczonych wykazach wydatków przygotowywanych i podpisanych przez niezależnych audytorów dla każdego z beneficjentów projektu. Tego rodzaju wykazy będą wymagane w momencie wnioskowania przez Beneficjentów Wiodących o dokonanie wypłaty zaliczki bądź płatności końcowej.

Weryfikacja, która ma być przeprowadzona na terytorium Federacji Rosyjskiej, musi być dokonana zgodnie z Umową Finansową.

WERYFIKACJA ADMINISTRACYJNA WNIOSKÓW O PŁATNOŚĆ ZE STRONY BENEFICJENTÓW

IZ i WST odpowiedzialne będą za weryfikację administracyjną wniosków o płatność ze strony beneficjentów, które dostarczane będą wraz z wykazami wydatków poświadczonymi przez niezależnych audytorów (dotyczącymi wydatków wskazanych w raporcie) oraz z raportami z postępu w realizacji projektów. Zakres weryfikacji administracyjnej określony zostanie w treści Wytycznych weryfikacji wydatków.

Opierając się na treści raportów technicznych i finansowych z realizacji projektów oraz wskazanych powyżej poświadczonych wykazach, menedżerowie projektów w WST będą sprawdzali czy wszystkie czynności kontrolne zostały przeprowadzone w sposób prawidłowy, po tym sprawdzeniu przystępować będą do procedowania z wnioskami o płatność.

AUDYT PROJEKTÓW

IA ze wsparciem ze strony GA zapewni prowadzenie audytów na próbie projektów finansowanych w ramach Programu. W ciągu dziewięciu miesięcy od podpisania umowy finansowej zgodnie z art. 8(2) Rozporządzenia (UE) nr 897/2014, IA przedłoży Komisji Europejskiej i rosyjskiej Instytucji Krajowej strategię audytu na potrzeby przeprowadzania audytów. Strategia audytu określa metodę kontroli rocznych sprawozdań finansowych i projektów, metodę doboru próby do audytów projektów oraz plan audytów na bieżący rok obrotowy i dwa następne lata obrotowe. Strategia audytu jest aktualizowana corocznie, uaktualnioną strategię audytu przedkłada się Komisji wraz z rocznym sprawozdaniem Programu. Audyt projektów przeprowadzany będzie przez IA/GA lub przez zewnętrzne firmy audytowe wybrane przez IA/GA.

Każdego roku IA przeprowadzać będzie weryfikację ex-post wydatków i przychodów zadeklarowanych przez IZ w rocznym sprawozdaniu finansowym, zgodnie ze standardami i etyką Międzynarodowej Federacji Księgowych (IFAC). Raport z audytu ma na celu poświadczenie wykazu wydatków i przychodów przedstawionych przez IZ w rocznym sprawozdaniu finansowym, w szczególności zaś potwierdzenie tego, czy zadeklarowane wydatki zostały faktycznie poniesione i czy są one wydatkami rzetelnie ujętymi i kwalifikowalnymi.

KONTROLE UNII EUROPEJSKIEJ I FR

Komisja, Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), Europejski Trybunał Obrachunkowy i każdy audytor zewnętrzny umocowany przez te instytucje i podmioty mogą weryfikować wykorzystanie funduszy unijnych przez IZ, beneficjentów, wykonawców, podwykonawców i strony trzecie otrzymujące wsparcie finansowe poprzez weryfikację dokumentów i/lub przeprowadzanie kontroli na miejscu. Każda umowa o dofinansowanie powinna jednoznacznie stanowić, że instytucje i podmioty mogą wykonywać swoje uprawnienia kontrolne w odniesieniu do lokali, dokumentów i informacji niezależnie od nośnika, na którym są przechowywane. Metody kontroli na terytorium Federacji Rosyjskiej mają być określone w Umowie Finansowej. Organy Federacji Rosyjskiej są uprawnione do kontrolowania wydatków środków FR, w tym współfinansowania programu i wkładu na rzecz PT na terytorium Federacji Rosyjskiej.

4.7 ZASADY DOTYCZĄCE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH OGŁASZANYCH PRZEZ BENEFICJENTÓW ORAZ INNE ZASADY, KTÓRYCH NALEŻY PRZESTRZEGAĆ

Procedury przetargowe na poziomie poszczególnych projektów uzależnione są od narodowości i statusu prawnego beneficjenta ogłaszającego przetarg.

Beneficjenci mający siedzibę na terenie **Polski** zobowiązani są postępować zgodnie z przepisami polskiego prawa zamówień publicznych spójnego z ustawodawstwem unijnym dotyczącym procedur zamówień publicznych.

Beneficjenci z **Federacji Rosyjskiej** muszą postępować zgodnie z zasadami określonymi w Umowie Finansowej.

Kwalifikowalność umów

We wszystkich przypadkach zastosowanie mają zasady dotyczące reguł narodowości i pochodzenia określone w art. 8 i 9 rozporządzenia (UE) nr 236/2014 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 2014 r., ustanawiającego wspólne zasady i procedury wdrażania unijnych instrumentów na rzecz finansowania działań zewnętrznych i umowy finansowej.

Przyczyny wykluczenia z udziału w procedurach przetargowych

Kandydaci lub oferenci są wykluczani z udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia, jeśli znajdują się w jednej z sytuacji opisanych w art. 106(1) i art. 107 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012.

Pomoc publiczna, równość szans i zasady dotyczące środowiska naturalnego

Właściwe zasady UE dotyczące pomocy publicznej zostaną wzięte pod uwagę w trakcie wdrażania Programu na terytorium UE. W razie konieczności, na terytorium Rosji zastosowane zostaną właściwe rosyjskie przepisy prawa dotyczące konkurencji.

4.8 SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY

Jedną z funkcji, jakie IZ realizuje w ramach zarządzania Programem, jest realizacja planów dotyczących monitorowania i oceny. Monitorowanie i ocena Programu mają za zadanie ulepszenie jakości projektowania i wdrażania oraz dokonanie oceny i poprawienie spójności, efektywności, skuteczności i oddziaływania. Wyniki monitorowania i oceny powinny być wzięte pod uwagę w cyklu programowania i wdrażania.

Monitorowanie

Monitorowanie to proces ciągłego gromadzenia i wykorzystywania ustandaryzowanych informacji w celu dokonywania oceny postępów na drodze do realizacji celów, poziomu wykorzystania zasobów oraz osiąganych wyników i oddziaływania. Regularne wykonywanie czynności monitorujących powinno pozwolić na uzyskanie szczegółowych informacji (dotyczących głównie wyników i rezultatów osiąganych w ramach projektów oraz Programu, stopnia absorpcji środków finansowych oraz jakości mechanizmów wdrażania) oraz na wykrywanie wszelkich sygnałów ostrzegawczych. Działania te zazwyczaj obejmują dokonywanie oceny z punktu widzenia realizacji uzgodnionych wskaźników i celów (określonych w punkcie 3.1.6 WPO).

Wraz z informacjami dotyczącymi oceny, skuteczne monitorowanie i raportowanie powinno być w stanie dostarczać decydentom i interesariuszom potrzebnej im wiedzy, dzięki której będą oni w stanie stwierdzić czy proces wdrażania Programu odbywa się zgodnie z oczekiwaniami oraz będą mogli na bieżąco zarządzać realizacją inicjatywy. Monitorowanie stanowi podstawę do dokonania oceny i powinno dostarczać cennych danych potrzebnych do ustalenia czy dokonanie oceny na poziomie Programu jest potrzebne, a jeżeli tak – to w jakim terminie i na czym powinno się koncentrować.

IZ/WST stworzy i zapewni obsługę systemu komputerowego pozwalającego na zapisywanie i przechowywanie danych dotyczących każdego projektu finansowanego w ramach Programu. System archiwizować będzie wszystkie informacje niezbędne do monitorowania, oceny, zarządzania finansami, kontroli i audytu, wliczając w to dane dotyczące indywidualnych uczestników projektów, w stosownych przypadkach. W szczególności, rejestracji i przechowywaniu podlegały będą raporty techniczne i finansowe dotyczące każdego projektu. System dostarczał będzie kompletu niezbędnych danych na potrzeby sporządzania

wniosków o płatność i sprawozdań rocznych, włączając dane na temat możliwych do odzyskania kwot, kwot odzyskanych oraz kwot obniżonych w następstwie anulowania całości bądź części wkładu w odniesieniu do projektu bądź Programu. System monitorowania Programu służyć będzie do gromadzenia i przechowywania niezbędnych informacji na temat projektu oraz Programu i pozwoli zapewnić możliwość komunikowania się z beneficjentami drogą elektroniczną. Wszystkie informacje wprowadzane będą do systemu w sposób regularny.

Coroczne raporty z wdrażania, przekazywane KE i IK po ich zatwierdzeniu przez WKM, stanowią jeden z kluczowych elementów procesu monitorowania Programu operacyjnego. Tego rodzaju raporty zawierały będą informacje techniczne i finansowe dotyczące poprzedniego roku obrachunkowego. Poczynając od raportu za 2016 r., zawierały one będą np. podstawowe informacje na temat implementacji Programu i jego CT, wszelkich zagadnień mających wpływ na realizację Programu, wliczając w to osiągnięcie wymaganych wartości wskaźników rezultatów Programu oraz postępy poczynione na drodze ku realizacji celów Programu. Ponadto, każdego roku przekazywane będą także informacje dotyczące projektów, ich oceny, ostatecznej decyzji na temat współfinansowania oraz inne informacje o charakterze szczegółowym. Raport za rok 2023 oraz raport końcowy zawierać będą elementy wskazane powyżej, a także informacje dotyczące wkładu w realizację pierwotnych celów Programu oraz oceny tego wkładu.

Oprócz danych wymaganych w odniesieniu do raportów rocznych IZ może także potrzebować gromadzić inne dane.

Ocena

Ocena to systematyczna metoda gromadzenia, analizowania i wykorzystywania informacji w celu udzielenia odpowiedzi na pytania dotyczące projektów, polityk i programów, włączając w szczególności ich skuteczność i efektywność dla wszystkich stron zainteresowanych. Podstawowe pytania dotyczą potrzeb Programu i w jaki sposób są one spełniane, a także potencjalnych i już istniejących problemów oraz sposobów, w jaki są rozwiązywane.

Program poddawany będzie ocenie śródkresowej (mid-term) oraz ex post. Jednocześnie, w ramach Programu mogą zostać przeprowadzone inne określone oceny, realizowane w innych okresach, które mogą następnie posłużyć jako podstawa do przygotowania przyszłych programów bądź też zmiany wartości docelowych wskaźników.

Ocena w trakcie realizacji Programu (ocena śródkresowa) służyć będzie ocenie Programu z perspektywy strategicznej, operacyjnej bądź też z obu tych perspektyw. Może ona przybrać postać „tradycyjnej” oceny śródkresowej, realizowanej w połowie okresu realizacji Programu, bądź też oceny realizowanej w innym punkcie Programu ze szczególną lub ogólną treścią. Taka ocena śródkresowa Programu będzie miała miejsce najpóźniej w 2020 r. Wyniki tego przeglądu mogą prowadzić do wprowadzenia korekt w treści niniejszego dokumentu programowego w odniesieniu do dalszego okresu realizacji Programu. W ramach przeglądu w perspektywie śródkresowej pod uwagę brane będą wszelkie zmiany dotyczące priorytetów współpracy, zmiany o charakterze społeczno-gospodarczym, rezultaty stwierdzone na podstawie realizacji właściwych środków oraz na podstawie monitorowania i procesu oceny, a także wszelkie potrzeby w zakresie korekty dostępnych kwot finansowania,

co pozwoli na przeniesienie dostępnych środków pomiędzy różnymi programami. Przegląd może mieć miejsce na wcześniejszym etapie, jeśli będzie to konieczne w celu rozwiązania konkretnych problemów mających wpływ na proces wdrażania Programu.

Ocena ex post przeprowadzona zostanie po rozliczeniu Programu. Celem oceny ex post jest spojrzenie na cały okres realizacji Programu. Pozwoli to na zbadanie efektywności i skuteczności współfinansowania Programu ze środków UE i Federacji Rosyjskiej.

Plan Monitorowania i Ewaluacji

Plan Monitorowania i Oceny pełni funkcję narzędzia wykorzystywanego w procesie planowania zbierania danych koniecznych do dokonania oceny postępów w realizacji Programu. Zawiera on orientacyjny wykaz czynności, jakie należy podjąć w ramach oceny (wliczając w to ich przedmiot oraz ich uzasadnienie) wraz z metodami, które mają zostać zastosowane na potrzeby indywidualnych czynności w ramach oceny oraz odpowiednie wymagania dotyczące danych. Plan ten zawiera także harmonogram gromadzenia danych oraz strategię mającą na celu zapewnienie, aby wyniki dokonanej oceny zostały wykorzystane i przekazane dalej. Plan zawiera również informacje na temat orientacyjnego budżetu oraz zasobów ludzkich (i ewentualnych planów szkoleń personelu) koniecznych, aby zapewnić jego wdrożenie.

Orientacyjny Plan Monitorowania i Oceny				
Rok	Codzienne monitorowanie projektów		Wewnętrzne monitorowanie ukierunkowane na rezultaty	
	Działanie	Organ odpowiedzialny	Działanie	Organ odpowiedzialny
2016	-	-	-	-
2017	-	-	-	-
2018	Monitorowanie trwających projektów (w bazie danych, regularny kontakt, uczestniczenie w ważnych wydarzeniach projektów)	IZ/WST przy wsparciu oddziału/IK	Monitorowanie jest prowadzone w odpowiednim czasie po rozpoczęciu wdrażania projektów (wizyty monitorujące w miejscu realizacji projektów prowadzone na podstawie wniosków wyciągniętych z codziennego monitorowania). Jest możliwe przeprowadzenie wizyt monitorujących w miejscu realizacji projektów razem z kontrolą na miejscu	IZ/WST przy wsparciu oddziału/IK
2019	Monitorowanie trwających projektów (w bazie danych, regularny kontakt, uczestniczenie w ważnych wydarzeniach projektów)	IZ/WST przy wsparciu oddziału/IK	Monitorowanie jest prowadzone w odpowiednim czasie po rozpoczęciu wdrażania projektów (wizyty monitorujące w miejscu realizacji projektów prowadzone na podstawie wniosków wyciągniętych z codziennego monitorowania). Jest możliwe przeprowadzenie wizyt monitorujących w miejscu realizacji projektów razem z kontrolą na miejscu	IZ/WST przy wsparciu oddziału/IK

2020	Monitorowanie trwających projektów (w bazie danych, regularny kontakt, uczestniczenie w ważnych wydarzeniach projektów)	IZ/WST przy wsparciu oddziału/IK	Monitorowanie jest prowadzone w odpowiednim czasie po rozpoczęciu wdrażania projektów (wizyty monitorujące w miejscu realizacji projektów prowadzone na podstawie wniosków wyciągniętych z codziennego monitorowania). Jest możliwe przeprowadzenie wizyt monitorujących w miejscu realizacji projektów razem z kontrolą na miejscu	IZ/WST przy wsparciu oddziału/IK
2021	Monitorowanie trwających projektów (w bazie danych, regularny kontakt, uczestniczenie w ważnych wydarzeniach projektów)	IZ/WST przy wsparciu oddziału/IK	Monitorowanie jest prowadzone w odpowiednim czasie po rozpoczęciu wdrażania projektów (wizyty monitorujące w miejscu realizacji projektów prowadzone na podstawie wniosków wyciągniętych z codziennego monitorowania). Jest możliwe przeprowadzenie wizyt monitorujących w miejscu realizacji projektów razem z kontrolą na miejscu	IZ/WST przy wsparciu oddziału/IK
2022	Monitorowanie trwających projektów (w bazie danych, regularny kontakt, uczestniczenie w ważnych wydarzeniach projektów)	IZ/WST przy wsparciu oddziału/IK	Monitorowanie jest prowadzone w odpowiednim czasie po rozpoczęciu wdrażania projektów (wizyty monitorujące w miejscu realizacji projektów prowadzone na podstawie wniosków wyciągniętych z codziennego monitorowania). Jest możliwe przeprowadzenie wizyt monitorujących w miejscu realizacji projektów razem z kontrolą na miejscu	IZ/WST przy wsparciu oddziału/IK
2023	-	-	-	-
2024	-	-	-	-

Wspólny Komitet Monitorujący zbada plan oceny i zatwierdzi konieczne poprawki. Takie badanie i aktualizacja będą przeprowadzane tak często, jak będzie to konieczne.

4.9 PODZIAŁ ODPOWIEDZIALNOŚCI MIĘDZY PAŃSTWAMI UCZESTNICZĄCYMI

Nieprawidłowości i odzyskiwanie środków

IZ będzie odpowiadała w pierwszej kolejności za zapobieganie i analizowanie nieprawidłowości⁵, a także za dokonywanie wymaganych korekt finansowych i za odzyskiwanie środków.

Państwa uczestniczące podejmowały będą działania w zakresie prewencji, wykrywania i eliminowania nieprawidłowości, włączając nadużycie finansowe oraz odzyskiwanie nienależnych świadczeń wraz z odsetkami, zgodnie z postanowieniami art. 74 RW, na swoich terytoriach (dla strony polskiej).

⁵ Zgodnie z definicją zawartą w art. 2(m) RW, „nieprawidłowości” oznaczają wszelkie naruszenia umowy finansowej, kontraktu lub obowiązującego prawa wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie Programu, które powodują lub mogłyby spowodować szkodę w budżecie Unii przez jego obciążenie nieuzasadnionym wydatkiem.

Obowiązki i zakres odpowiedzialności strony rosyjskiej w zakresie nieprawidłowości i odzyskiwania środków zostaną określone w Porozumieniu Finansowym.

Korekta finansowa dokonana przez Komisję nie wpływa na obowiązek IZ dotyczący przeprowadzenia procedury odzyskania środków współfinansowania UE na podstawie art. 74 i 75 RW ani na obowiązek Polski dotyczący odzyskania pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz na podstawie art. 14 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999.

Odzyskiwanie nienależnych płatności

IZ odpowiedzialna będzie za odzyskiwanie nienależnie wypłaconych kwot. IZ zobowiązana będzie odzyskać od BW nienależnie wypłacone kwoty wraz z odsetkami z tytułu płatności po terminie, jeżeli dochodzenie dotyczące nieprawidłowości będzie skutkować zwrotem tych środków.

BW zobowiązany będzie stworzyć procedurę odzyskiwania nieprawidłowo/nienależnie wypłaconych kwot od partnerów projektu w ramach umowy partnerskiej. Jeśli BW nie zdoła odzyskać kwot od odpowiedniego beneficjenta, IZ formalnie wezwie tego beneficjenta do zwrotu kwoty Beneficjentowi Wiodącemu. Jeśli dany beneficjent nie dokona zwrotu, IZ zwróci się do państwa uczestniczącego, w którym dany partner projektu ma siedzibę, o zwrot kwot nienależnie wypłaconych. W odniesieniu do Federacji Rosyjskiej, zastosowane będą postanowienia Umowy Finansowej dotyczące odzyskiwania kwot.

W przypadku nieprawidłowości systemowych w Systemie Zarządzania i Kontroli Programu, państwa uczestniczące będą wspólnie odpowiedzialne za wypłatę należnych kwot, proporcjonalnie do skali nieprawidłowości w każdym z nich.

Jeśli zwrot **dotyczy wierzytelności wobec beneficjenta z siedzibą w Polsce** i IZ nie może odzyskać należności, IZ dokonuje płatności należności, a następnie dochodzi należności od beneficjenta.

Jeśli zwrot **dotyczy wierzytelności wobec beneficjenta z siedzibą w Federacji Rosyjskiej** i IZ nie może odzyskać należności, wówczas poziom odpowiedzialności Federacji Rosyjskiej określa odpowiednia Umowa Finansowa zawarta między Federacją Rosyjską a Unią Europejską.

IZ wraz z właściwą IK mają obowiązek dołożyć należytych starań, aby zapewnić zwrot kwot podlegających nakazowi odzyskania przy wsparciu państw uczestniczących. IZ/IK w szczególności dopilnuje, aby roszczenie było bezsporne, o ustalonej wysokości i wymagalne. Jeżeli IZ zamierza zrezygnować z odzyskania stwierdzonej należności, upewnia się, że odstąpienie jest właściwe i zgodne z zasadą należytego zarządzania finansami i zasadą proporcjonalności.

Opis procedury zapewniającej spełnienie wymogu przekazywania Komisji Europejskiej raportów dotyczących nieprawidłowości

IZ informować będzie Komisję Europejską oraz Instytucje Krajowe Polski i Federacji Rosyjskiej o wszelkich krokach podjętych w celu odzyskania należnych kwot. Komisja Europejska może w dowolnym czasie przejąć zadanie odzyskania należnych kwot bezpośrednio od beneficjenta lub odpowiedniego państwa uczestniczącego. Dokumentacja przekazana państwu uczestniczącemu lub Komisji Europejskiej zawiera wszystkie dokumenty umożliwiające odzyskanie należności, a także dowody działań podjętych przez IZ w celu odzyskania należnych kwot.

Umowy zawierane przez IZ będą zawierać klauzulę umożliwiającą Komisji Europejskiej lub państwu uczestniczącemu, w którym beneficjent ma siedzibę, odzyskanie wszelkich należności IZ, których IZ nie była w stanie odzyskać.

Państwa uczestniczące powiadamiać będą niezwłocznie IZ oraz Komisję o tego rodzaju nieprawidłowościach i informować je będą na temat postępów w zakresie związanych z tym postępowań sądowych i administracyjnych. Szczegółowe wskazania dotyczące informacji, jakie IZ zobowiązana będzie przekazywać Komisji, zawarte zostaną w Podręczniku Procedur IZ.

Wszelkich zwrotów środków należnych Komisji Europejskiej dokonuje się przed datą wskazaną w nakazie odzyskania środków. Termin płatności wynosi 45 dni od daty wystawienia noty debetowej. W przypadku zwłoki nalicza się odsetki z tytułu zaległej płatności za okres od upływu terminu płatności do daty faktycznej zapłaty. Stopa takich odsetek wynosi trzy i pół punktu procentowego powyżej stopy stosowanej przez Europejski Bank Centralny w głównych operacjach refinansowych obowiązującej w pierwszym dniu roboczym miesiąca, w którym przypada termin płatności. Kwoty podlegające zwrotowi mogą być potrącane z wszelkich kwot należnych beneficjentowi lub państwu uczestniczącemu. Nie ma to wpływu na prawo stron do uzgodnienia rozłożenia płatności na raty.

Niezbędne działania prewencyjne i naprawcze

IZ będzie odpowiadała w pierwszej kolejności za dokonywanie wymaganych korekt finansowych i za odzyskiwanie środków. W przypadku nieprawidłowości systemowych, IZ rozszerza zakres swego dochodzenia w celu objęcia nim wszystkich operacji, których nieprawidłowości te mogą dotyczyć. IZ analizuje nieprawidłowości i w razie potrzeby prosi IK/KPK w danym kraju o podjęcie dalszego dochodzenia. Na podstawie tego dochodzenia oraz ustaleń dokonanych przez IK/KPK zaproponowane będą dalsze działania, propozycja ta przekazana zostanie IK w danym kraju do zatwierdzenia. W przypadku środków EIS, decyzja dotycząca działań następczych podjęta zostanie przez IZ.

IZ dokonuje korekt finansowych wymaganych w związku z pojedynczymi lub systemowymi nieprawidłowościami stwierdzonymi w projektach, PT lub w Programie.

Komisja Europejska dokonywała będzie korekt finansowych poprzez anulowanie całości lub części wkładu Unii Europejskiej w Program zgodnie z art. 72 i 73 RW i Umową Finansową.

Metody zwalczania nadużyć finansowych

Jednym z głównych zadań IZ jest wdrażanie skutecznych i proporcjonalnych środków przeciwdziałania nadużyciom finansowym, z uwzględnieniem zidentyfikowanych zagrożeń. W celu zapewnienia ochrony interesów finansowych UE i FR, IZ podejmie wszelkie niezbędne kroki w celu zapobiegania, wykrywania i dokonywania korekt wobec wszelkich nieprawidłowości i przypadków nadużyć finansowych, a także w celu odstraszenia osób chcących dopuścić się takich nieprawidłowości.

Według KE, najbardziej narażone na konkretne ryzyka związane z nadużyciami finansowymi są trzy kluczowe procesy i to na nich należy skoncentrować podejmowane działania:

- wybór beneficjentów;
- wdrażanie i weryfikacja projektów;
- certyfikacje i płatności.

Monitorowane mogą być także zamówienia publiczne oraz wydatki na PT.

IZ odpowiadać będzie nie tylko za rozpoznawanie czynników ryzyka związanych z nadużyciami finansowymi, za przeprowadzanie samooceny prawdopodobieństwa i konsekwencji konkretnych scenariuszy i czynników ryzyka związanych z nadużyciami finansowymi, za dokonywanie oceny skuteczności obecnych działań kontrolnych, ale także za dokonywanie oceny konsekwencji planowanych dodatkowych działań kontrolnych i za definiowanie poziomu ryzyka, który IZ uznawać będzie za możliwy do przyjęcia.

4.10 STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA PROGRAMU NA ŚRODOWISKO

Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko (SOOŚ) obejmuje cały obszar Programu.

Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko (SOOŚ) przeprowadzona została w odniesieniu do wstępnej wersji Programu zgodnie z regulacjami UE⁶ oraz z przepisami polskiej Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Przepisy prawa Federacji Rosyjskiej nie zawierają żadnych szczegółowych postanowień dotyczących strategicznej oceny oddziaływania na środowisko na terytorium Federacji Rosyjskiej na potrzeby realizacji Programu Współpracy Transgranicznej. SOOŚ przeprowadzona została zgodnie z zaleceniami Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (GDOŚ) oraz Głównego Inspektora Sanitarnego (GIS) Rzeczypospolitej Polskiej, z którymi uzgodnione zostały zakres i stopień szczegółowości oceny. Opracowana została wstępna wersja raportu środowiskowego, która następnie została – wraz z wstępną wersją Programu - przekazana do konsultacji. Podsumowanie SOOŚ stanowi aneks do WPO (Aneks ...).

Podsumowanie to zawiera omówienie następujących zagadnień:

- W jaki sposób w Programie uwzględnione zostały kwestie dotyczące środowiska naturalnego.

⁶ Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady

- W jaki sposób zalecenia i komentarze zawarte w raporcie dotyczącym środowiska naturalnego zostały uwzględnione w treści Programu i w jaki sposób wyniki konsultacji z odpowiednimi władzami oraz z opinią publiczną zostały wzięte pod uwagę, oraz
- Przyczyny przyjęcia Programu w aktualnej postaci, w świetle innych dostępnych alternatyw.

Podsumowanie zawiera też informacje na temat tego, w jaki sposób przeprowadzane będzie monitorowanie oddziaływania na środowisko, a także informacje na temat metod i częstotliwości analiz dotyczących wdrażania Programu.

Nietechniczne podsumowanie oceny oddziaływania na środowisko

RAMY FORMALNE, CELE I ZAKRES

Głównym celem Programu jest wspieranie transgranicznych procesów rozwojowych na pograniczu Polski i Rosji. Strategia Programu odpowiada krajowym i regionalnym strategiom rozwoju społeczno-gospodarczego, które są realizowane poprzez strategiczne cele Programu.

W Programie przewidziano wspieranie działań w zakresie następujących priorytetów:

- **Priorytet 1.** Współpraca w zakresie dziedzictwa historycznego, przyrodniczego i kulturowego w celu jego ochrony i rozwoju transgranicznego;
- **Priorytet 2.** Współpraca na rzecz czystego środowiska na obszarze transgranicznym;
- **Priorytet 3.** Dostępność regionów i zrównoważony transgraniczny transport i komunikacja;
- **Priorytet 4.** Wspólne działania w zakresie efektywności i bezpieczeństwa granic.

PODSTAWA PRAWNA I ZAKRES

Sprawozdanie dotyczące środowiska („Prognoza”) podlegało ocenie zgodnie z przepisami prawa polskiego, tj. z Ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko⁷, która transponuje do ustawodawstwa polskiego dyrektywę 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko⁸. Zakres Prognozy, opracowany na podstawie ww. przepisów w ramach uzgodnień z właściwymi organami, został następnie uzupełniony o inne niezbędne elementy wynikające z przepisów Federacji Rosyjskiej.

Zgodnie z przepisami i uzgodnieniami podczas opracowywania Prognozy przeprowadzono analizę oddziaływania na wszystkie elementy środowiska.

ANALIZA PROGRAMU WSPÓŁPRACY PL-RU 2014–2020

⁷ Dz.U. nr 199 poz. 1227 z późn. zm.

⁸ Dziennik Urzędowy Wspólnot Europejskich L197 z 21.07.2001, s. 30.

Analiza Programu była punktem wyjściowym prac. Objęła ona podstawową strukturę Programu, na podstawie czego z ogólnych sformułowań obszarów wsparcia wyciągnięto wnioski odnośnie do konkretnych działań, które mogą być wspierane w oparciu o ten dokument, w celu sprecyzowania ich możliwego oddziaływania na środowisko.

Analiza Programu uwzględnia również ocenę wewnętrznej spójności Programu. W analizie tej wykazano ogólną spójność Programu z różnym stopniem zgodności.

W oparciu o analizę podstawowych dokumentów UE związanych z Programem można stwierdzić, że cele określone w tych dokumentach są realizowane w ramach Programu w stopniu, w jakim pozwala na to jego zakres finansowy.

Na podstawie analizy wykazano również, że cele i działania przewidziane w Programie są zgodne z podstawowymi dokumentami strategicznymi państw uczestniczących w Programie.

ANALIZA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARZE KWALIFIKOWALNYM PROGRAMU

W trakcie analizy ustalono główne problemy i zagrożenia dla środowiska występujące na obszarze kwalifikowalnym Programu. Określono również aktualny stan środowiska. Powinno to pomóc w sformułowaniu Programu w taki sposób, aby z jednej strony w jak największym stopniu wykorzystać go do poprawy stanu środowiska, a z drugiej strony umożliwić ocenę oddziaływania na środowisko i określenie znaczącego negatywnego wpływu, a także zaproponować działania minimalizujące ten wpływ, wskazać rozwiązania alternatywne i ewentualne działania kompensacyjne. Analizę wykorzystano również do określenia kryteriów wyboru projektów, które miałyby uzyskać wsparcie w ramach Programu.

Analiza stanu środowiska objęła wszystkie jego elementy, w szczególności: przyrodę i różnorodność biologiczną, zmianę klimatu, zasoby, odpady i glebę, jakość powietrza, wody i gleby, wpływ na zdrowie ludzkie, problematykę ochrony przeciwpowodziowej i przeciwdziałania suszom oraz obiekty dziedzictwa historycznego.

Ogólnie rzecz ujmując, można stwierdzić, że pod względem walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszar kwalifikowalny Programu obejmuje najcenniejsze regiony państw uczestniczących w Programie, w których to regionach znajdują się liczne obszary Natura 2000, bałtyckie obszary chronione (BSPA), parki narodowe i krajobrazowe oraz rezerваты biosfery UNESCO. Obszar ten jest również bogaty pod względem liczby obiektów dziedzictwa historycznego.

SPRAWOZDANIE DOTYCZĄCE ŚRODOWISKA („PROGNOZA”)

W ramach analiz przeprowadzono szczegółową ocenę możliwego oddziaływania wszystkich przewidzianych w Programie obszarów wsparcia na poszczególne elementy środowiska, w tym na: ludzi, faunę, florę, wodę, powietrze, glebę, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, obiekty dziedzictwa historycznego i dobra materialne. Ocenę przeprowadzono w oparciu o opracowane wcześniej kryteria, w których uwzględniono stan środowiska i największe problemy dotyczące środowisko, charakterystykę i możliwy negatywny wpływ projektów,

które mogą uzyskać wsparcie w ramach Programu, jak również cele dokumentów strategicznych UE oraz państw uczestniczących w Programie.

Szczegółowe analizy przeprowadzono dla każdego rodzaju projektu, który uznano za możliwy do realizacji w ramach Programu.

Należy podkreślić, że z uwagi na ogólny charakter Programu przedstawiony hipotetyczny wpływ można scharakteryzować jedynie w sposób ogólny, natomiast konkretne oddziaływanie będzie zależało od lokalizacji i charakterystyki projektów proponowanych do uzyskania wsparcia w ramach Programu.

W wyniku analiz stwierdzono, że Program może mieć negatywny wpływ na środowisko w związku z realizacją projektów dotyczących odnawialnych źródeł energii oraz realizacją inwestycji infrastrukturalnych (w zakresie dróg, gospodarki wodnej i gospodarki odpadami), co nie oznacza jednak, że taki wpływ rzeczywiście będzie odnotowany. Będzie to można stwierdzić dopiero na podstawie analiz konkretnego projektu. Ponieważ zgodnie z Programem projekty będą realizowane na małą skalę, ich oddziaływanie na środowisko również może być niewielkie. Projekty te mogą oddziaływać na środowisko morskie i lądowe, a zwłaszcza na różnorodność biologiczną, faunę i florę, oraz mogą mieć wpływ na integralność obszarów chronionych. Co się tyczy wpływu na jakość powietrza, klimat i zdrowie ludzkie, tego typu projekty będą miały głównie pozytywny wpływ. Będzie on związany z procesem zastępowania energetyki konwencjonalnej opartej na paliwach kopalnych, który prowadzi do zmniejszenia emisji, w tym emisji gazów cieplarnianych. Negatywny wpływ może wiązać się w szczególności z oddziaływaniem na ekosystemy morskie i lądowe.

Pozytywny wpływ będzie charakteryzował projekty mające na celu zwiększenie efektywności energetycznej, co będzie służyć przede wszystkim ludziom. Wskutek usprawnienia i zwiększenia atrakcyjności transportu publicznego projekty te mogą jednak mieć wpływ na zużycie paliwa i tym samym przyczyniać się do ograniczenia szkodliwych emisji zanieczyszczeń powietrza i gazów cieplarnianych. Zwiększenie mobilności w regionie i związany z tym rozwój turystyki mogą prowadzić do większej presji na środowisko.

Wiele projektów będzie jednak miało wpływ na zwiększenie świadomości ekologicznej przedsiębiorców, administracji publicznej i społeczeństwa, co będzie pozytywną konsekwencją. Należy jednak zwrócić uwagę na ten aspekt na etapie wyboru projektów, aby w jak największym stopniu wykorzystać je dla dobra regionu.

Inna grupa projektów realizowanych w ramach Programu będzie dotyczyła ochrony i promowania dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. Będą one miały pozytywny wpływ związany ze zwiększeniem świadomości ekologicznej, zarządzaniem obszarami chronionymi i obszarami dziedzictwa kulturowego oraz zwiększeniem aktywności mieszkańców regionu. Z drugiej strony rozwój turystyki, który będzie naturalną konsekwencją tych działań, może prowadzić do zwiększenia presji na środowisko.

WYNIKI ANALIZ PROBLEMÓW BADAWCZYCH

W celu określenia wpływu Programu na poszczególne elementy środowiska oraz ogólnego wpływu Programu na realizację polityki zrównoważonego rozwoju przeprowadzono cały szereg szczegółowych badań.

Dotyczyły one przede wszystkim oceny Programu z punktu widzenia: komplementarności, zgodności z zasadami zrównoważonego rozwoju, adekwatności do potrzeb (szczególnie w zakresie ochrony środowiska), ograniczania negatywnego wpływu do minimum, właściwych kryteriów wyboru projektów, zgodności z celami polityk krajowych i unijnych, skuteczności proponowanych działań, synergii itp. Wyniki tych analiz uwzględniono w ocenie Programu.

PROPONOWANE METODY OCENY SKUTKÓW REALIZACJI PROGRAMU

W trakcie realizacji Programu do najważniejszych kwestii należy kontrola przebiegu tego procesu oraz ocena skutków realizacji zadań objętych wsparciem finansowym. Dlatego też niezbędne jest zaproponowanie metod analizy, które umożliwią ocenę procesu wdrażania oraz kontrolę realizacji przewidzianych w Programie celów, m.in. poprzez monitorowanie wpływu na środowisko oraz zmian w środowisku. Program charakteryzuje się jednak dużym poziomem ogólności i w większości przypadków nie sprecyzowano w nim projektów, które będą objęte wsparciem, ani ich dokładnej lokalizacji. Ponadto należy zauważyć, że Program ten ma ograniczony potencjał, jeśli chodzi o rozwiązywanie problemów środowiskowych, ze względu na ograniczone możliwości finansowe. W związku z tym proponuje się, aby oddziaływanie Programu na środowisko było monitorowane na poziomie realizacji poszczególnych projektów, z wykorzystaniem systemów monitorowania istniejących w obu krajach.

Konsultacje społeczne

Zgodnie z dyrektywą 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko sprawozdanie ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ) zostało udostępnione do publicznej wiadomości. Procedury SOOŚ przeprowadzono zgodnie z przepisami krajowymi. Odbyły się dwie tury konsultacji społecznych dotyczących SOOŚ. Pierwsza miała miejsce w okresie od 17 lipca 2015 r. do 10 sierpnia 2015 r. Streszczenia sprawozdania SOOŚ opublikowano w języku polskim i angielskim i były one dostępne na stronach internetowych Programu i Instytucji Zarządzającej. Podczas pierwszych konsultacji nie przedłożono żadnych komentarzy na temat SOOŚ.

Kolejna tura konsultacji społecznych odbyła się w maju-czerwcu 2016 r. Streszczenia sprawozdania SOOŚ ponownie były dostępne na stronach internetowych Programu i Instytucji Zarządzającej. Komentarze otrzymane w trakcie tych konsultacji społecznych zostały wzięte pod uwagę. Sprawozdanie z konsultacji społecznych zawiera wszystkie komentarze wraz z odpowiedziami.

Ustawodawstwo Federacji Rosyjskiej nie zawiera przepisów, które wymagałyby przeprowadzenia konsultacji społecznych w sprawie SOOŚ, ani szczegółowych przepisów dotyczących przeprowadzania SOOŚ na terytorium Federacji Rosyjskiej dla celów realizacji programu współpracy transgranicznej.

4.11 STRATEGIA KOMUNIKACYJNA

IZ odpowiada za tworzenie i wdrażanie Strategii Komunikacyjnej Programu (zatwierdzonej przez WKM), zwiększającej świadomość społeczeństwa na temat Programu i zapewniającej jego jak najszersze uczestnictwo oraz widoczność działań. Strategia Komunikacyjna Programu zostanie opracowana w celu określenia celów i grup docelowych, a także zdefiniowania planu określonych działań. W odniesieniu do tych działań przygotowany zostanie orientacyjny budżet w ramach przydziału środków na PT. W raportach rocznych zawarty zostanie odpowiedni rozdział poświęcony zagadnieniu działań komunikacyjnych.

Główny cel Strategii Komunikacyjnej

Głównym celem wszystkich działań komunikacyjnych jest zapewnienie szerokiego dostępu do informacji na temat Programu i jego źródeł finansowania potencjalnym wnioskodawcom, beneficjentom, interesariuszom i opinii publicznej. Wszystkie wyżej wymienione grupy docelowe muszą być odpowiednio poinformowane przez IZ, WST i Oddział o celach Programu, warunkach ubiegania się o współfinansowanie oraz poszczególnych procedurach, których należy przestrzegać.

Jednocześnie zaś, działania informacyjne i promocyjne Programu mają na celu wzmocnienie współpracy pomiędzy partnerami i państwami uczestniczącymi w realizacji Programu oraz zapewnienie bardziej skutecznego wdrożenia tego Programu. Cel ten osiągnięty zostanie przy użyciu następujących środków:

- stałe przekazywanie licznych informacji na temat możliwości uzyskania finansowania, jak również celów tematycznych i priorytetów Programu oraz kroków, jakie należy podjąć w celu ubiegania się o fundusze, a także kryteria wyboru projektów;
- regularne informowanie opinii publicznej na temat stanu realizacji Programu, w tym w szczególności na temat wyników projektów wdrażanych w ramach Programu,
- tworzenie spójnego obrazu współfinansowania UE oraz roli odgrywanej przez państwa uczestniczące, na przykład w zakresie poziomu ich współfinansowania,
- podkreślanie znaczenia współpracy pomiędzy wszystkimi stronami zaangażowanym w realizację Programu,
- wszystkie działania komunikacyjne na terytorium Federacji Rosyjskiej powinny być prowadzone zgodnie z zasadą równej widoczności stron współfinansujących w ramach Programu, obowiązującymi regulacjami Federacji Rosyjskiej oraz Podręcznikiem dotyczącym Komunikacji i Widoczności Działania Zewnętrznych UE.

Grupy docelowe i poziom rozpowszechniania informacji

W celu podniesienia efektywności przepływu informacji i podniesienia jakości i skuteczności realizacji Programu, działania komunikacyjne należy prowadzić na dwóch poziomach: zewnętrznymi i wewnętrznym. Poziom zewnętrzny dotyczy relacji z potencjalnymi wnioskodawcami, beneficjentami, interesariuszami oraz szerszym kręgiem odbiorców Programu, w szczególności:

- władzami regionalnymi i lokalnymi oraz innymi właściwymi instytucjami publicznymi;
- podmiotami o zasięgu regionalnym i lokalnym,
- euroregionami,
- organizacjami pozarządowymi i o charakterze non-profit,
- a także opinią publiczną, łącznie z mediami i osobami zainteresowanymi Programem z punktu widzenia badań naukowych.

Wewnętrzny poziom komunikacji dotyczy głównie skutecznego przepływu informacji pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w realizację Programu (organy Programu), jak również w zakresie innych programów.

Instytucje zaangażowane w prowadzenie i koordynowanie Strategii Komunikacyjnej

Instytucja Zarządzająca odpowiada za koordynację Strategii Komunikacyjnej. IZ powierzy część swoich kompetencji WST, powołanemu jako instytucja pośrednicząca, o której mowa w art. 20(3) RW, która będzie odpowiedzialna za przekazywanie informacji i działania promocyjne w odniesieniu do Programu, a także za prezentowanie informacji na temat postępów w realizacji strategii w postaci corocznego raportu. Odrębne inicjatywy informacyjne i promocyjne powinny być realizowane we współpracy z WST.

Strategia i treść Strategii Komunikacyjnej

Strategia Komunikacyjna powinna przede wszystkim zapewniać przejrzystość procedur wsparcia w ramach Programu, a także przekazywać, w sposób obiektywny i kompleksowy, informacje na temat następujących zagadnień dotyczących funkcjonowania Programu:

- cele tematyczne,
- priorytety,
- możliwe działania, dla których można uzyskać wsparcie,
- zasady kwalifikowalności wydatków,
- finansowy wkład UE i Federacji Rosyjskiej,
- procedury oceny wniosków,
- kryteria wyboru projektów,
- zaproszenia do składania wniosków,
- wyniki osiągnięte przez projekty poprzez wdrożenie Programu,
- instytucje na szczeblu krajowym i regionalnym mogące udzielić informacji na temat Programu.

Co więcej, opinia publiczna powinna być regularnie informowana o postępach w zakresie realizacji Programu i o przykładach najlepiej zrealizowanych projektów.

Logo Programu

W celu zapewnienia większego poziomu identyfikacji z Programem, zaprojektowane zostanie logo Programu symbolizujące współpracę pomiędzy krajami uczestniczącymi w ramach Programu. Wspólne logo Programu umieszczane będzie na wszystkich materiałach informacyjnych i promocyjnych, na stronie internetowej Programu oraz w biurach instytucji

zajmujących się rozpowszechnianiem wszelkich zewnętrznych informacji na temat Programu (np. wśród beneficjentów, partnerów itd.). Logo wykorzystywane będzie również na potrzeby promocji konkretnych projektów wdrażanych w ramach Programu. Przy logo widoczne będą następujące słowa: "Współfinansowane przez Unię Europejską".

Na terytorium Rosji wizualne przedstawienie finansowego udziału Rosji w Programie będzie wyrażone rosyjską i unijną flagą wraz z logiem Programu. Taka wizualizacja będzie dotyczyć projektów wdrażanych na terytorium Rosji. Każdej wzmiance na temat współfinansowania projektu przez UE na terytorium Rosji będzie towarzyszyć identyczna wzmianka o współfinansowaniu przez Rosję.

Główne kanały komunikacji

W celu rozpowszechniania informacji dotyczących Programu wykorzystywane będą następujące kanały komunikacji:

- Internet

Aby zapewnić stały dostęp do informacji o Programie, jego celach i treści, podstawach prawnych, procedurach składania wniosków i wyborze projektów, a także o urzędowych dokumentach, opracowana zostanie strona internetowa Programu. Będzie to obszerne źródło informacji na temat projektów wdrażanych w ramach Programu, organizowanych wydarzeniach, spotkaniach i warsztatach dla wszystkich grup docelowych Programu. Strona internetowa będzie ponadto umożliwiała uzyskanie dostępu do osób kontaktowych, w tym instytucji koordynujących, oraz będzie zawierać przydatne linki. Będzie to również źródło dostępu do wszystkich istotnych dokumentów i publikacji. WST odpowiedzialny będzie za administrowanie i aktualizowanie strony internetowej.

Program może być również promowany za pośrednictwem portali internetowych, internetowych wydań gazet oraz za pośrednictwem innych źródeł internetowych takich jak media społeczne. Kanały internetowe dobrze dostosowane do grup docelowych mogą być wykorzystywane jako skuteczna platforma przekazywania informacji na temat Programu i projektów wdrażanych w jego ramach.

- Środki masowego przekazu

Środki masowego przekazu, jako jedno z najskuteczniejszych kanałów komunikacji, mogą być wykorzystywane nie tylko w Strategii Komunikacyjnej Programu, głównie na szczeblu regionalnym i lokalnym, ale również w biznesie, opinii publicznej i mediach tematycznych (np. prasa, w tym wydania internetowe, wydarzenia w terenie, radio lokalne/regionalne, telewizja lokalna/regionalna itd.). WST będzie przygotowywać i prowadzić kampanie medialne oraz nawiązywać relacje z mediami zgodnie z bieżącym etapem realizacji Programu lub projektów.

Ponadto, w ramach realizacji projektu, beneficjenci będą współdziałać z mediami z własnej inicjatywy. W razie konieczności, będą oni wspierani przez WST, w szczególności w odniesieniu do wymagań w zakresie widoczności Programu.

- Publikacje

Wspólny Program Operacyjny ma być opublikowany na stronie internetowej Programu w postaci elektronicznej. Inne, bardziej szczegółowe dokumenty lub instrukcje dotyczące Programu będą również publikowane na stronie.

Aby rozpowszechniać odpowiednie informacje na temat Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja 2014-2020, przygotowane zostaną publikacje wariantowe, np. broszury/ulotki. Wszystkie z nich mają informować potencjalnych wnioskodawców na temat podstaw prawnych, wymagań aplikacyjnych, kryteriów wyboru projektów, głównych celów Programu oraz dostępnych funduszy. Szczególne materiały promocyjne zostaną przygotowane i opublikowane zgodnie z bieżącym stanem realizacji Programu. Wszystkie publikacje opatrzone będą odpowiednimi oznaczeniami promującymi Program oraz powinny zawierać informacje o współfinansowaniu przez UE, a w przypadku terytorium rosyjskiego, również informacje na temat współfinansowania przez Rosję.

- Wydarzenia Wydarzenia publiczne takie jak konferencje, spotkania informacyjne, warsztaty i szkolenia dotyczące Programu dla potencjalnych wnioskodawców, beneficjentów i innych instytucji w ramach przejrzystej i skutecznej realizacji Programu będą organizowane, aby dzielić się wiedzą i móc komunikować się między sobą. Co więcej, tego rodzaju wydarzenia służą jako platforma do prezentowania i porównywania osiągniętych rezultatów i przykładów realizacji Programu ("Najlepsze praktyki").

- Inne formy komunikacji

Inne, wliczając niestandardowe formy informacji i promocji, mogą być wykorzystywane w trakcie tworzenia i realizowania Strategii Komunikacyjnej Programu. Atrakcyjne i nowoczesne działania, np. konkursy internetowe lub działania za pośrednictwem mediów społecznościowych, dobrze dopasowane do grup docelowych, mogą skutecznie zwiększyć świadomość społeczeństwa na temat Programu i współfinansowanych projektów.

ORIENTACYJNY BUDŻET

Instytucja Zarządzająca podejmie wszelkie niezbędne kroki o charakterze instytucjonalnym, administracyjnym i finansowym w celu realizacji założeń Strategii Komunikacyjnej Programu. W związku z powyższym, fundusze przyznane na potrzeby realizacji działań informacyjnych i promocyjnych wskazane zostały w budżecie PT Programu.

4.12 SYSTEM INFORMATYCZNY PROGRAMU

Centralny system teleinformatyczny Programu pozwalał będzie na rejestrowanie i przechowywanie w formie skomputeryzowanej danych finansowych i opisowych na temat każdego projektu, w tym danych dotyczących poszczególnych uczestników projektów,

koniecznych z punktu widzenia monitorowania, oceny, zarządzania finansami, kontroli i audytu.

System będzie spełniać przyjęte standardy w zakresie bezpieczeństwa i niezawodności.

Dodatkowo, możliwe jest zbudowanie lokalnego systemu na potrzeby wspierania procesów dotyczących, między innymi, organizacji zaproszeń do składania ofert (aplikacja, administracja i ocena jakości, wybór, decyzja).

Wszystkie szczegóły dotyczące funkcjonowania systemu informatycznego opisane zostaną w Podręczniku Użytkownika.

Istotne dane dotyczące projektów finansowanych w ramach Programu przekazywane będą także do bazy danych KEEP 2.0 opracowanej przez INTERACT.

4.13 JĘZYKI

Roboczym językiem Programu będzie język angielski. Umowy będą zawierane w języku angielskim. Wszystkie dokumenty urzędowe i korespondencja dotycząca realizacji Programu powinna być w języku angielskim. Wszystkie kluczowe dokumenty Programu (Dokument Programowy, Strategia Komunikacyjna itd.) będą tłumaczone na języki narodowe. Dokumenty pomocnicze mogą być tłumaczone na język polski i rosyjski.

Wszelkie koszty tłumaczeń ustnych i pisemnych pokrywane będą z budżetu PT na poziomie Programu. Na poziomie projektu, koszty tłumaczeń ustnych i pisemnych mogą być ujęte w budżecie projektu. Dokumenty związane z Programem będą tłumaczone na języki narodowe na podstawie decyzji IK.

4.14 ZASTOSOWANIE EURO

Wydatki poniesione w walucie innej niż euro będą przeliczane na euro z wykorzystaniem stosowanego przez Komisję Europejską miesięcznego kursu księgowego wymiany z miesiąca, w którym wydatki te zostały poniesione.

5. FINANSE PROGRAMU

5.1 ORIENTACYJNY PLAN FINANSOWY

Orientacyjny plan finansowy przedstawia dostępne dla Programu kwoty finansowania UE oraz wkładu finansowego Federacji Rosyjskiej.

	Finansowanie przez UE (a) *	Wkład Federacji Rosyjskiej (b)**	Minimalne współfinansowanie (c)	Kwota finansowania razem
--	-----------------------------------	--	---------------------------------------	--------------------------------

				(e) = (a)+(b)+(c)
Cel tematyczny 3	13 011 148,71	6 866 995,15	1 987 814,39	21 865 958,25
Cel tematyczny 6	11 152 413,18	5 885 995,85	1 703 840,90	18 742 249,93
Cel tematyczny 7	9 293 677,65	4 904 996,54	1 419 867,42	15 618 541,61
Cel tematyczny 10	3 717 471,06	1 961 998,62	567 946,97	6 247 416,65
Pomoc Techniczna	4 130 523,40	1 032 630,84	0,00	5 163 154,24
Razem	41 305 234,00	20 652 617,00	5 679 469,68	67 637 320,68

Zgodnie z Dokumentem Programowym dla wsparcia UE na rzecz Współpracy Transgranicznej EIS 2014-2020, dodatkowe alokacje EFRR na lata 2018-2020 mogą być dla Programu dostępne, z zastrzeżeniem śródkresowego przeglądu Współpracy Transgranicznej i dostępności funduszy uzupełniających EIS. W takim przypadku zorganizowany zostanie drugi nabór ofert z wykorzystaniem dodatkowego finansowania i tabela finansowa Programu zostanie odpowiednio zaktualizowana.

Orientacyjna tabela finansowa Programu				
	A	B	C	D
	ORIENTACYJNE WSTĘPNE ZOBOWIĄZANIA KE	DOFINANSOWANIE	ORIENTACYJNE WSTĘPNE ZOBOWIĄZANIA PROGRAMU - finansowanie przez KE	ORIENTACYJNE WSTĘPNE PŁATNOŚCI PROGRAMU - finansowanie przez KE
2015				
Projekty	0,00	0	0,00	0,00
PT		(nie dotyczy)	0,00	0,00
RAZEM 2015			0,00	0,00
2016				
Projekty	0,00	0	0,00	0,00
PT		(nie dotyczy)	0,00	0,00
RAZEM 2016			0,00	0,00
2017				
Projekty	24 265 499,00	1 593 201,88	14 869 884,24	5 947 953,70
PT		(nie dotyczy)	976 177,85	976 177,85

RAZEM 2017			15 846 062,09	15 846 062,09
2018				
Projekty	5 243 855,00	1 725 968,71	16 109 041,26	10 904 581,78
PT		(nie dotyczy)	481 949,10	481 949,10
RAZEM 2018			16 590 990,36	11 386 530,88
2019				
Projekty	5 855 157,00	663 834,12	6 195 785,10	9 913 256,16
PT		(nie dotyczy)	484 268,62	484 268,62
RAZEM 2019			6 680 053,72	10 397 524,78
2020				
Projekty	5 940 723,00	0,00	0,00	4 832 712,38
PT		(nie dotyczy)	673 611,34	673 611,34
RAZEM 2020			673 611,34	5 506 323,72
2021				
Projekty	N.D.	0,00	0,00	3 717 471,06
PT		(nie dotyczy)	488 977,48	488 977,48
RAZEM 2021			488 977,48	4 206 448,54
2022				
Projekty	N.D.	0,00	0,00	1 858 735,53
PT		(nie dotyczy)	408 067,28	408 067,28
RAZEM 2022			408 067,28	2 266 802,81
2023				
Projekty	N.D.	0,00	0,00	0,00
PT		(nie dotyczy)	385 065,66	385 065,66
RAZEM 2023			385 065,66	385 065,66
2024				
Projekty	N.D.	0,00	0,00	0,00
PT		(nie dotyczy)	232 406,07	232 406,07
RAZEM 2024			232 406,07	232 406,07
		X		
RAZEM 2015-2024	41 305 234,00		41 305 234,00	41 305 234,00
WSKAŹNIK WSPÓŁFINANSOWANIA RAZEM			%	%

5.2 POMOC TECHNICZNA

Celem Pomocy Technicznej (PT) jest skuteczna realizacja Programu poprzez zapewnienie odpowiedniego przygotowywania, zarządzania, wdrażania, monitorowania, oceny, audytu i kontroli Programu, a także poprzez udzielanie wsparcia dla inicjatyw poszukiwania partnerów do projektów oraz czynności promocyjnych i informacyjnych związanych z Programem. Poziom udzielanej PT powinien odzwierciedlać realne potrzeby Programu.

Aby umożliwić skuteczną realizację Programu, konieczne jest przygotowanie odpowiedniego systemu zarządzania i wdrażania. PT ustanowiona jest w celu zapewnienia wsparcia instytucjom odpowiedzialnym za realizację tych funkcji. Kluczowe znaczenie ma także stworzenie skutecznego systemu promocji i rozpowszechniania informacji na temat Programu. PT będzie mieć za zadanie wspieranie oceny projektów, przygotowywania dokumentacji programowej, a także umożliwienie zatrudnienia ekspertów.

Z PT będą ponoszone koszty na działania mające na celu podnoszenie zdolności beneficjentów końcowych do przyjmowania wsparcia Programu. Za działania kwalifikowalne uznawać się będzie także działania wpływające na rozwój zasobów ludzkich. Wsparcie udzielane będzie też w odniesieniu do działań mających na celu podnoszenie jakości pracy instytucji zaangażowanych w proces zarządzania Programem i jego wdrażania, włączając w szczególności IZ, WKM, WST i Oddział, KPK oraz IK. PT udzielana będzie także w celu wspierania działań związanych z inicjatywami informacyjnymi i promocyjnymi. Inicjatywy te obejmują udzielanie informacji potencjalnym beneficjentom na temat możliwości otrzymania pomocy w ramach Programu, szkolenia dla beneficjentów Programu oraz rozpowszechnianie najlepszych praktyk. Koszty związane z działaniami informacyjnymi dotyczącymi zarządzania Programem, monitorowania go i sprawowania nad nim kontroli również będą ponoszone z PT. Działania mające na celu zapewnienie odpowiedniego przepływu informacji pomiędzy instytucjami i podmiotami zaangażowanymi w proces zarządzania i wdrażania Programu będą również finansowane w ramach budżetu PT. Organizowane będą szkolenia, seminaria i konferencje, w tym wydarzenia mające na celu podnoszenie świadomości na temat Programu oraz jego celów. Informacje na temat Programu rozpowszechniane będą drogą telewizyjną, radiową, w prasie, w Internecie, za pomocą broszur i ulotek itd. Działania komunikacyjne skierowane będą do potencjalnych wnioskodawców, beneficjentów i do ogółu społeczeństwa w celu podniesienia poziomu wiedzy na temat Programu.

Na PT może zostać przeznaczone nie więcej niż 10% całkowitego wkładu Unii Europejskiej oraz nie więcej niż 5% wkładu finansowego Federacji Rosyjskiej do Programu. Część wkładu Federacji Rosyjskiej przydzielona na Pomoc Techniczną zostanie przeznaczona na sfinansowanie funkcjonowania Oddziału w Kaliningradzie (wynagrodzenie ekspertów, wydatki dodatkowe, koszty weryfikacji wydatków).

Wydatki związane z działaniami dotyczącymi promocji oraz budowania potencjału, poniesione poza obszarem realizacji Programu, mogą zostać pokryte w ramach limitu wynoszącego 10% wkładu UE na poziomie Programu.

Orientacyjny wykaz działań:

- przygotowywanie, wybór, ocena i monitorowanie projektów,
- posiedzenia WKM (włączając koszty podróży członków WKM),
- funkcjonowanie IZ, WST i Oddziału, KPK i IK. Koszty dotyczące urzędników z państw uczestniczących przydzielonych do realizacji Programu mogą być uznane za kwalifikowane jako koszty PT. Unika się równoległych systemów wynagrodzeń i dopłat uzupełniających, działania promocyjne i informacyjne dotyczące Programu (np. seminaria, strona internetowa Programu i publikacje),
- udzielanie wsparcia, konsultacje i koordynowanie beneficjentów i instytucji zaangażowanych w realizację Programu,
- analizy, ankiety, badania i praca ekspertów, a także oceny i raporty konieczne do wdrożenia Programu i do zarządzania nim,
- tłumaczenia.

Zakładani beneficjenci: instytucje/organy zaangażowane w proces zarządzania i wdrażania Programu, włączając w szczególności IZ, WKM, WST i Oddział, KPK oraz IK.

Jeśli podczas wykorzystywania środków budżetu PT wymagane jest udzielenie zamówienia, stosowane postępowanie przeprowadzane jest zgodnie z następującymi zasadami:

- w przypadku podmiotu mającego siedzibę w państwie członkowskim zastosowanie mają krajowe przepisy, regulacje i przepisy administracyjne przyjęte w związku z przepisami Unii dotyczącymi udzielania zamówień publicznych lub przepisy w tym zakresie określone w Części Drugiej Tytuł IV Rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 oraz Części Drugiej Tytuł II Rozporządzenia delegowanego (UE) nr 1268/2012;
- na potrzeby zawierania umów z Oddziałem, Program powinien stosować postanowienia PRAG w wersji mającej zastosowanie w momencie przyjęcia WPO przez KE;
- we wszystkich innych przypadkach odpowiednie zasady udzielania zamówień określa się w umowie finansowej, o której mowa w art. 8 i 9 RW.

Działania przygotowawcze Programu (np. organizacja spotkania WKP, opracowanie różnych ekspertyz zewnętrznych) były prowadzone od 2013 r. i były finansowane z PWT EISP Litwa-Polska-Rosja 2007-2013. Jak wskazano w Decyzji wykonawczej Komisji C(2015) 9211 z 18.12.2015 modyfikującej PWT EISP Litwa-Polska-Rosja 2007-2013, budżet PT tego Programu będzie wykorzystywany do kontynuacji finansowania działań przygotowawczych dla Programu Polska-Rosja 2014-2020 do momentu otrzymania pierwszej zaliczki w ramach tego Programu. Jednocześnie, w razie potrzeby, powinno być możliwe finansowanie działań przygotowawczych, o których mowa w artykule 16 RW, również z PWT EIS Polska-Rosja 2014-2020. W tym przypadku koszty działań przygotowawczych, o których mowa w artykule 16 RW, są kwalifikowalne po przedstawieniu Programu Komisji, jednak nie wcześniej niż 1 stycznia 2014 r., pod warunkiem, że Program został zatwierdzony przez Komisję, zgodnie z art. 36 RW.

Umowa serwisowa ustanawiająca Oddział

Umowa serwisowa ustanawiająca Oddział w Rosji zawierana będzie w następstwie przeprowadzenia procedury negocjacyjnej na podstawie jednej oferty, uwzględniając sytuację, gdy z przyczyn technicznych zamówienie może zostać udzielone tylko jednemu, konkretnemu usługodawcy (art. 266 Rozporządzenia delegowanego (UE, Euratom) nr 1268/2012).

Zgodnie z postanowieniami art. 37 RW, art. 273 Rozporządzenia delegowanego (UE) nr 1268/2012 oraz zgodnie z decyzją podjętą przez WKP postanowiono, że dokumentacja umowy serwisowej, na mocy której powołany zostanie Oddział w Rosji w ramach Programu, przygotowana zostanie na podstawie Praktycznego przewodnika po procedurach udzielania zamówień publicznych i dotacji na potrzeby działań zewnętrznych UE (PRAG), który stanowi najlepsze międzynarodowe praktyki (w wersji obowiązującej w momencie zatwierdzenia WPO), z uwzględnieniem, w razie konieczności, korekt wynikających z decyzji IZ.

Zakres głównych zadań realizowanych w ramach umowy (który stanowić będzie część dokumentacji jako SIWZ) odzwierciedlać będzie wyniki konsultacji prowadzonych z krajową i/lub regionalną instytucją państwa, w którym Oddział ma zostać utworzony. Umowa serwisowa podpisana będzie przez IZ.

Koszty funkcjonowania Oddziału w Kaliningradzie zostaną pokryte z wkładu finansowego Federacji Rosyjskiej przeznaczonego na Pomoc Techniczną.

Kwalifikowalność kosztów ponoszonych przez Oddział

Wymagania dotyczące kwalifikowalności wskazane w art. 48 RW stosuje się odpowiednio do kosztów PT. Zamówienia publiczne udzielane przez Oddział ograniczać się będą do kosztów zwykłego prowadzenia działalności oraz kosztów działań komunikacyjnych i działań dotyczących widoczności. Płatności na rzecz Oddziału dokonywane będą przez IZ w walucie euro. Zgodnie z art. 67 RW w odniesieniu do kosztów PT IZ wybierze metodę przeliczania na walutę euro kosztów poniesionych w walucie innej niż euro. Metoda ta mieć będzie następnie zastosowanie przez cały okres realizacji Programu. Wydatki poniesione w walucie innej niż euro powinny być przeliczane na euro przez Oddział z wykorzystaniem stosowanego przez Komisję Europejską miesięcznego kursu księgowego wymiany z miesiąca, w którym wydatki te zostały poniesione.

Zmiany w umowie serwisowej zawieranej z Oddziałem

Konkretne procedury dotyczące wprowadzania zmian w treści umowy serwisowej zawartej przez IZ w celu utworzenia Oddziału ujęte zostaną w tej umowie.